

Windows TIPPEK

Amitől a Windows 95/98 még használhatóbbá válik

Kezdőktől a haladóig

**Több mint
200 ötlet**

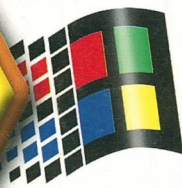
- ✓ **Telepítés néhány mozdulattal**
- ✓ **Egyéni külső a Windowsnak**
- ✓ **Séta a Lomtár körül**

- ✓ **Leleplezzük a Registryt**
- ✓ **Mire képes az Intéző?**
- ✓ **A leggyakoribb hibák nyomában**

Word és Excel fortélyok

ÚJ VERZIÓK

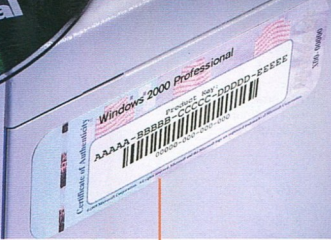
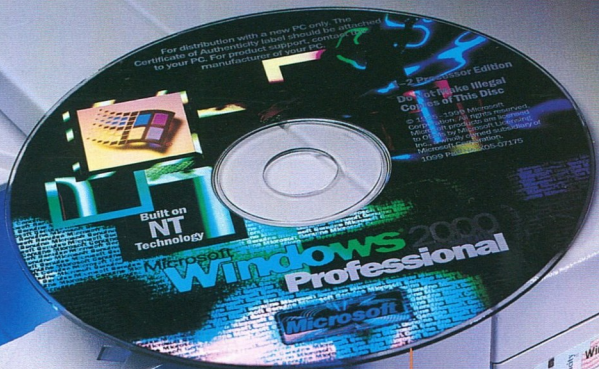
Windows 98 SE,
Windows 2000,
Millennium
**Melyiket
válasszuk?**

INTERNET

**Gyorsabban
és olcsóbban
Útvonalkövetés
Modembeállítás
Gyors tárcsázás
A legjobb
segédprogramok**

Hogy megtudja, mi van belül, nézze meg kívül!

Teljes felületén hologramos CD-ROM

Eredetiséget Igazoló Tanúsítvány (COA) matrica a gép oldalán

A Microsoft Windows 2000 operációs rendszert új biztonsági azonosítókkal láttuk el, hogy előre telepített szoftverrel rendelkező új számítógép vásárlásakor Ön teljes biztonsággal meg tudja különböztetni az illegális hamisítványokat az eredeti Microsoft szoftveinktől:

1. A számítógép házára ragasztott Eredetiséget Igazoló Tanúsítvány (COA) matrica. A matrica felső részén a terméknevé szerepel, az egyedi termékazonosító és vonalkódja pedig a címke közepén található fehér alapon. Az új COA matrica bal oldalán anyagában beleszőtt holografikus fémszál található, amelyen a „Microsoft” és a „Genuine” szavak szerepelnek. Ha fényben megbillenti a címkét, a jobb oldalán a Microsoft embléma aranyról ezüstszínré változik.
2. A Windows 2000 CD teljes felületén hologram található, lézergravírozott feliratokkal. Ezzel a forradalmian új megoldással 100%-os biztonsággal megkülönböztethető az eredeti Microsoft termék a másolt, hamisított CD-től.

Mielőtt új számítógépet vásárolna előretelepített Microsoft Windows 2000 programmal, minden esetben ellenőrizze azt, hogy a számítógép házára fel van ragasztva az Eredetiséget Igazoló Tanúsítvány (COA) matrica, ezzel meggyőződhet arról, hogy az Ön gépére telepített szoftver az Ön igényeit maximálisan figyelembe véve telepített és tesztelt program a piacon elérhető legmegbízhatóbb, 100%-osan jogtisztá termék.

Anyagában beleszött holografikus fémszál, amelyen a „Microsoft” és „Genuine” szavak jelennek meg.

A Microsoft logó mozgására megváltoztatja a színét aranyról ezüstre.

Terméknevé

Egyedi termékazonosító és vonalkódja

Computer Panoráma Speciál Windows TIPPEK

A Computer Panoráma különszáma
XI. évfolyam 2. különszám, 2000. május
Szerkesztette: Horváth Annamária
Tervezőszerkesztő: Iszkra Ildikó
Címlapterv: Szincskák László
Titkárságvezető: Szőke Erika

Szerkesztőség:

1091 Budapest, Üllői út 25. II. em.
Telefon: 456-6888, fax: 456-6970
E-mail: c.panorama@cpanorama.hu

Internet: <http://www.cpanorama.hu>

Kiadó: a HVG Kiadó és a WEKA
Computerzeitschriften-Verlag GmbH közös
vállalata, a Computer Panoráma Kiadói Kft.
Computer Panoráma Verlag GmbH

Felelős kiadó:

Dely Tamás és G. Kocsis Kriszta
ügyszervező igazgatók

1091 Budapest, Üllői út 25. II. em.
Telefon: 456-6969

Terjesztés: Mosolygó Kitti

Marketing- és terjesztési vezető
1091 Budapest, Üllői út 25. II. em.
Telefon: 456-6964, 369, fax: 456-6970

Terjeszti: a Hírker Rt.,

az NH Rt. és alternatív terjesztők
A Computer Panorámát előfizetésben ter-
jeszti a Magyar Posta Rt.
A Computer Panoráma megrendelhető:
a kiadónál levélben vagy a postahivatalko-
ban, a hírlapkézbesítőknél és a Hírlap-
Előfizetési és Elektronikus Posta Igazgató-
ságon (HELP)

1900 Bp. XIII., Lehel út 10/A,
a Postabank Rt.

219-98636/021-12799 pénzforgalmi
jelzőszámon.

A különszámok és az új lapellendők
megvásárolhatók a hírlapboltokban,
könyvesboltokban, a kiadónál.

A régebbi számokat keresse a kiadónál
1091 Budapest, Üllői út 25. II. em.

Hirdetésfelvétel:

osztályvezető: Tasnádi Rózsa
hirdetés-szervezők: Szilágyi Dorottya,
Karczewicz Dóra, Tóth Zsuzsanna
1091 Budapest, Üllői út 25. II. em.
Telefon/fax: 456-6974, fax: 456-6970

E-mail: c.panorama@cpanorama.hu
Hirdetésfelvétel Németországban:
Telefon: 0049-8121-95-1182
Telefax: 0049-8121-95-1627

E-mail: cpacheco@internet-magazin.de

A Computer Panorámát készítette:
Fényezés: Computer Panoráma
Nyomtatás: Offset és Játékkártya Nyomda Rt.
Budapest, XVI., Zsemlekes út 25.

Felelős vezető: Lénárd Miklós
ügyszervező igazgató

A Computer Panorámában és
a különszámaiban megjelenő valamennyi
cikket és listát a szerzői jog védi.
Másolásuk bármilyen formájában – fotokópia,
mikrofilm készítése, adatrendszerekben va-
ló tárolása stb. – kizárólag a kiadó
előzetes írásbeli engedélyével történhet.
Szerkesztőségünk a lapban megjelenő hir-
detéseket a lehető legnagyobb alaposággal
gondozza, tartalmukért viszont nem vállal
felelősséget.

ISSN 0865-5243

Computer
PANORÁMA

Tisztelt Olvasó!

A számítógép és a Windows szinte elválaszthatatlan fogalmakká váltak az elmúlt években. A komputerek nagy többsége ugyanis valamilyen Windows operációs rendszer irányítása alatt dolgozik, s ha egy fejlesztő ma igazi piaci sikert szán szoftverének, akkor annak windowsos változatára koncentrál.

A leginkább elterjedt Windows 95 és Windows 98 – áttekinthető grafikus felületüknek köszönhetően – jól kezelhető rendszerek, persze azért némi huncutság szorult beléjük, s időnként szeretnek borsot törni az olykor nem túl tapasztalt felhasználó orra alá. Szerencsére a Windows rendszerek, akárcsak a csintalan gyerekek, könnyen megzabolázhatók, feltéve, hogy értünk a nyelvükön. Éppen ezért a Computer Panoráma már régóta a céljának tekinti, hogy ügyes trükkök, fogságok, tanácsok csokorba gyűjtésével segítse a gyorsabb, zökkenőmentesebb, hatékonyabb számítógépes munkát.

Persze magazinunk csak korlátozott terjedelemben tud az említett témával foglalkozni, ezért is határozott el, hogy a Computer Panoráma Speciál sorozat legújabb számát teljes egészében windowos tippeknek szenteljük.

Újságunkban a kezdő felhasználók éppúgy találhatnak megszívlelendő ötleteket, mint a gyakorlottabb számítógépezők. Gondoltunk a világháló, azaz az internet megszállottaira is, meglepetéseket tartogatunk a Word és az Excel használóinak, s azok sem maradnak jó tanácsok híján, akik egyéni külsőbe öltöztetnék operációs rendszerüket, vagy szeretnék közelebbről is megismerni a híres-hírhedt regisztrációs adatbázist, a Registryt.

Külszámunk persze nem „egyedülütános” olvasmány, hiszen a benne szereplő több mint 200, rovatrendszerbe, azon belül pedig ábcérendbe foglalt ötletet, trükköt, gyorstippet, információit nem árt többször is fellapozni, s a mindenkor munka elmaradhatatlan eszközévé tenni.

Tippjeink között kellemes, ám mindenképp előt hasznos böngészést kívánunk!

HORVÁTH ANNAMÁRIA
főszerkesztő-helyettes

BEVEZETŐ

Windows-verziók 4

Míg néhány hónappal ezelőtt úgy tűnt, hogy a Windows 98-nak végleg befellegzett a Windows 2000 bevezetésével, mára változott a helyzet. A pillanatnyilag *Windows Millenniumnak* nevezett utódot is ugyanazon mag (Kernel) kőre fogják felépíteni, mint a Windows 98-at, így mostmár ez az utód vált a trónkövetelővé. Hovatovább szinte lehetetlen eligazodni az új verziók között, s felhasználó legyen a talpán, aki tudja, melyik változat milyen típusú környezetben s milyen munkához megfelelő. Cikkünkben eloszlatjuk a félreértéseket, s bemutatjuk, melyik verzió mit kínál.

TELEPÍTÉS

A Windows 98 helyes installálása 8

Habár a Windows 98 első ránézésre alig különbözik a korábbi 95-ös verziótól, mégis egy sor újítást kínál, és lényegesen stabilabb a Windows 95-nél. Mindez elég óknak tűnik arra, hogy az új verzióra frissítsünk. Szerencsére a Windows 98 telepítése a Windows 95-höz képest jóval egyszerűbbé vált. Ahhoz azonban, hogy az új operációs rendszer felvitele ne okozzon fejfájást, néhány részletre ügyelnünk kell. Írásunkban lépésről lépésre végigmegyünk a telepítés folyamatán.

WINDOWS 95 / 98

Windows-szelídítés 14

Ötletcsokorunkkal, amelyet kezdők is nyugodtan kipróbálhatnak, a Windows 95/98-cal végzett napi munkát szeretnénk megkönnyíteni.

Séta a Lomtár körül 28

Ha figyelni valaki, melyik a legtöbbször végzett művelet a Windows-ban, a törlés jó eséllyel pályázhatna az első helyre. E művelet látszólag roppant egyszerű, ám a Windows „gondoskodik arról”, hogy időnként ezzel a művelettel is meggyűljön a bajunk. Szerencsére néhány ügyes trükkkel kicselezhetjük operációs rendszerünket.

Felsőbb osztályban 32

Cikkünk tippeinek kipróbálását elsősorban azoknak ajánljuk, akik nem félnek kissé mélyebben elmerülni a Windows lelkivilágában.

EGYÉNI WINDOWS

Változtassuk meg a Windowst! 44

Unjuk már a Windows megszokott hátterét, az „egyenikonokat”, a tálcát? Nos, tegyünk ez ellen, s változtassuk meg a Windowst, formáljuk át ízlésünknek megfelelően. Csokorba gyűjtött ötleteink a Windows testre szabásában, egyedivé tételében segítenek.

A jelen és a jövő

Az első lépések

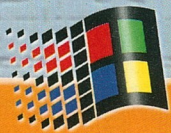
Napról napra

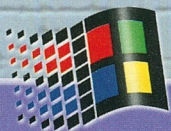
Testre szabva

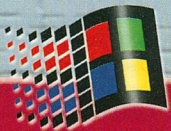
Mindig kéznél

Csúcsra Járatva

Írány a világháló!

Írás, olvasás, számolás

WINDOWS EXPLORER

A Windows sokoldalú intézője

52

A Windows Intéző, azaz a Windows Explorer (ne tévesszük össze a hasonló nevű Internet Explorerrel) a Windows 95/98 egyik legfontosabb programja. Egyetlen – két részre osztott – ablakban jeleníti meg a gép összes tárolóját, mappáját, állományát. Cikkünkben megmutatjuk, milyen ügyes trükköket vehetünk be az Intézővel kapcsolatban, s hogyan vehetjük rá, hogy még egyszerűbbé tegye mindennapi munkánkat.

REGISTRY

Kirándulás a regisztrációs adatbázisba

58

A Registry a konfigurációs adatok központi tárolóhelye, amely a fájlrendszerből ismert könyvtárstruktúrához hasonlóan őrzi a hardverelemekre, a gépre telepített szoftverekre és a felhasználó(k)ra vonatkozó adatokat, emellett központi szerepet játszik a Windows konfigurációjának szervezésében. Tippjeinkkel a Registryt alakítgatjuk annak érdekében, hogy még gyorsabb legyen az operációs rendszerünk. Ötleteink kipróbálását azonban csakis a képzetesebb számítógépezőknek ajánljuk, mert a téves Registry-módosításoknak, -alakításoknak rendszerösszeomlás is lehet az eredménye.

INTERNET

Webre készült tippek

64

A Windows 95/98 egyik legfontosabb jellemzője, hogy – hála a belé integrált Internet Explorernek – a világhálóra is felkérdezkedik. Ötletcsokorunkkal azoknak kívánunk segíteni, akik szeretnének gyorsabban, zökkenőmentesebben és nem utolsósorban olcsóbban internetezni.

WORD ÉS EXCEL

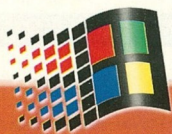
Szöveggörnyezet

70

Számolnunk kell vele

76

Aligha akad olyan felhasználó, aki csak a „mezítelen” operációs rendszer használónak. A Windows 95/98-ra programok épülnek, amelyek közül a leggyakrabban a szöveget kezelő WinWordöt és a táblázatokkal dolgozó Excelt használjuk. E programok használatát megkönnyítő tippek csokra persze egy másik újságot is megtöltene, ezért ezúttal – mintegy izelítőként – csupán néhány oldalon keresztül foglalkozunk a szövegszerkesztés és a táblázatkezelés apró fortélyáival.

A jelen és a jövő

Windows- verziók

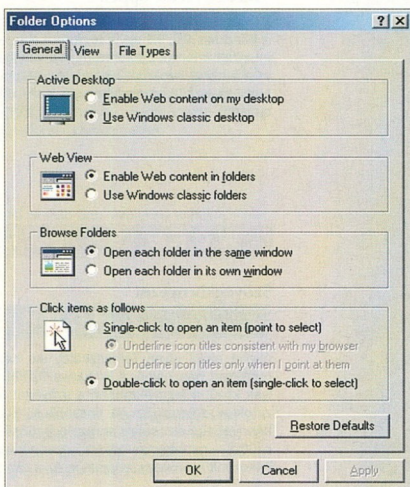
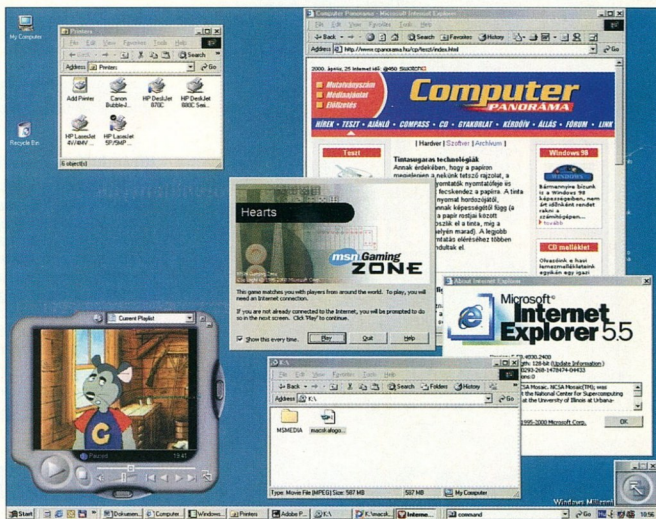
Windows 2000, Millennium, Windows 98 SE, azaz Second Edition... lassan kezd áttekinthetetlené válni a Windows-verziók kínálata. Cikkünkben el-
oszlattjuk a félreértéseket, s bemutatjuk, melyik verzió mit kínál.

Míg néhány hónappal ezelőtt úgy tűnt, hogy a Windows 98-nak végleg befelegett a Windows 2000 bevezetésével, mára változott a helyzet.

A pillanatnyilag *Windows Millennium*-nak nevezett utódot is ugyanazon mag (Kernel) köré fogják felépíteni, mint a Windows 98-at. S hogy ez mit jelent hétköznapi szavakkal? Nos azt, hogy a Windows Millennium nem más, mint egy Windows 98 Second Edition update (az SE egy Windows 98 update volt).

Ez persze nem azt jelenti, hogy semmi sem változik. Mivel nincsenek óriási módosítások, a *Microsoft* jobban tud a részletek-

A Millenniumban egyszerűbben és gyorsabban állíthatók be a mappák jellemzői

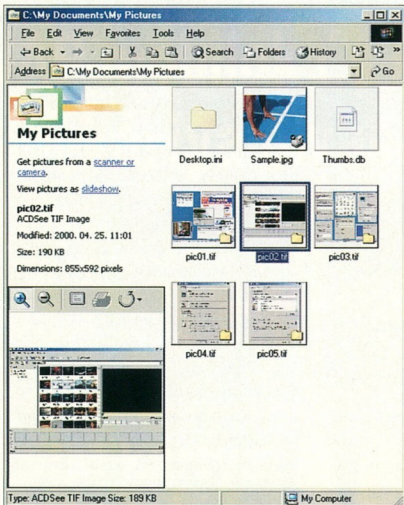
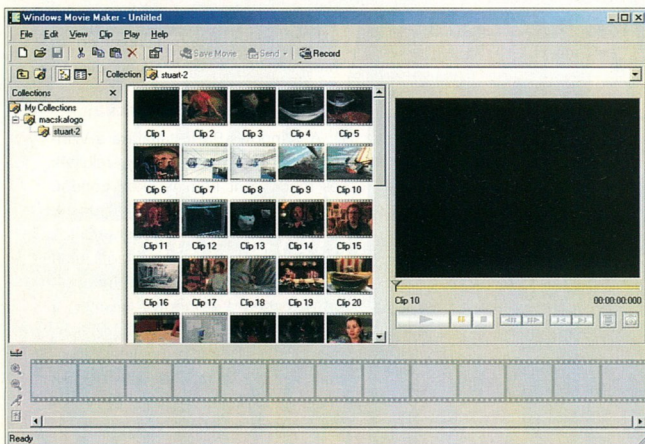

Mindenből a legújabb: Internet Explorer 5.5, Windows Media Player 7.0 és persze maga a Windows is friss – ez a Millennium

re koncentrálni, és az eddiginél is gyorsabbá és stabilabbá teheti a Windows 98 utódját.

S hogy mit is tesz valójában a *Microsoft*? Először is megszüntetik a *RealMode* üzemmódot. Ez a Windows egy olyan része volt, amelynek a segítségével a Windows 98 alatt futottak a DOS-os programok. Ez ugyan kedvező volt, viszont stabilitási problémát is okozott. Ma már alig akadnak olyan programok, amelyek a *RealMode*-ot használnák, így ez az üzemmód feleslegessé vált.

Lényegesebb újdonság az *önjavító* képesség. Talán már Önökkel is elő-

fordult, hogy telepítettek egy programot, s ezután valami nem úgy működött mint korábban, vagy állandóan hibáüzeneteket kaptak. Ez azért volt, mert a program az installálás alatt fontos rendszerfájlokat cserélt ki vagy törölt le. A Windows Millennium képes visszaállítani az eredeti fájlokat és a Registryt is.

Lesz még egy új *auto-update* funkció is, amellyel a háttérben azt vizsgálják, hogy léteznek-e az operációs

Újdonság a Millenniumban a Windows Movie Maker, amelynek a segítségével az interneten is publikálhatjuk a videóinkat (felső kép)

Ez is újdonság: a My Pictures mappában thumbnailek is megjeleníthetők kedvenc képeinkről, s kellő mennyiségű információhoz is jutunk róluk (bal oldali kép)

rendszerhez fontos update-ek. Ehhez természetesen online üzemben kell lennünk, de megtakarítjuk a Microsoft Windows update-lapjára vezető utat.

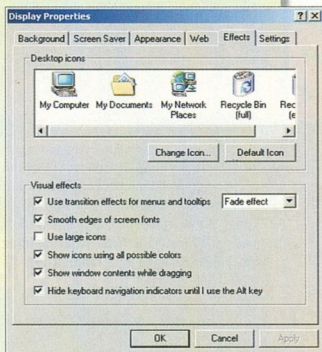
A további javítások a Windows *plug and play* képességét érintik. Egy sor új segédprogram segítségével egyszerűbben lehet egy kamera vagy egy szkenner képeit közvetlenül a számítógéphez tölni. A Millennium tartalmazni fogja a *DirectX* és az *Internet Explorer* legújabb verzióit is.

A Microsoft egy új jellemzővel, a meghajtó megjelölésével is javított a rendszer stabilitásán. A számítógépre csak a Microsoft által bevizsgált (tesztelt) és hitelesített meghajtókat le-

INFO

Windows 2000

A most megjelenő Windows 2000 – a neve ellenére – nem a Windows 98, hanem a Windows NT 4 utódja. A Windows 2000 elsősorban a hálózatokban használható operációs rendszer, és éppen itt stabilabb is, mint a Windows 98. Az, hogy a Windows 2000 az NT technológián alapul, jelentős biztonságot nyújt a rendszer-

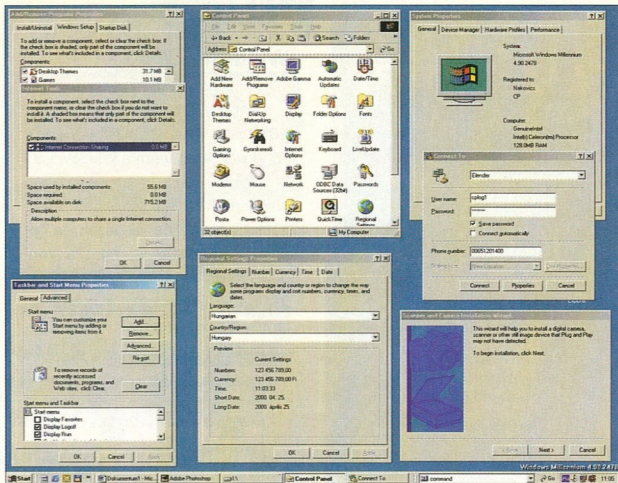

Új ikonok, új effektek a Windows 2000-ben – a külsőre is adtak

összeomlások ellen, hiszen a programok nem férhetnek közvetlenül a hardverhez, ezt csak az operációs rendszeren keresztül tehetik meg, ráadásul elszigetelve futnak, így sem a rendszernek, sem egymásnak nem árthatnak, ha valami balul üt ki.

Habár a Windows 2000 konfigurálása egyszerűbb, mint a Windows NT 4-é, mégis csak akkor állítsuk rá át a PC-nket, ha (otthon is) hálózati környezetben dolgozunk.

het telepíteni. Egy vizsgálóprogram megakadályozza a nem hitelesített meghajtó telepítését, de legalább egy figyelmeztető üzenetet közöl. Jelenleg ez csak egyes audio- és videokészülékek meghajtóit érinti.

típpünket Internet rovatunkban). Ezzel egy hálózaton több felhasználó is használhat egy internetes kapcsolatot.

Installálás és konfigurálás

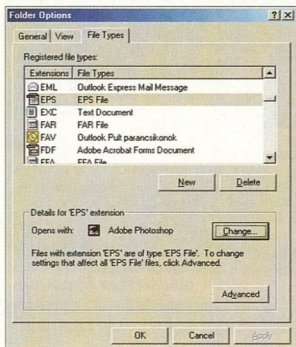
A Windows 98 installálása a Windows 95-höz képest már gyerekjáték és rendszerint nem is okoz gondot. Ha a rendszeréjéket installáljuk, akkor a számítógép a programfájlok hozzáadalmás másolási akciója után csupán néhány alkalommal indul újra. Eközben a Windows felismeri a hardvert (a grafikus kártyát, hangkártyát stb.), és telepíti a megfelelő meghajtókat. Az installálás után nézzük meg az *Eszközkezelőben*, hogy helyesen ismerte-e fel a hardverkomponenseket. Erről a következő oldalunk részletesen olvashatunk.

Átszabott ablakok, új grafikai elemek és persze új segédprogramok is találhatók a Millenniumban (felső kép) Az új Windows-verzióban bármikor megváltoztathatjuk a kiterjesztésekhez rendelt programokat (jobb oldali kép)

A számítógép nyugalmi állapotba helyezése is újdonság. Ha a Windows leállítása menüben a *Nyugalmi állapotra* kattintunk, akkor a pillanatnyi állapot (a megnyitott programok, ablakok és beállítások) egy fájlban eltárolódnak. A számítógép, akárcsak a leállításnál, kikapcsolható. A következő indításnál a nyugalmi állapotba helyezés előtti állapot jelenik meg, és ott folytathatjuk a munkát, ahol abbahagytuk.

Mindazokat a változtatásokat, amelyeket a Windows 98 második kiadásában megkaptunk, a Windows Millenniumtól is elvárhatjuk. Ide tartozik az egyszerűsített hálózati funkció vagy az internetcsatlakozás megosztása két, hálózatra kapcsolt számítógép között, úgy, hogy ugyanazt az internetkapcsolatot további költségek nélkül használhatjuk.

Nem árt tudni, hogy az új operációs rendszer gördülékeny működéséhez legalább egy Pentium 150 processzorra, 32 Mbájtnyi RAM-ra, vala-

És még sok egyéb...

Sajnos a Windows 95 és 98 az összes kiegészítés és update dacára is fejelejtést okoz néha a használójának. Ezért különszámunkban összegyűjtöttünk néhány, az operációs rendszerrel való munkát megkönnyítő javaslatot és tippet, a telepítéstől kezdve a mindennapos munkán és a felület egyéni kialakításán át egészen a Windows Intézővel való megfelelő kapcsolattalig. Hiszen még ha a Windows 98 biztosabban is kezeli a hardvert, van néhány apróság, amire jobb odafigyelnünk.

mint 420 Mb-át szabad területre van szükség a merevlemezen. A tervek szerint a Windows Millennium csak az év második felében fog megjelenni. Van tehát elég időnk arra, hogy tovább foglalkozhassunk a Windows 98-cal, hiszen a Millennium verzió újításai is korlátosak.

Windows 98 – a második kiadás

A múlt év közepén már megjelent egy Windows 98 update, a *Windows 98 Second Edition*. Valamennyi újítás gyorsan és egyszerűen beszerezhető az internetről, egyetlen kivétel az *Internet Connection Sharing* funkció (lásd

Computer Panoráma Speciál

Mobil Világ

Amit a GSM-telefonokról tudni érdemes

Mobilteszt:

Kéttucat kétnormás

**WAP-mobilok és
SIM-kártya olvasók a szorítóban**

900 1800

A GSM biztonsági rendszere

**A SIM-kártya
szerkesztése**

**Komponáljunk
hívóhangot!**

**Saját WAP-oldal
készítése**

Mobilpiac Magyarországon

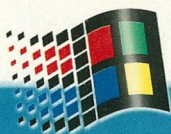
Miért rossz a vétel?

Megjelent!

Rendelje meg

**a kiadónál
(456-6964),
e-mailben**

**(c.panorama@cpanorama.hu)
vagy a CP információs telefonján
(06-60-55-33-55)**

Az első lépések

A Windows 98 telepítése jóval egyszerűbbé vált a Windows 95-höz képest. Ahhoz azonban, hogy az új operációs rendszer felvitele ne okozzon gondot, néhány részlet figyelembe kell venni. Írásunkban lépésről lépésre végigme-gyünk a telepítés folyamán.

GVORSTIPP

Újraindítás másképp

Gyakran (például egy alkalmazás telepítése után) szükség van a *Windows újraindítására*. A *Start* gombnál elérhető *Shut down* azonban nemcsak a *Windows*, hanem a számítógépet is újraindítja, ami az esetek többségében meglehetősen hosszadalmas folyamat. Van azonban egy olyan megoldás, amely *csupán* a *Windows*t indítja újra. Ehhez a *Shut Down* kiadásakor megjelenő menüből válasszuk a *Restart the Computer*, majd az **Entert** vagy a **Yes** gombot leütve tartuk lenyomva a **Shift** billentyűt. Értékes percek takaríthatunk meg ezzel a módszerrel.

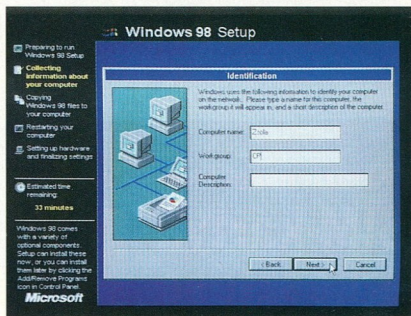
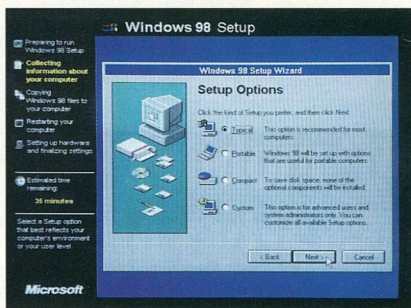
A Windows 98 helyes installálása

Habár a *Windows 98* első ránézésre alig különbözik a korábbi 95-ös verziótól, mégis egy sor újítást kínál, és lényegesen stabilabb a *Windows 95*-nél. Mindez elég oknak tűnik arra, hogy az új verzióra frissítsünk.

A *Windows 98* gond nélkül tud 2 Gb-ajtnál nagyobb merevlemezeket is kezelni, és a *Universal Serial Bus (USB)* is támogatja. S ha még a régi, 16 bites *Windows 3.x* operációs rendszert használjuk, akkor amúgy is itt az ideje az áttérésnek.

Marad viszont egy kérdés: *frissítés vagy teljes verzió?* Az elsőhöz egy *update-elhető Microsoft termék*re van szükség, mint amilyen a *Windows 95* vagy *Windows 3.x*. Ha nincs ilyenünk, akkor viszont kénytelenek vagyunk a drágább verzió mellett dönteni. A telepítés után az eredmény ugyanaz.

Ha a hardver rendben van (lásd INFO: *Eleg-e a régi számítógép?*), neki is láthatunk az installálásnak. Mielőtt azonban elkezdénénk, egy *update* esetén is *feltétlenül mentjük el a sze-*

A telepítés indítása után többféle opció közül választhatunk. Kezddöknek az általánost, haladóknak az egyedít ajánljuk (felső kép)

Ha hálózati kártya is van a gépünkben, akkor meg kell adnunk az azonosítónkat és persze a felhasználói csoportnevet. A harmadik pont, tehát a számítógépünk leírása csak a munkatársainkat segíti, a rendszer működésének szempontjából nincs különösebb jelentősége (alsó kép)

INFO

A Windows 98 két verziója

Néhány hónapja már csak a Windows 98 átdolgozott verzióját a *Second Edition*t lehet megtalálni a piacon. Az installáló rutin mindkét esetben gyakorlatilag azonos. Csupán a második kiadás funkcióterjedelme lett valamivel nagyobb. Ha a „Második kiadást” a Windows 98 normál verziójára installáljuk, akkor pontosan úgy kell eljárniuk, mint a Windows 95 update során.

Elé-e a régi számítógép?

Habár a Windows 98 Second Edition akár egy 486-oson is képes futni – de egy ilyen konfiguráció nem fog sok örömet okozni. Egy CD-olvasón kívül az alábbiakra van szükségünk:

Minimális konfiguráció:

- processzor: 80486/66 MHz
- operatív tár: 24 Mbájt
- merevlemez: kb. 210 Mbájt szabad hely (minimális installáció)
- grafikus kártya: VGA (256 szín)

Javasolt konfiguráció:

- processzor: Pentium 166 MHz
- operatív tár: 64 Mbájt
- merevlemez: 340 Mbájt szabad hely (teljes installáció)
- grafikus kártya: Super VGA (16 vagy 24 bit színelbontás)

asztalon a *Sajátgép* szimbólumban a CD-olvasó betűjelére (ez általában D:).

4 Miután a kérdést, hogy akarjuk-e a Windows 98-at installálni, nyugtáztuk, ugyancsak nyugtáznunk kell a licenyszerződést, és meg kell adniuk a termékazonosítót is.

A számítógép földrajzi helyzetének természetesen a Hungart választjuk ki (felső kép) A könnyebb azonosítás érdekében adjuk meg a nevünket és a cégünk nevét a Windowsnak (alsó kép)

vereket tartalmazó floppy vagy CD-k is, persze ezek az állományok a merevlemezén is lehetnek.

Windows 95 update

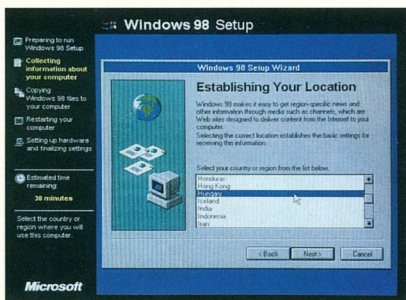
1 Ha a Windows 98-at update-ként, indítólemez nélkül installáljuk, akkor még a telepítés előtt készítsünk *indítólemezt*. Ezzel legalább újra tudjuk indítani a számítógépet, ha installálási gondok támadnának.

Használhatjuk például azt a vész-helyzetre szolgáló startlemezt, amelyet a *Beállítások/Vezérlőpult/Szoftver/Startlemez/Lemez készítése* menüt követve készíthetünk el.

2 A telepítés előtt *feltétlenül* kapcsoljuk ki a *víruskereső* szoftverünket, feltéve persze, hogy használunk ilyen. Ehhez az összes futó vírusvédő alkalmazást meg kell szakítanunk – a Windows 95 alatt a **Ctrl+Alt+Del** billentyűkkel, majd a *Task befejezése* funkcióval és esetleg egy ismételt *Task befejezésével*, vagy a DOS szinten kell deaktiválni. Kétes esetben az elkészített bootlemezzel is elindíthatjuk a számítógépet. Csak ezután állunk készen a telepítésre.

3 Ahhoz, hogy a Windows 98-at a Windows 95-re installálhassuk, helyezzük be a Windows 98 CD-t a CD-olvasóba. Ha az autopláy üzemmód aktív, akkor az installálás automatikusan megkezdődik.

Ellenkező esetben kattintsunk az

mélyes adatainkat, például az e-mail címetek és az összes dokumentumot. Vegyünk elő egy üres floppyt is, hogy *startlemez* készíthessünk belőle, hátha később szükség lesz rá. Adott esetben legyenek kéznél a meghajtószoft-

INFO

Mely programokat érdemes felrakni a Windowsunkra?

A Windows Commander (www.win.cmd.com) fájlkezelő program mellett az ACDSSee (www.acdsys.tems.com) képnézegető és a WinRAR (www.rarsoft.com) tömörítő programot érdemes beszerezni. Kevesen tudják, hogy még az is sok helyet felszabadít a merevlemezünkön (főleg FAT16-nál, de a FAT32-nél is), ha a fájljainkat 0 tömörítési aránnyal csomagoljuk egy fájljába.

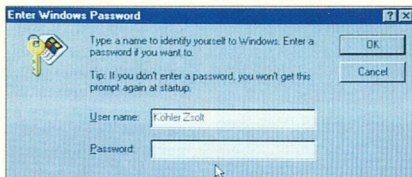
GYORSTIPP

Konfliktusok megszüntetése

Ha valamelyik komponens nem működne, vagy az installálás folyamán erőforrás-konfliktusok keletkeznének, amelyeket a Windows önállóan nem tud megoldani, akkor ezeket nekünk kell rendezni a *Eszközkezelőben*. A Start menü *Beállítások/Vezérlőpult/Rendszer/Eszközkezelő* menüjében lehet elérni az egyes elemeket. A konfliktusokat sárga felkiáltójelek jelzik. Ezeket a kijelölésük után a *Tulajdonságok* alatt lehet megszüntetni. De vigyázat, mert ha az *Automatikus beállítás* mezőt kikapcsoljuk és a komponenset kézzel konfiguráljuk, akkor – ha később további nyomtatókat, szkennert vagy más szeretnének installálni – a plug and play nem mindig működik megfelelően. Ha viszont egy komponens duplán telepítődik – ami szintén előfordulhat – akkor az egyik verziót nyugodtan kitörölhetjük az *Eltávolítás* funkcióval. Ezután a számítógépet újra kell indítani, s csak azután válnak érvényessé a változtatások.

5 A teljes verzió telepítésével ellenőrzésben, itt az installálás mértékét nem kérdezik meg. Ebben a stádiumban tehát nem tudunk mit kiválasztani, ezt csak a konfigurálás után pótolhatjuk (lásd még GYORSTIPP: *Utólagos installálás*).

6 A következő lépésben feltétlenül készítsük el a javasolt biztonsági másolatot. Ezzel a Windowst ismét törölhetjük a merevlemezről, ha a felvitelnél valami félre sikerülne. Ezt követően a setup az ország megadását kéri. Magyarországon – természetesen – a *Hungaryt* kell beállítani.

A Windows másodszori újraindulása után megadhatunk egy felhasználói nevet és jelszót, de ez csak a személyes beállításokra, nem pedig a biztonságra vonatkozik. Ha csak OK-t ütünk, akkor ez az ablak nem jelenik meg újra

7 Ezután a rendszer a startlemez elkészítésére szólít fel, amellyel szükség esetén legalább a számítógépet fel tudjuk éleszteni. Helyezzük az előkészített üres lemezt a flopi meghajtóba, majd kattintsunk a *Tovább*-ra és az *OK*-ra, hogy a szükséges fájlokat felvisszük.

8 Egy automatikus újraindítás után a setup program nekilát a hardverünk felismerésének, majd konfigurálja azt. Ha eközben erőforrás-konfliktus keletkezne, akkor az érintett hardvereszközt úgy kell beállítanunk az *Eszközkezelő* segítségével az installálás után, hogy a konfliktusok megszűnjenek (lásd még GYORSTIPP: *Konfliktusok megszüntetése*).

9 A számítógép ismét elindul, s a konfigurálás a szoftverkomponensek telepítésével befejeződik.

10 Az ezután következő *plug and play rutint* a *Tovább*-bal kell nyugtázni. A meghajtó-adatbázis installálása után a *Telepítő Varázsló* megkérdezi, hogy automatikusan megadjuk-e az eszközök nevét és a legjobbat választjuk-e. Itt a kézi opcióval az összes modellt megnézzük, és kiválaszthatjuk a megfelelőt. Ha a komponensünk hiányozna, de van hozzá flopin, merevlemezben vagy CD-n speciális meghajtónk, akkor azt a *Floppy* mezővel vihetjük be. Ha nincs meg a megfelelő meghajtónk, akkor a *Vissza* kapcsolóval

visszaléphetünk az automatikus keresésre, és ott a *Tovább*-ra kell kattintanunk. Válasszuk ki a CD-olvasót a Windows 98 CD-vel, és ismét kattintsunk a *Tovább*-ra. Miután a meghajtót a telepítő megtalálta, az installálásához még egyszer a *Tovább*-ra kell kattintani. A *Befejezés*-sel tudjuk leállítani az eljárást. Ha a számítógép nem találja alkalmas meghajtót, akkor nekünk kell beavatkoznunk.

GYORSTIPP

Problémák esetén újrainstallálás

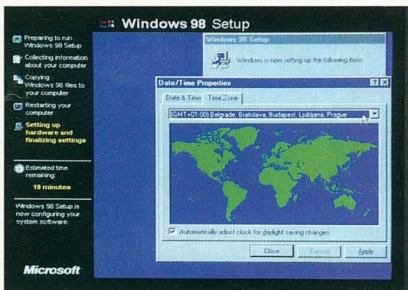
Ha a Windows 98 induláskor elakad, gyakran csak az újrainstallálás segíthet.

Helyezzük be a Windows 98 indítólemezt a flopiolvasóba (A: meghajtó), majd kapcsoljuk a PC-t. A gép a flopin található operációs rendszerről fog elindulni. Ha megjelennek a startopciók, akkor válasszuk a *Számítógép indítása CD-olvasó támogatással* pontot. Ezután várjunk egy ideig, amíg a diagnózis programok egy virtuális meghajtóra (RAM-diszk) másolódnak. Ezután a képernyőn megjelenik az A: prompt. Helyezzük be a Windows 98 CD-t a CD-olvasóba, és adjuk be a `[x]:\setup` parancsot.

Itt az [x] az eggyel további betűjelű meghajtót jelenti. Ha az operációs rendszer eddig E: vel jölt elő a CD-olvasótól, akkor a következők kell beírni: `F:\setup`.

Ennek az oka, hogy az indítólemez már a RAM-diszknek adta az E: elnevezést.

Ehhez a meghajtóhoz DOS parancsokkal férhetünk hozzá. Így pl. a *Dir* paranccsal megjeleníthető a tartalom.

A licen szerződést csak annak elolvasása után fogadjuk el (felső kép) Ismét állítsuk be a földrajzi helyzetünket, ezúttal az időzónák használata miatt. Ha nem találjuk Budapestet, akkor a GMT+1-et válasszuk (alsó kép)

11 Ezután az összes rendszer beállítás személyes beállításokként tárolódik el. Eljött végre az idő: a megnyíló üdvözlő ablak a célba érést jelzi – a Windows 98 installálása befejeződött.

Windows 3.x update

1 A 98-as update Windows 3.x alatt is installálása elvileg ugyanúgy zajlik, mint a Windows 95-nél. A személyes adatok lementésénél is ugyanazok a biztonsági előírások érvényesek. Szükségünk van még egy üres floppira (startlemezként a későbbi vészhelyzetek esetére), valamint az új meghajtószoftverekre is a hardveren.

2 Mivel a Windows 3.x alatt még nincs autoplay üzemmód, amely

önállóan megkezdené az installálást, ezért azt nekünk kell elindítanunk a fájlkezelőből. Válasszuk ki a CD-ölvastót, és indítsuk el az installálást a *Setup*-ra történő kettős kattintással.

3 Miután beírtuk a termékkazonosítót, és elkészítettük a biztonsági másolatot, a számítógép megkérdezi, hogy melyik setup üzemmódot szeretnénk indítani. Az alapértelmezett standard változaton kívül három további verziót választhatunk: a *laptop*-ot, a *minimális*-t és *felhasználó által definiált*-at. Nyugodtan válasszuk a *standard*-et. A következő lépésben nyugtázzunk, és kattintsunk a *Tovább*-ra.

4 A felhasználói nevünk megadása után minden úgy folytatódik, mint a Windows 95 update során, csak a helyszínt kell később megadni. Egyébként a Windows 95 setup alatt leírtak szerint haladunk végig a setup menűn.

Új rendszer telepítése

1 Ha a Windows 98 teljes verziója mellett döntöttünk, akkor helyezzük a kikapcsolt számítógépnél a bootlemez a flopiolvasóba, majd kapcsoljuk be a gépet.

2 Válasszuk ki az első opciót: *Windows 98 setup indítása a CD-ről*. A Windows 98 setup elindul. Kétszer kell nyugtáznunk, s ennek hatására elindul egy esetleges hibakeresés a merevlemezen.

3 Válasszuk ki azt a könyvtárat, ahová a Windows 98-at telepíteni

GYORSTIPP

Öt lépés az installálás előtt

1. Elég a hardver? Legalább egy Pentium 166 MHz 64 Mbájtos gépre van szükség. A merevlemez minimum 300 Mbájtnyi szabad hely kell.
2. Legyenek kéznél CD-n, merevlemezzen vagy floppin a mindenkori hardverünk meghajtói, még ha a Windows 98 önállóan is felismer számos komponenst.
3. Mentünk le a személyes dokumentumainkat, például az e-mailjeinket, szövegeinket, címlistáinkat stb., akkor is, ha a rendszert csak update-eljük.
4. Az installálás előtt – ha egy korábbi verziót update-elünk a Windows 98-ra – készítsünk indítólemez (bootlemez).
5. Ha víruskeresőt használunk, akkor ennek minden alkalmazását ki kell kapcsolnunk.

Utólagos installálás

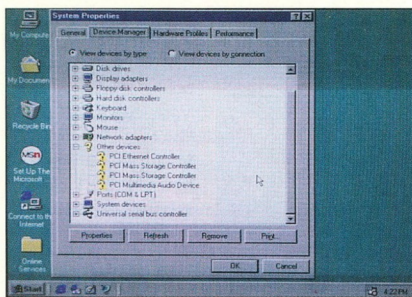
Ha a Windows 98-at a 95-ös verzióra update-eljük, akkor eleinte nem tudjuk meghatározni a felvándó komponenseket. A telepítés után azonban természetesen törölhetünk vagy betölthetünk programrészeket, attól függően, hogy mit tartunk fontosnak vagy feleslegesnek. A *Start* menü *Beállítások* pontjával a *Vezérlőpult*ba lépünk, és itt a *Programok hozzáadása* alatt teljes programcsoportokat vagy csak adott programokat törölhetünk, illetve adhatunk a gépünkre. Ha kiválasztottuk, amit szeretnénk, tegyük be a Windows CD-t az olvasóba, kattintsunk a *Floppira*, és válasszuk ki a megfelelő meghajtó betűjelét. A változtatások *OK*, *Átvétel*, majd ismételt *OK* után lépnek érvénybe.

szeretnénk (alapértelmezett: C:\Windows).

A fent leírt Windows 95 update-tel ellentétben, a program a setup üzemmód után érdeklődik. Válasszuk ki egyet a négy lehetséges mód közül. Ha a *standard* opciót választjuk, a komponenseket később kívánásaink szerint alakíthatjuk ki (lásd GYORS-TIPP: *Utólagos installálás*). Kattintunk a *Tovább*-ra.

4 A setup megkérdezi a helyszínt, majd következik az update-nél már leírt startlemez készítése. Az update-hez hasonlóan nyomjuk le a *Tovább* gombot, és várjunk körülbelül tíz percet, amíg az összes rendszerfájl bemásolódik.

5 Adjuk be a nevünket és nyugtázzuk a Microsoft licencszer-

ződést is. A *Tovább*-ra kattintás után gondosan írjuk be a termékazonosítót, majd egy újabb *Tovább*, és zárjuk be a *Setup Varázslót* a *Elkészítés*-sel.

6 A következő lépés a hardver konfigurálása: be kell állítani az időzónát. Ezt egy újraindítás követi.

A sikeres telepítés után a *Sajátgép/Tulajdonosságok* alatti *Eszközkezelőben* található a Windows által most még fel nem ismert eszközöket. Ezeket távolítsuk el, hiszen a számítógép újraindítása után a Windows automatikusan felismeri őket, és kéri a hozzájuk tartozó telepítőlemezeket

A *Hardver Telepítő Varázsló* aktiválódik és a készülékmeghajtók után kezd kutatni. Ezzel akkor készült el, amikor megszólal a Microsoft „zene”.

Most már csak az esetleges erőforrás-konfliktusokat kell megszüntetnünk (lásd GYORSTIPP: *Konfliktusok megszüntetése*).

Megjelent!

Keresse

a könyvesboltokban vagy rendelje meg

a kiadónál
(456-6964),
e-mailben
(c.panorama@cpanorama.hu)
vagy a CP információs telefonján
(06-60-55-33-55)

Online Computer PANORÁMA

Induljon velünk!
Kezdje a napi szörfözést a
Computer Panoráma honlapján,
nálunk mindent megtalál, ami
a számítástechnikával kapcsolatos.

Naponta friss hírek.
Előzetesek a következő számból.
**Típek a Windows és a Linux hatékonyabb
és kényelmesebb használatához.**

Mind-egy:

www.cp.hu

www.cpanorama.hu

www.computerpanorama.hu

Miért érdemes ellátogatni hozzánk?

- minden kiadványunk megrendelhető interneten keresztül
- kérdéseket intézhet a szerkesztőkhöz és szerzőkhöz
- hozzászólhat internetes fórumainkhoz
- ha vásárolni indul, segítünk a döntésében Compass rovatunkkal
- megtekintheti a cégek friss árlistáit
- állást kereshet (HVG Jobline)

Windows-szelídítés

A jó tippek és trükkök olyanok, mint a bűvészműtatók: egy-két mozdulat, s máris megtehetjük azt, amit mások csak ügyel-bajjal tudnak elvégezni. Így van ez alábbi ötlet-csokrunkkal is, amely a Windows 95/98-cal végzett napi munkát szeretné megkönnyíteni. A tippeket a kezdők is nyugodtan kipróbálhatják, s csodálkozva láthatják, milyen szelíddé és kezessé lehet tenni a Windows-rendszereket.

GVORSTIPP

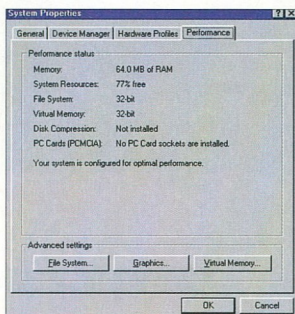
Mappák megnyitása a DOS-ablakból

A DOS-ablakból bármely tetszőleges mappát az alábbiak szerint lehet megnyitni. Nyissunk meg a *Start/Programok/MS-DOS parancssor* menüvel egy DOS-ablakot. Ilyenkor a rendszer alaphelyzetben, a *C:Windows* alkönyvtárban áll. Ezután a nyomvonalat kell megadni: *start <meghajtó>:\ nyomvonal*.

A CD-ROM optimalizálása

Érthetően mindenki szeretne még nagyobb sebességet kicsikarni a CD-ROM-meghajtóból. A lassúság – pontosabban az elérhetőnél kisebb adatátviteli sebesség – oka olykor a túlságosan kicsi gyorsítótár (cache). A meghajtó optimalizálásához hajtsuk végre a következő műveleteket!

1 Kattintsunk a *Sajátgépre* a jobb egérgombbal, majd válasszuk ki a *Tulajdonságokat* a menüből! Lapozzunk a *Teljesítmény* fülre a párbeszédablakban! (1.ábra)

1. Innen indíthatjuk a CD-ROM optimalizálást

2 Kattintsunk a *Fájlrendszer* gombra, aminek a hatására egy második párbeszédablakba jutunk. Itt válasszuk ki a *CD-ROM* fület! A gyorsítótár méretét egy tologomb segítségével állíthatjuk be. (2.ábra)

A cache optimális mérete az operatív memória nagyságától függ. Ha a RAM nagyobb 16 Mbájtnál, akkor a cache ideális mérete 2000 Kbájt körülül; 12 Mbájt esetén körülbelül 1300

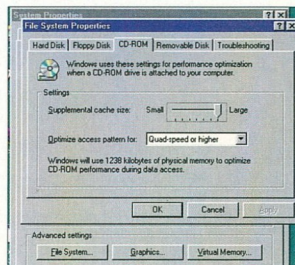
Kbájt, 8 Mbájtnál pedig 1000 Kbájt (négyeszeres sebességű meghajtó), illetve 500 Kbájt (négyeszeresnél lassabb meghajtó).

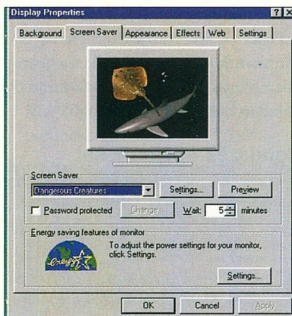
A cache beállításánál természetesen mérlegelni kell, hogy mire van inkább szükségünk: nagy gyorsító-tárra avagy nagy memóriára. Ha például egy telefonkönyv CD-t használunk, akkor fontos lehet a gyorsaság, így válasszunk lehetőleg minél nagyobb cache-méretet. Ha azonban csak programtelepítésre használjuk az eszközt, akkor felesleges túl sok területet elvenni a memóriából a lemezgyorsításra. Kísérletezzük ki a legjobb beállítást!

A képernyővédő lebéntítja a PC-t?

Bármilyen meglepő is, könnyen meg lehet bénítani egy PC-t. Elég meghívni az egér jobb oldali gombjával az asztal *Tulajdonságok* menüjét, és egy jelszót rendelni a képernyővédőhöz. (3.ábra) Ha valaki eljászaná velünk ezt a rossz viccet, akkor a jelszó ismerete nélkül a következőképpen tudunk ismét a gépünkhöz férni.

2. Tologomb segítségével állíthatjuk be a gyorsítótár méretét

3. A képernyővédőhöz jelszót is rendelünk

1 Indítsuk újra a gépet, és a *Start/Futtatás* menüben adjuk ki a *regedit* utasítást.

2 A Windows *Registry*ben keressük meg – a **Ctrl+F**-el – a *ScreenSave_Data* bejegyzést, és töröljük ki a **Del** billentyűvel, majd az alatta található *ScreenSaveActive* bejegyzés értékét állítsuk 0-ra.

3 Ezt követően indítsuk újra a Windowst, és a *Sajátgép Tulajdonságok* menüjében adjunk a képernyőkímélőnek saját jelszót.

Asztal a Start menüben

Ha a programjaink teljes képernyős üzemmódban futnak, akkor nem érjük el az asztalt, hacsak hozzá nem rendeljük a *Start* menühöz.

1 Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a *Start* gombra a tálcán, s erre megjelenik egy helyzet-érzékeny menü. Itt válasszuk a *Megnyitás* parancsot. Nyissuk meg azt a mappát is amelybe a Windowst installáltuk. (4.ábra)

2 Húzzuk most át az *Asztal* mappát az egér lenyomott, jobb oldali gombjával az előbbiekből már megnyitott *Start* menü ablakba. Engedjük el az egér gombját, és válasszuk ki a *Parancsikon létrehozása* menüt.

3 Zárjuk be az összes ablakot. A *Start* menüben most megjelenik a *Parancsikon-Asztal* bejegyzés.

Az autorun funkció újbóli beállítása

Az *autorun* funkció a CD behelyezése után automatikusan megjeleníti a CD tartalmát. Ha ez a funkció egy installálás után hiányozna, akkor a következőképpen kell eljárni.

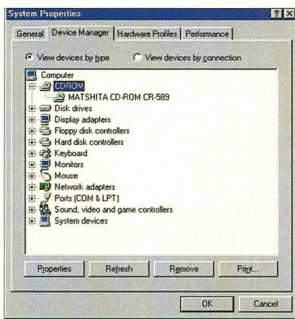
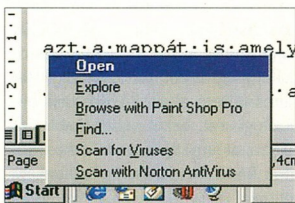
1 Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a *Sajátgépre*, s nyissuk meg a tulajdonságait. Válasszuk ki az *Eszközkezelőt*.

2 Kattintsunk a CD-olvasó készülékbejegyzésre, amely még pluszjelet tartalmaz, és jelenítsük meg a készülék típusát. (5.ábra)

3 Kattintsunk a *Tulajdonságok* kapcsolófelületre és hozzuk az előtérbe a *Beállítások* fület.

4. Ez az út vezet ahhoz a mappához, amelybe a Windowst installáltuk (felső kép)

5. Ebben a párbeszédablakban láthatjuk a CD-olvasó típusát (alsó kép)

INFO

Biztonság

Hardver- vagy szoftverhibák következtében gyakran vesznek el adatok. Ezért elengedhetetlen rendszeres időközönként a biztonsági másolatok készítése (ezeket backupnak is nevezzük). Biztonsági másolatokat általában speciális backup programokkal készítenek a fontos adatokról. Ezek a programok gondoskodnak az adatok és a programok egyidejű tömörítéséről és biztonságos mentéséről. Fontos továbbá, hogy ezek a mentések ne a merevlemezre, hanem valamely másik tárolóeszköze történjenek. A Windows kellékeihez hozzátartozik egy megbízható backup program. Ezt a kiegészítő programot a *Start* menüből indíthatjuk, s a *Programok/Kellékek/Rendszereszközök/Biztonsági mentés* elérési utat kell használni. A backup program varázslóval indul. Először ki kell választani a mentés módját, tehát azt, hogy a helyi meghajtókon található valamennyi állományt vagy csak a kiválasztottakat kívánjuk-e menteni. Ha a második lehetőséget választjuk, a következő lépésben ki kell jelölni a menteni kívánt adatokat. Ezután meg kell adni, hogy valamennyi kijelölt fájlt menteni akarjuk, vagy csak az utolsó mentés óta megváltoztatott állományokat. Végül megjelölhetjük ennek a megelőző, utolsó mentésnek az időpontját. A következő lépésben a biztonsági másolat helyét kell kijelölni. Egy választólista segítségével rögzítjük a meghajtót (flopi vagy egy második merevlemez) és a mappát. A másolatkészítés módjának a beállítása után a biztonsági másolat kap egy nevet. A név lehetőleg utaljon a tartalomra (pl. levelek), hogy később gond nélkül megtaláljuk a megfelelő backupot.

INFO

Az erőforrások áttekintése

A bővítőártyák beszerelése gyakran okozhat gondot. Segítségünkre lehet, ha áttekinthetjük a rendszer erőforrásait, például az IRQ és a DMA kiosztásokat.

Nyissuk meg a *Vezérlőpultot*, és kattintsunk kétszer a *Rendszer szimbólumra*. Lépjünk át az *Eszközkezelő* fülbe. Jelöljük ki a lista első bejegyzését: *Számítógép*. Lappozunk az egérrel az erőforrások megjelenítésére. Ehhez használjuk a különböző megtekintési lehetőségeket, amelyeket *DMA*, *Memória*, *I/O* és *IRQ* szerint rendezhetünk.

Ha a készülékünkben egy komponens el szeretnénk távolítani, akkor jelöljük ki, majd kattintsunk a *Del* billentyűre.

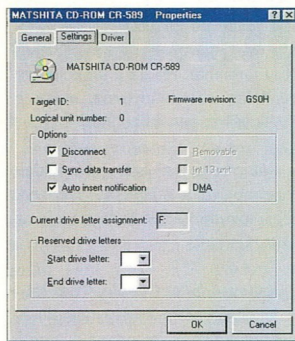
A legfontosabb gyorsbillentyűk

A gyorsbillentyűk nem véletlenül kapták a nevüket, velük valóban minden gyorsabbá válhat, hiszen jó pár funkciót meg lehet kérni egy vagy két billentyűvel, és nem kell számos menün végiggyalogolni.

Az *ablaktartalom aktualizálására* az **F5** szolgál. Erre akkor lehet szükség, ha egy flopi tartalmát mutató ablakot tartunk nyitva. Kicserejlük a floppy-lemezt, és az új lemez tartalmát szeretnénk látni. Mindez egyetlen billentyű (**F5**) lenyomásával elérhető.

A *fájlok vagy könyvtárak átnevezése* is megoldható egy gombnyomással. Erre az **F2** szolgál. Választuk ki a fájlt vagy a könyvtárat, és nyomjuk le az **F2**-öt. A meglévő nevet tetszésünk szerint megváltoztathatjuk. Az új nevet az **Enter** lenyomásával tárolhatjuk el.

4 Jelöljük ki az *Automatikus lejárás* ellenőrzőnégyzetét, és nyugtázzuk OK-val a bevittelt. (6. ábra) Ezzel a CD-olvasó *autorun* funkciója ismét aktív.

6. Az automatikus lejátszás előtti ellenőrzőnégyzetbe kell pipát tenni, hogy aktíváljuk az autorun funkciót

Az elpocsékolat helyek felkutatása

A DOS-os időkben származó régi FAT fájlrendszer, amelyet még a mai Windows is használ, 40 vagy 80 Mbájtos merevlemezeket kezel. Ha ma a merevlemezünkön a C: partíció 2 Gbájtos, akkor a FAT 32 768 Kbájtos clustereket (a legkisebb tárolási egység) kezel. Aki tehát egy 100 bájtos fájl tárol el, 32 Kbájtnyi helyet fogyaszt. Ezzel pedig több mint 90 százaléknyi tárhelykapacitás használaton kívül marad, erre már nem lehet írni.

Ha kíváncsiak vagyunk erre a helypocséklásra, a következőképpen járjunk el.

1 Nyissuk meg a *Sajátgép* mappában a C: meghajtót. Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a *Windows* mappára.

2 A helyzetérzékeny menüben hívjuk le a *Tulajdonságokat*. Az *Általános* fülben található a *Méret* sor. E mögött láthatjuk az installált fájl méretét bájtokban. (7. ábra)

3 A zárójel mögött egy második értéket is felfedezhetünk. Ha az első kivonjuk a másodikból, megkapjuk a nagy clusterekből eredő kihasználatlan hely (Slack) nagyságát.

Befejezés kattintással

Könnyen megtakaríthatjuk a *Start* menüből történő hosszadalmas kilépést.

1 Írjunk egy szövegszerkesztővel egy kis batch-fájlt, és tároljuk el a *Windows* munkasztalon, például a *finito.bat* név alatt. Ez a batch-fájl csak két sorból álljon:

Echo off

RUNDLL32 user, ExitWindows

2 Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a *Finito* szimbólumra, és az asztalon megjelenik a *Beállítások* menü. Ezen belül nyissuk meg a *Futtatás* alatt a *Szimbólumként* opciót. A *Finitóra* való kettős kattintással tudjuk ezentúl a *Windows* alatti munkát befejezni.

3 Ha a szövegszerkesztőnkben még nyitott fájlok találhatóak, akkor a rendszer ezek lementésére szólít fel. A *Windows* csak ezután jelentkezik ki.

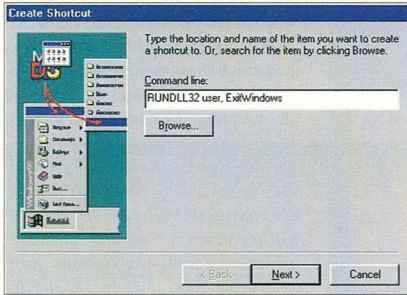
Aki nem akar batch-fájlt írni *Windows*-stílusban is elintézheti mindent.

7. A Méret sor mögött látható az installált fájlok mérete bájtban

1 Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával az asztalra, és választjuk ki az *Új/Parancsikon* menüt. A *Parancsok*ba írjuk be a

RUNDLL32 user, ExitWindows parancsot. (8.ábra)

8. Windows módra is elintézhjük a kilépést

2 Nyugtázzunk a *Tovább*-bal, és adjunk a parancsikonnak egy nevet, például a *Közvetlen kilépést*. Ha ezentúl erre a parancsikonra kétszer rákattintunk, kiléphetünk a Windowsból.

Beillesztés DOS-programba

A Windows programok között a *Vágólapon* keresztül cserélhetünk adatokat, a *Copy/Paste* (másolás/beillesztés) funkciópáros segítségével. Ugyanez a lehetőség – korlátozott formában – a DOS-programoknál is megvan. Nézzük például, miként vihetünk át egy szövegrészt valamely Windows programból, mondjuk, a DOS-os Wordbe.

1 Jelöljük ki a szöveget az egérről az adott programban, majd a *Copy* (vagy a *Cut*) parancs segítségével másoljuk át a *Vágólapra*. (A *Copy*, illetve *Cut* funkció általában az *Edit*-ből vagy az egérmenüből érhető el.) Még egyszerűbben: kijelölés után nyomjuk le a **Ctrl+C** billentyűkombinációt.

2 Indítsuk el a DOS-os Wordöt, mégpedig *ablakos módban*. Ha a program teljes képernyős módban in-

dulna el, az **Alt+Enter** billentyűkombinációval válthatunk át ablakos módra.

3 A továbblépéshez aktiválnunk kell a DOS-ablak *eszközsávját*. Ehhez kattintsunk az ablak bal felső sarkában található gombra, majd jelöljük be az eszköztár menüpontot. Az eszközsávban szerepel – többek között – a *Beillesztés*. Kattintsunk a megfelelő gombra, mire a vágólap tartalma – annak rendje és módja szerint – megjelenik a beszúráshelyén.

Betűcsere

A CD-ROM-meghajtó beszerelésekor a Windows az első szabad betűvel azonosítja az új eszközt. A *flopilemez* betűjele rendszerint A: (illetve B: vagy mindkettő), a *merevlemez* pedig C:. Mivel a következő szabad betű a D:, ez lesz a CD-meghajtó jele.

Abban az esetben, ha egy második merevlemez beépítést tervezünk, akkor a *CD-meghajtó betűjelét célszerű eleve úgy megválasztani, hogy ne okozzon gondot a későbbiekben*. Erre azért van szükség, mert számtalan olyan program van, amely futás közben a CD-meghajtót is használja. Amikor beépítünk egy második merevlemez, akkor a meghajtó betűjele C:-ről mondjuk D:-re változik, az említett programok pedig elvesztik kapcsolatukat a CD-lemezzel. A probléma a programok újratelepítésével oldható meg, ám ez meglehetősen időigényes művelet.

A későbbi bővítésre való tekintettel tehát válasszunk mindjárt az elején olyan betűjelet, amellyel nem lesz gondunk!

1 Kattintsunk a *Start* gombra, majd a *Beállításokra!* Indítsuk el a *Vezérlőpultot*, és a párbeszédablakban

GYORSTIPP

Eltolás helyett másolás

Ha egy fájlt az egyik könyvtárból áthúzzunk egy másikba, akkor az vagy átmásolódik, vagy áthelyeződik. Ha a két könyvtár különböző meghajtón helyezkedik el, akkor a fájl másolódik, ha viszont ugyanazon a meghajtón található, akkor a fájl csak áthelyeződik. Ha egy fájlt másolni és nem csak áthelyezni szeretnénk, akkor húzzuk át az egérről az egyik mappából a másikba. Ezután nyomjuk le a **Ctrl** billentyűt, mire egy + jel jelenik meg az egérmutató alatt. Engedjük el most az egér bal oldali gombját (miközben a **Ctrl** billentyűt lenyomva tartjuk), és a fájl átmásolódik.

A görgetősávok illesztése

Bosszankodunk néha, hogy nem találjuk jól el a görgetősávok nyílait? Kattintsunk a munkaasztal egy szabad területére az egér jobb gombjával, és nyissuk meg a *Tulajdonságok* menüt. Hozzuk előre a *Megjelenés* fület.

Az ablak alsó felében található az *Elem* mezőt. Kattintsunk az alatta lévő sorban található, lefelé mutató nyílra, és válasszuk ki a *Görgetősávot*. A sor melletti, jobbra lévő mezőben megadhatjuk a méretet (az alapértelmezés 16).

Nyelvválasztás

A *Start* menü / *Beállítások* / *Vezérlőpult* / *Billentyűzet* / *Nyelv* részben a klaviatúránkhoz igazíthatjuk az alapértelmezett billentyűkiosztást, illetve több nyelvet is beállíthatunk, amelyek között – alapesetben – a bal **Alt** + **Shift** nyomógombokkal válthatunk.

GYORSTIPP

Alkalmazások gyors bezárása

Több programot is megnyitottunk, és most egyeseket be akarunk zárni közülük. A nyitott programok a tálcán láthatók. Ahelyett, hogy mindegyiket egyenként megnyitnánk, majd befejeznénk, csak kattintsunk a tálcán az egér jobb oldali gombjával a program szimbólumára. A helyi menüből válasszuk a *Bezárás (Close)* parancsot.

A Windows könyvtár megnyitása

A *Futtatás* parancsot a Windows könyvtár egy ablakban való megjelenítéshez is felhasználhatjuk.

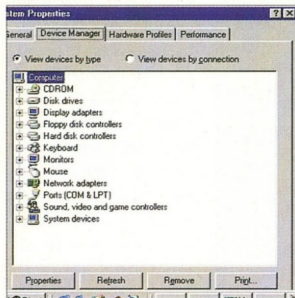
Nyissuk meg a *Start* menüt, és válasszuk *Futtatás* parancsot. A *Megnyitás* beviteli mezőbe írjunk két pontot (...), majd kattintsunk az OK billentyűre. Ennek hatására megnyílik egy ablak a Windows mappa tartalmával, úgy, ahogyan ezt az *Intézőben* már megszokhattuk.

A kurzor villogási sebessége

A kurzor villogása egy aktuális pozícióra akarja felhívni a figyelmünket. Ha túl gyorsnak vagy túl lassúnak itéljük, tegyük az alábbiakat. A *Sajátgépből* kiindulva nyissuk meg a *Vezérlőpultot*, és kattintsunk kétszer a *Billentyűzet* szimbólumra. Ekkor megnyílik egy ablak. Az alsó felében található a *Kurzorvillogás értéke* feliratot, egy tologomb társaságában. Mozgassuk el az aktuális sebességgel villog. Ha kiválasztottuk a megfelelő tempót, kattintsunk az OK gombra.

kattintsunk kétszer a *Rendszer* szimbólumra!

2 Lapozzunk az *Eszközkezelő* regiszteroldalra, ahol egy lista jelenik meg a számítógép hardverkomponenseivel. (9.ábra)

9. Az Eszközkezelő felsorolja a számítógép hardverkomponenseit

3 Kattintsunk a *CD-ROM* felirat mellett látható „+” jelre, mire egy újabb sorban megjelenik a CD-meghajtó típusa. Jelöljük ki ezt a sort, majd kattintsunk a *Tulajdonságok* gombra!

4 A következő ablakban válasszuk ki a *Beállítások* regiszteroldalt. Keressük meg a *Foglalt lemezmeghajtó-betűjelek* mezőt, ahol két listabla látható. Az *Első lemezmeghajtó-betűjel* mellett állítsuk be az F: betűt, majd tegyük ugyanezt az *Utolsó lemezmeghajtó-betűjelnél*! (10. ábra) Végül kattintsunk az OK gombra!

Csajjuk be a Windowst!

Szép számmal akadnak még a piacon *Windows 3.1-re* írt programok. Ezek – mint azt a Windows 95/98 fejlesztői állítják – minden nehézség nélkül futnak az új operációs rendszeren is. A valóság ezzel szemben az, hogy a 16 bites programok olykor nem úgy viselkednek a 32 bites Windows környezetben, ahogy kellene, mi több, el sem indulnak.

Ezeknek a hibáknak szerencsére

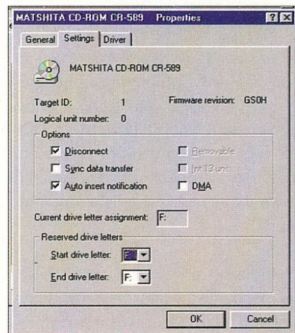
mind a Windows 95-ben, mind a Windows 98-ban megvan az ellenszere, amely nem más, mint egy kevesek által ismert segédprogram a Windows mappában.

1 Ha „renitens” 16 bites programmal találkozunk, indítsuk el az említett segédprogramot: kattintsunk a *Start* gombra, majd a *Futtatásra*, a parancssorba pedig írjuk be azt a varázsszót, hogy *Mkcompact*.

2 Megjelenik a *Kompatibilissé tesz* programablak, amelyben különféle opciókat találunk. (11.ábra) A *Fájl* menüben a *Program választása* menüpontra kattintva keressük meg azt a programot, amelynnek az indítással gondjaink vannak, majd tegyük egy jelet a *Hazudjón a Windows verziószámát illetően* melletti jelölőnégyzetbe. Ezzel a programot sikerül rábírunk arra, hogy letérve a bécületesség úttjáról más Windows verziószámot közöljön a rendszerrel, mint amire eredetileg készítették.

3 A *Fájl/Mentés* paranccsal mentjük el az új beállítást, majd lépünk ki a programból. A legközelebbi indításkor a program – eme csöppnyi hazugság árán – zökkenőmentesen betöltődik.

10. Az első és az utolsó lemezmeghajtó betűjelét úgy kell megválasztani, hogy véletlenül se lehessen a merevlemez-meghajtó

GYORSTIPP

Gyorsan a Tulajdonságokhoz

Az egyes objektumok tulajdonságait leíró *Tulajdonságok* oldalakhoz gyorsabban is hozzáférhetünk, ha megnyomjuk az egér jobb gombját, és az így megjelenő menüből kiválasztjuk a *Tulajdonságok* sort. Ha az **Alt** billentyűt lenyomva tartva kétszer rákattintunk a kiválasztott objektumra, akkor azonnal elérjük a Tulajdonságokat tartalmazó oldalakat.

Ha nincs nyomtatónk...

Ha nincs nyomtatónk, akkor is érdemes egyet beállítani, hogy a szövegszerkesztőnkkel nyomtatási képet is kérhessünk. A beállítás végén nem mindig praktikus tesztoldalt nyomtatni (főleg ha nincs nyomtatónk vagy nincs benne papír stb.), de bármikor kérhetünk ilyet, ha a *Nyomatók* részben a printerünk ikonjára kattintunk a jobb egérgombbal, és kiválasztjuk a már jól ismert *Tulajdonságok* részt.

A képernyő adatlapja

A monitor, a képernyőfelbontás, a grafikus kártya jellemzőit és a Windows külsejét a *Képernyő tulajdonságai* pontban változtathatjuk meg. Ezt a funkciót meg lehet hívni a *Vezérlőpult*-ról is, ám egy gyorsabb út is kínálkozik. A *Képernyő tulajdonságait* úgy érhetjük el, hogy az egér jobb oldali gombjával a Windows képernyő egy szabad helyére kattintunk. Máris megjelenik egy helyzetérzékeny menü. Itt válasszuk a *Tulajdonságok* pontot, s a felbukkanó *Képernyő tulajdonságai* ablakban elvégezzük a kívánt beállításokat.

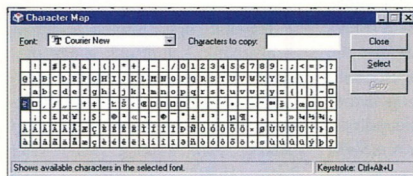
hez még ki sem kellett lépünk a Wordból!

3 Ha megvagyunk a másolással, a *Mégsé* gombra kattintva léphetünk ki a *Mentés másként* párbeszédablakból (de az is elég, ha lenyomjuk az **Esc** billentyűt).

Eurószimbólum

Tetszik, nem tetszik, meg kell barátkoznunk az új európai pénzzel, az *euróval*. A szimbóluma a görög epszilonhoz hasonlít, de kétszer át van húzva. Az új szimbólum megjelenítése a Windows 98-ban nem gond, hi-

13. A Windows 98 karakterkészlete már tartalmazza az eurót, de csak néhány karakterrel

szén a rendszer karakterkészlete – némi megszorításokkal – az eurót is tartalmazza (ritka és dicsérendő példájaként annak, hogyan kell egy rendszer fejlesztésekor előre gondolkozni.) (13.ábra)

A Windows 98 tehát beépítetten támogatja az új pénzt. A Windows 95-nél és a Windows NT 4.0-nál az eurót egy, a *Microsoft* webhelyről letölthető szervizcsomag telepítésével kezelhetjük. A Windows 98 esetében az eurót közvetlenül a billentyűzetről is bevehetjük, mégpedig az **Alt+Ctrl+U** (vagy az **Alt(Gr)+U**) billentyűkombinációval. Tisztában kell lenni azonban azzal, hogy egyelőre csak a *Times New Roman*, a *Courier* és az *Arial* betűtípusok tartalmazzák az eurószimbólumot, más

TrueType fontkészletek nem, így kár fedűhődni, ha más betűtípust választva csak üres négyzet jelenik meg a képernyőn.

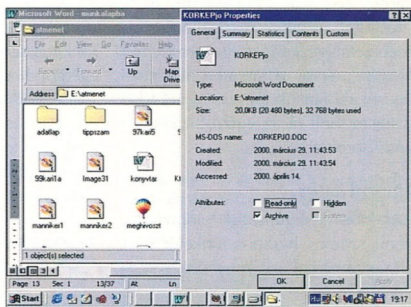
Az eurókarakert numerikus kód formájában is megadhatjuk, mégpedig az **Alt+0128** kombináció begépe- lésével.

A fájl tulajdonságok megváltoztatása

Valamennyi fájlnak, könyvtárnak és programnak adott tulajdonságai vannak. Ezek megtekinthetők és részben meg is változtathatók.

1 Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával az objektumra (ez lehet egy fájl vagy akár egy könyvtár). Megjelenik a helyzetérzékeny menü, amelynek legalsó pontja a *Tulajdonságok* opció. Hívjuk meg ezt.

2 Még hatékonyabb a *gyorsbillentyűk* használata. Ennek beállításához kattintsunk

14. A Tulajdonságok ablakban változtathatjuk meg egy fájl jellemzőit

az egér bal oldali gombjával a szóban forgó fájlra, majd nyomjuk le az **Alt+Enter** kombinációt. Erre azonnal a *Tulajdonságok* ablak jelenik meg, ahol megtekinthetjük, illetve megváltoztathatjuk a szóban forgó állomány tulajdonságait. (14.ábra)

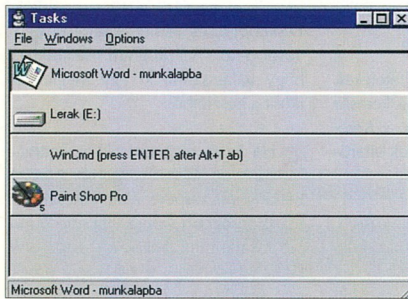
Feladatmenedzser

Talán még emlékezünk a Windows 3.1 *Task Manager*ére, amellyel a futó alkalmazások között lehetett könnyen és gyorsan átváltani. Ugyanez a program a Windows 95/98-ban is megvan, némileg elrejtve a felhasználók elől. Ha látni és használni szeretnénk, a következő lépések kell tennünk.

1 A Task Manager valahol a Windows mappában található, ám keresés nélkül is elindíthatjuk a *Start* menüből. Kattintsunk a *Futtatásra*, majd gépeljük be a *Megnyitás* mezőbe a *Taskman* parancsot, végül kattintsunk az *OK*-ra.

2 A képernyőn megjelenik a *Task Manager* programablaka, ahol

15. A Task Manager programablakában egymás alatt sorakoznak a futó alkalmazások

egymás alatt sorakoznak a futó alkalmazások. (15.ábra)

Felmerül azonban a kérdés: minek nekünk a Task Manager, amikor a programok között a *tálcá* segítségével is átválthatunk?

Nos, a *Task Manager* ablaka mozgatható, emellett kijelzi például a dokumentum nevét (ami a *tálcán* elsíkkad, ha sok programot futtatunk egyszerre).

További előny, hogy különféle megjelenítési módok közül választhatunk: használhatunk például kicsi ikonokat, feliratokat a gombokon, il-

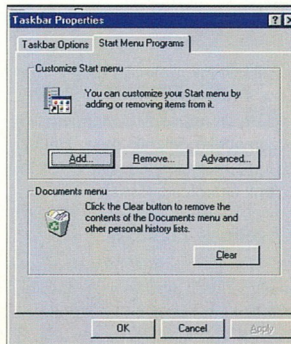
letve azt is beállíthatjuk, hogy a *Task Manager* mindig látható legyen a képernyőn. A feliratokat eltüntetve például az ablakot egész kicsire is összehúzzhatjuk, így az akkor sincs útban a képernyőn, ha bekapcsoljuk a *Mindig látható* opciót.

Gyorsabb beállítások

Majd minden Windows beállítási lehetőség megtalálható a *Start menü / Beállítások / Vezérlőpult* részben. Ezt a részt máshonnan is elérhetjük: *Sajátgép / Vezérlőpult*. A nyomtatók beállítását külön is megtaláljuk a *Vezérlőpult* mellett (*Start menü / Beállítások / Nyomtatók*). A *Rendszert* úgy is elérhetjük, hogy a jobb egérgombbal a *Sajátgépre* kattintunk, majd a *Tulajdonságok* részt választjuk, illetve a kinyitott *Sajátgépben* az üres rész felett jobb egérgombot nyomunk, majd a már említett *Tulajdonságokat* választjuk. A *Képernyőt* úgy is előhívhatjuk, hogy az üres Windows asztalra kattintunk a jobb egérgombbal, és itt elindítjuk a *Tulajdonságok* részt. Az *Internet Options* az *Explorer*ből is elérhető: *Tools / Internet Options*.

Ha a tálcára kattin-

16. Jó pár beállítást elérhetünk, ha a tálcára kattintunk a jobb egérgombbal

INFO

Szükséges hossz

A Windows 95 – mint ismeretes – megengedi a *hosszú* fájlnemek használatát. Nincs már 8+3 karakteres korlát, mint a DOS-ban vagy az előző Windows-verziókban. A megengedett hosszúság 255 karakter a fájlnemek esetében, és 260 karakter, ha mappákról van szó. Ez azonban csak félig-meddig igaz. Az útnevéknél ugyanis szintén 260 karakter a határ, így a hosszú fájln- és könyvtárnevekkel könnyen túlléphetjük a megengedett értéket. Célzerű tehát korábban tartani a nevek hosszát: lehetőleg soha ne adjunk 50-70 karakternél hosszabb nevet a fájloknak, illetve a mappáknak.

A hosszú fájlnemek másik buktatója, hogy a DOS „lenyeli” a nyolc karakterből kilógó részt, ami megnehezíti a fájl későbbi azonosítását. Például a *Számla - November, számla - December* nevek közül megtartja az első hat karaktert, majd a névhez hozzábiggyeszti egy „~” jelet és egy sorszámot (*Számla~1, Számla~2* stb.). Akkor járunk el tehát helyesen, ha – gondolva a DOS-os felhasználókra – az azonosítás szempontjából lényeges információt az első hat karakterbe presejeljük össze. A *Számla - November* helyett legyen a fájl neve például *Nov Számla*, mert így a rövid név (*Novszá~1*) alapján is könnyen azonosítható.

tunk a jobb egérgombbal, és a *Tulajdonságok* részt választjuk, akkor jó pár beállítást elérhetünk, így például szerkeszthetjük a *Start* menü tartalmát, vagy törölhetjük a *Start* menüben lévő *Dokumentumok* részt. (16.ábra)

Gyors fájlkeresés

Gyakran keressük ugyanazt a fájlt? Ilyenkor bizony meglehetősen ne-

GVORSTIPP

Pillantás a háttérbe

Ha betöltéskor megnyomjuk az **Esc** billentyűt, eltűnik az ilyenkor látható Windows logó, és megszemlélhetjük, mi is történik a háttérben. A logók a C:\Windows könyvtárban található *logos.sys*, *logow.sys* néven. Egyszerű BMP képek, amelyeket akár le is lehet cserélni...

A gyökérkönyvtárban található *Msdos.sys* fájlt „*sys*” kiterjesztése ellenére *szövegszerkesztővel* szerkeszthetjük. Ha az *[options]* alá beírjuk, hogy *logo=0*, akkor betöltéskor nem lesz látható a Windows logó. Ezzel is gyorsul (ha csak egy kicsit is) a rendszer betöltése.

Programtörlés

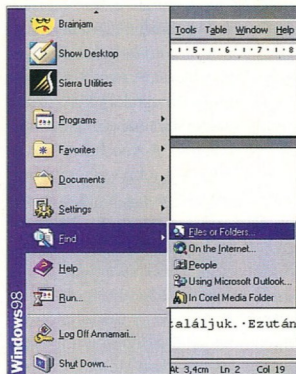
A *Vezérlőpult / Programok hozzáadása* menüponttal – a nevével ellentétben – ragyogóan lehet programokat törölni. Csak kattintsunk az eltávolítani kíván alkalmazásra (a *Telepítés / Letöltés* részben), és válasszuk az *Eltávolítást*. A mellette lévő Windows telepítő alkalmas arra, hogy a telepítéskor lemaradt, lefelejtett részeket utólag felrakjuk.

Utoljára megnyitott dokumentumok

Az utoljára megnyitott dokumentumokat a billentyűzetről is meg lehet nyitni. Nyomjuk le egyszerre a **Ctrl** és az **Esc** billentyűket, majd ezután a **D** billentyűt. (A **Ctrl+Esc** hatására a *Start* menü indul el.) Válasszuk ki a dokumentumot nevének kezdőbetűjével, majd nyomjuk le az **Enter** billentyűt. Ha több azonos kezdőbetűs dokumentumunk lenne, akkor a kezdőbetű ismételt megadásával lapozzunk végig rajtuk.

hézkes a *Start* menü használata és a keresési kritériumok megadása. Sokkal gyorsabb, ha egy *hozzárendelés* hozunk létre az asztalon, ahol eltárolhatjuk keresési feltételeinket.

1 Indítsuk el a kereső funkciót, amelyet a *Start* menüben a *Keresés/Fájlok vagy mappák...* alatt találunk. (17.ábra)

17. Itt rejtőzik a kereső funkció

2 Adjuk meg a keresési feltételeket. Ha elkészültünk, akkor a keresés végrehajtásához kattintsunk a *Keresésre*. Erre a keresési feltételek eltávolítása miatt van szükség.

3 Várjuk meg a keresés befejezését. Kattintsunk a menüsorban a *Beállítások* utasításra. Amennyiben az *Eredmények mentése* bejegyzés előtt kis pipa áll, akkor kattintsunk a bejegyzésre, s a pipa törlődik.

4 Klikkeljünk a menüsorban a *Fájllista*-ra, s válasszuk a *Keresés mentése* utasítást. A munkafelületen egy új hozzárendelés jelenik meg. Ha ezt kinyitjuk, megjelenik a fájlkeresés, az általunk eltárolt adatokkal.

Kényelmes másolás

A *Windows 95* alatt meglehetősen kényelmetlenül lehet lemezt másolni. Normális körülmények között ehhez előbb el kell indítani az *Intézőt*, ki

kell jelölni a *flopimeghajtót*, végül rá kell kattintani a *meghajtónévre* a jobb egérgombbal, és ki kell választani a menüből a *Copy Disk* funkciót. Mindezt kényelmesebben is megoldhatjuk, ha a másolóprogramot kiteszük a munkaasztalra. Ehhez a következő lépésekre van szükség.

1 Indítsuk el a *Windowst*, majd a jobb egérgombbal kattintsunk egy szabad helyre a munkaasztalon.

2 Az egérmenüből válasszuk ki az *Új* menüpontot, majd a *Shortcut*-ot (a parancsikot).

3 A következő párbeszédablakban írjuk be a parancssorba (*Command Line*) a *Diskcopy A:* A: parancsot, majd kattintsunk a *Tovább* gombra.

4 Ezt követően adjuk meg – egy újabb párbeszédablakban – a parancsikon nevét (legyen ez például *Diskcopy*), és ismét kattintsunk a *Tovább-ra*. A program felkínálja, hogy válasszunk ki egy megfelelő ikont a készletből.

5 Ha ez is megvan, akkor kattintsunk az *Elkészítés* gombra, mire néhány másodperc alatt elkészül a másolóprogram ikonja. Ha erre duplán rákattintunk, akkor egy DOS ablakban betöltődik a *Diskcopy* program, amellyel másolatot készíthetünk a floppylemezről.

Keresd a fájlt!

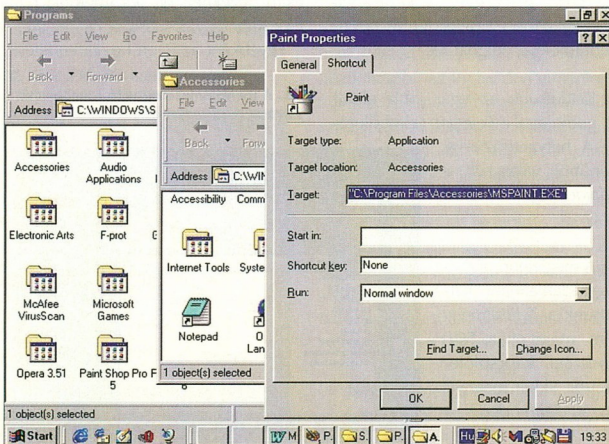
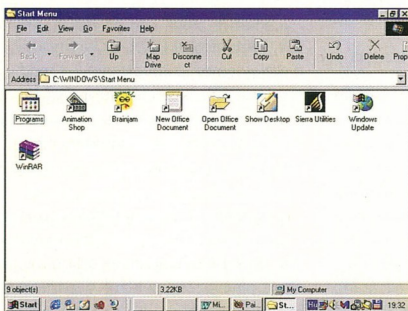
A „jól nevelt” programok telepítéskor megkérdézik, hogy melyik könyvtárba rakják a fájlokat. A legtöbbször a telepítőprogram javasol egy megfelelő könyvtárnevet. Ebben a könyvtárban van – többek között – a program indítófájla, amelynek a nevét és a helyét csak a legritkább esetben vagyunk képesek észben tartani. Erre azonban nincs is szükség, mivel a programot a *Start* menüből is elérhetjük néhány kattintással.

A sűrűn használt programokat még egyszerűbben is elindíthatjuk, ha az ikonjukat kitesszük az asztalra. Ehhez azonban le kell ásnunk a mappák mélyére, hogy megtaláljuk a programhoz tartozó indítófájlt. Nézzük meg például, hogy hol „lakik” a Paint program!

1 Kattintsunk a jobb egérgombbal a Start gombra, majd a *Megnyitás* menüpontra. A képernyőn megjelenik a Start menü tartalma, benne a programok mappával. (18. ábra)

2 Nyissuk meg ezt is egy kettős klikkeléssel. Erre is kattintsunk duplán, hogy hozzáférjünk a tartal-

18. Íme a Start menü tartalma

mához. A következő ablakban találjuk a *Paint* program ikonját.

3 Kattintsunk a jobb egérgombbal az ikonra, és a menüből válasz-
szuk ki a *Tulajdonságok* menüpon-
tot. A *Paint* tulajdonságablakában kattint-
sunk a *Parancsikon* fülre, s ezzel elju-
tunk a keresett információhoz. A
programhoz tartozó útnév a *Cél* mező-
ben olvasható, és így megfest:

`C:\Program Files\Accessories\MSPAIN1.EXE` (19. ábra)

4 Miután azonosítottuk a fájlt, fog-
juk meg az ikont – a jobb egér-
gombbal –, és húzzuk ki az asztalra.

5 Itt válasszuk a *Parancsikon létre-
hozása* menüpontra, és adjunk
egy megfelelő – lehetőleg rövid – nevet az
új asztali ikonoknak.
Egyszerűbb a dolgunk akkor, ha az asz-
talon lévő parancsikonhoz tartozó alkal-
mazást szeretnénk becserekeszni. Az előbbi-
ekből itt csak egyet kell „meglép-
nünk”:

19. Megtaláltuk a Paint helyét

INFO

Kirándulás a boot- menübe

Ha a bekapcsolás után, a Windows indulásának pillanatában megnyomjuk az **F8**-at (a régebbi rendszerekben az **F4**-et), akkor a rendszer betöltése megáll. Ekkor egy menüben találjuk magunkat, ahol választhatjuk a normál Windows indítást, a csökkentett üzemmódot (ha a Windowsunk valamiért hibás lenne), a DOS-t, illetve ugyanezt csökkentett üzemmódban. Ha itt olyat látunk, hogy a DOS egy korábbi változatának a betöltése, azt sose használjuk (egyenes út Windowsunk elszállásához). Ha a Windows betöltése közben véletlenül kikapcsoltuk a gépet, akkor a következő bekapcsoláskor rögtön ebbe a menübe kerülünk, és a Windows a csökkentett üzemmódot fogja felajánlani. Ha tudjuk, hogy nincs különösebb probléma, akkor válasszuk a normál Windows indítást.

GVORSTIPP

Praktikus menük

A Windows – a kiválasztott fájl tulajdonságaitól függően – különféle akciókat kínál, amelyek *helytér-
zékeny menükben* vannak össze-
foglalva. Azért kapták a helytér-
zékeny jelzést, mert a kiválasztott
objektum típusától függően, eltérő
műveleteket hajtanak végre.

Kattintsunk rá valamelyik fájlra, programra vagy könyvtárra, de ne a megszokott módon, hanem az egér jobb oldali gombjával. Azonnal megjelenik egy menü, amely a kiválasztott fájjal végezhető összes lehetséges műveletet megmutatja.

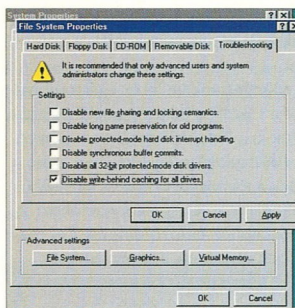
GYORSTIPP

Üdvözlőkép

A Windows első indításakor egy üdvözlő képernyő jelenik meg (némi zenei aláfestéssel és animációval), amelyet a túrelmetlenebb felhasználók azonnal ki szoktak kapcsolni, nehogy még egyszer végig kelljen nézniük a műsort. Ez a képernyő egyben menü is, amely felkínálja az online regisztrálást, a csatlakozást az internetre, a felfedezőutat a Windows 98 rejtelmeiben, valamint a karbantartást. Ezekre a szolgáltatásokra valóban vajmi kevés szükségünk van a későbbiekben, éppen ezért az üdvözlőképet az ablak alján látható jelölőnégyzetben ki is kapcsolhatjuk. Ha mégis látni akarnánk, kattintsunk a *Start* gombra, majd a *Futtatásra*, és a *Megnyitás* mezőbe gépeljük be a *WELCOME* programnevet. Az OK gombra kattintva újból részésülhetünk a Windows 98 üdvözlésében.

Pontos idő

A Windows felhasználói felületének egyik jellegzetes alkotórésze az *eszközsáv*. Itt található a *Start* menü, és ugyanitt jelzi ki a Windows az *órát*, valamint sok egyéb hasznos információt: *így* – többek között – a nyomtató, illetve a modem működési állapotát vagy például a nyelvet. Ha az egérkurzort rávezetjük az *óra*ra, akkor a rendszer az aktuális *dátumot* is kijelzi. Ugyancsak közvetlenül az eszközsávról igazíthatjuk ki legegyszerűbben a pontos időt, valamint a dátumot, mégpedig a következőképpen. Kattintsunk duplán a bal egérgombbal az *óra*ra, mire megjelenik egy párbeszédablak. Itt beállíthatjuk az *órát*, a dátumot és az *időzónát*.

20. Itt kapcsolhatjuk be a gyorsítótár-kezelés letiltása opciót

kattintsunk a jobb egérgombbal az ikonra, majd a menüből válasszuk ki a *Tulajdonságokat*. Itt azután minden további információt megkapunk.

A késleltetett írás kikapcsolása

Ha el akarunk menteni egy fájlt, és a merevlemez foglalt, akkor az adataink némi késleltetéssel kerülnek a háttértárolóra, hiszen így nem kell megszakítani a merevlemez aktuális akcióját. Ez azonban bizonyos rizikóval jár. Ha ugyanis a Windows éppen ebben a pillanatban állna le, vagy mondjuk, kimaradna az áram, akkor az adatok elveszhetnek. Ezért célszerű *kikapcsolni a késleltetett írást*, legalábbis amikor fontos dokumentumokkal dolgozunk.

1 Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a *Sajátgép* szimbólumra. A helyzetérzékeny menüből válasszuk a *Tulajdonságok* parancsot.

2 A megjelenő párbeszédablakban kattintsunk a *Teljesítmény* fülre, majd ott a *Fájlrendszer...* kapcsolófelületre. Ekkor megnyílik a *Fájlrendszer – adatlap*.

3 A *Hibaelhárítás* fülre való kattintással már célba is jutottunk. Ebben a menüben kapcsoljuk be az *Írások* a *gyorsítótár-kezelés letiltása minden meghajtó esetén* opciót. (20.ábra)

4 Kattintsunk az *OK* kapcsolóra és a *Bezár*-ra a következő ablakban. Ekkor a rendszer felszólít a Windows újraindítására. Ezt az üzenetet is nyugtázzuk *OK*-val, és a számítógép újra indul.

Lemezmeghajtó az asztalon

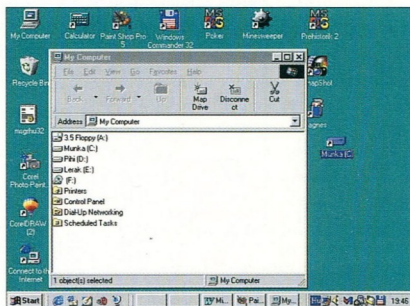
Hogy ne kelljen a Windows Intézőt vagy a *Sajátgép* ablakot megnyitnunk ahhoz, hogy a megnézhessünk valamit merevlemezünkön, készítsünk parancsikont a lemezhez az *Asztalra*.

1 Nyissuk meg a *Sajátgép (My Computer)* ablakot, és kattintsunk a merevlemez szimbólumra (ez rendszerint a *C:*). Nyomjuk le a **Ctrl** billentyűt, majd húzzuk át a szimbólumot az asztalra. Az asztalon megjelenik egy parancsikont.

2 Ha változtatni szeretnénk a *C parancsikont* szövegén, akkor nyomjuk le az **F2** billentyűt, és adjuk meg az új elnevezést, például *C partíció*. Ha további partícióink is vannak (*D:*), akkor ezekhez is készíthetünk parancsikont.

Egyébként az ilyen hozzárendelési

21. A merevlemez-meghajtó szimbólumát kitehetjük az asztalra

parancsikokat gond nélkül eltölthetjük vagy törölhetjük. Az eredeti ez nem érinti.

Néma CD

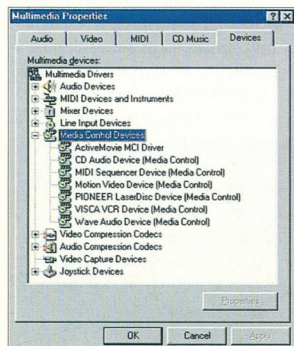
A számítógépbe épített CD-meghajtóval minden további nélkül lejátszhatunk *audio-CD*-ket is. Megtörténhet azonban, hogy ez különféle okok miatt meghiúsul. Próbálkozásiakra a Windows szűkszavú hibaüzenettel reagál, amelyből az derül ki, hogy a rendszer hiába keresi, nem találja a lemezt. A probléma szerencsére egyáltalán nem súlyos: a „hiba” oka egy helytelen beállítás, amelyet pillanatok alatt helyrehozhatunk.

1 Kattintsunk a *Start* gombra, majd a *Beállításokra!*

2 Indítsuk el ebben a *Control Panel*-t, vagyis a Windows *Vezérlőpultját!* Keressük meg a *Multimédia* szimbólumot, és nyissuk meg egy dupla kattintással!

3 A *Multimédia tulajdonsága* ablakban lapozzunk a *Speciális* regisztrlapra! Itt látható azoknak az eszközöknek a listája, amelyeket a Windows felismer. Keressük meg a listában a *Médiavezérlő eszközöket*, majd kattintsunk a „+” jelre! (22. ábra) A listában további eszközök jelennek meg, amelyek közül válasz-

22. Ezek a Médiavezérlő eszközök

szuk ki a *CD* hangeszköz bejegyzést, majd kattintsunk a *Tulajdonságok* gombra!

4 A következő párbeszédablakban az eszköz *státuszát* állíthatjuk be. Két lehetséges opció közül választunk ki a *Médiavezérlő használatát*, amellyel engedélyezzük az eszköz bevetését. (23. ábra)

23. Engedélyezzük a Médiavezérlő használatát!

5 A *Beállítások* gombra kattintva egy újabb ablak jelenik meg a képernyőn, amelyben a fejhallgató *hangerejét* állíthatjuk be. Ha végzetünk a beállításokkal, akkor az *Alkalmaz*, majd az *OK* gombra kattintva rögzíthetjük az új paramétereket.

Ötletes mentés

Mi sem egyszerűbb, mint a **Ctrl+S** parancssal elmenteni egy fájlt. Az már egészen más kérdés, hogy hol találjuk később az ily módon elmentett fájlokat. Számos program ugyanis a saját mappáit használja mentésre, s ha nem vagyunk résen, a fájljaink egészen máshol landolhatnak, mint ahol szeretnénk.

A legegyszerűbb megoldás, ha valamennyi munkánkat egyetlen központi könyvtárba gyűjtjük, például egy „magánkönyvtárba”, amelyet az asztalról is elérhetünk. Új mappát a következőképpen hozhatunk létre.

1 Nyissuk meg a *Sajátgépet*, majd kattintsunk duplán valamelyik merevlemez ikonjára.

INFO

Túlterhelt főkönyvtár

Ismeretes, hogy a Windows 95 megengedi a nyolc karakternél hosszabb fájlnevek használatát, ami kétségtelen előny a DOS korlátaival szemben. A hosszú fájlnevekkel kapcsolatban azonban nem árt némi önmérséklet. Ugyanis a *főkönyvtár legnagyobb megengedett mérete a merev vagy a floppylemez a fájlnevek hosszától függ*. Nyolc karakterből álló nevek esetében a főkönyvtár legfeljebb 512 fájlt tartalmazhat, ám ha a Windows 95 alatt például 24 karakteres fájlneveket használunk, akkor már csak 140 fájl fér bele, és ez sok esetben kevésnek bizonyulhat. A Windows ilyenkor olyan hibaüzenetet küldhet, hogy a fájl nem lehet menteni. Ha ilyen problémával találkozunk, akkor rövidítsük meg a hosszú fájlneveket, vagy helyezzük át a fájlokat – már amelyiket lehet – különféle alkönyvtárakba.

2 Válasszuk ki a *Fájl/Új/Mappa* menüpontot, mire a Windows egy vadonatúj mappát kreál a kiválasztott merevlemezben, mégpedig *Új mappa* néven. (24. ábra)

3 Adjunk most a mappának egy ennel kifejezőbb nevet: kattintsunk a jobb egérgombbal a mappára, majd a gyorsmenüben válasszuk ki az *Átnevezés* menüpontot. A mappa nevét tartalmazó mezőben villogó kurzor jelzi, hogy beléptünk a szerkesztőmódba. Az új név például ez lehet: *Magánkönyvtár* (ha valami jobb nem jut az eszünkbe).

4 Húzzuk most ki a mappát a jobb egérgombbal az asztalra, és a gomb elengedésekor felkínál menüből válasszuk ki a *Parancsikon létrehozása* menüpontot. Ezzel sikerült

GYORSTIPP

Az aktív programok kiválasztása

Az éppen aktív és inaktív programok között az **Alt+Tab** billentyűkombinációval kapcsolgathatunk. Tartásuk lenyomva az **Alt** billentyűt, és nyomjuk le a **Tab**ot. Ekkor megjelenik az aktív programokat tartalmazó ablak. A Windows a **Tab** billentyű lenyomására egy programmal tovább lép. Csak ha elengedjük az **Alt** billentyűt, akkor válik aktívvá az utóljára kiválasztott program, és megnyílik az ablaka.

Csak az ablak!

A Windows 95 futtatása közben is használhatjuk a **PrintScreen** billentyűt, ám ilyenkor a képernyőmásolat nem a nyomtatóra, hanem a vágólapra (Clipboard) kerül, ahonnan más programok is átvethetik vagy akár ki is nyomtathatjuk. Ha azt szeretnénk, hogy ne a teljes képernyő, hanem csak az aktuális ablakban található kép kerüljön a vágólapra, akkor a **PrintScreen** leütése közben tartásuk lenyomva az **Alt** billentyűt is.

Az MS-DOS ablak megjelenítése

Ha az MS-DOS ablakot az egész képernyőn szeretnénk használni (vagy éppen fordítva, csak kisebb ablakban van rá szükségünk), úgy a következők szerint kell eljárunk. Nyissuk meg az MS-DOS ablakot a **Start** menüvel. Tartásuk lenyomva az **Alt** billentyűt, és nyomjuk le röviden az **Enter**t. Erre az MS-DOS ablak szétterpeszkedik az egész képernyőn (vagy ismét ablakméretre zsugorodik).

létrehozunk amit akartunk: egy könyvtárat (más szóval mappát) a saját dokumentumaink számára.

Ezután, ha mentésre kerül a sor, kattintsunk először a **Mentés másként** (Save As) menüpontra, és válasszuk ki az iménti könyvtárat. Ezt követően úgy is menthetünk, hogy időnként lenyomjuk a **Ctrl+S** billentyűkombinációt.

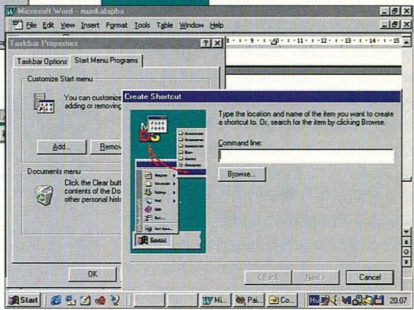
Az újonnan létrehozott mappa mindig ott lesz az asztalon, és egy kattintással nyithatjuk meg. Ha meg akarjuk nyitni valamelyik itt tárolt dokumentumot, elég csak ráduplázni az egérrel, és máris betöltődik a hozzá tartozó alkalmazással együtt.

A fenti lépésekre nincs is mindig szükség. A Windows 95/98 eleve tartalmaz egy **Dokumentumok** (My Documents) mappát saját fájljaink számára, és ha nincsenek különleges igényeink, ez is megfelelő. Ahol sok saját dokumentummal kell nap mint nap bajlódni, ott célszerű további almappákat is létrehozni a Dokumentumok mappán belül a fájlok osztályozására.

Programok felvétele a Start menübe

Bizony programok az installálásuk során nem írják be magukat a Start menübe. A gyors elérés érdekében célszerű ezeket felvenni a Start menübe. Ezt a **Start Beállítások** (Settings) parancsnak keresztül érhetjük el.

24. A Windows egy új mappát kreál a kiválasztott merevlemezhez (bal oldali kép)
25. Új programokat adhatunk a Start menühez (alsó kép)

1 Kattintsunk a **Start** felületre, és vigyük az egérmutatót a **Beállítások** pontra.

2 Az almenüben kattintsunk a **Tálcaca** és a **Start menü** bejegyzésre. A kattintás hatására megnyílik a **Tálcata tulajdonságai** párbeszédmező.

3 Válasszuk a **Start menü programjai** regiszterlapot, majd ezután kattintsunk a **Hozzáadás-ra**. (25. ábra)

4 A következő ablakban közvetlenül megadhatjuk a program elérési útját. Ha ezt nem ismerünk pontosan, akkor kattintsunk a **Tallózás** kapcsolófelületre.

5 Nyissuk meg a programot tartalmazó mappát. Itt keressük meg a programfájlt, és duplán kattintsunk rá. A parancssorban megjelenik a programfájl elérési útja. Kattintsunk a **Tovább** kapcsolóra.

6 A **Programcsoport kiválasztása** ablakban megadhatjuk, hogy az új szimbólum adott programcsoportba tartozzék-e a **Start** menüben. Ha csak azt szeretnénk, hogy a szimbólumunk egyszerűen megjelenjen a programlistában, kattintsunk a **Tovább-ra**.

7A következő ablakban még egy programmegnevezést is meg kell adnunk. A beviteli sorban automatikusan megjelenik a programfájl neve. Ezt írjuk át, és kattintsunk az *Befejezésre*. Az *OK* kapcsolóval nyugtázzuk a bevittelt a *Tálca tulajdonságai* ablakban. A program ettől kezdve megjelenik a *Start* menüben.

Saját asztal több felhasználó számára

Gyakran vezet vitához az olyan PC, amelyet több családtag is használ. Amíg a használati időben viszonylag könnyű megegyezni, addig mindenki a saját igényei szerinté kialakítani az asztalt. Ássuk el a családban a csatabárdot, és készítsünk mindenkinek egy saját asztalt. Ez egyáltalán nem is nehéz. Ha mindegyik felhasználóhoz *saját profil* készítünk, akkor mindenkinek a saját jelszavával kell bejelentkeznie.

1 Nyissuk meg a *Vezérlőpult*ot a *Sajátgép* szimbólummal.

2 A *Vezérlőpult*ban kattintsunk a *Felhasználókra*. Megnyílik a *Több felhasználó engedélyezésének beállítás* párbeszéd. (26.ábra)

3 Kattintsunk a *Továbbra*. Egy újabb párbeszédes ablakba jutunk, ahol az új felhasználó nevét kell megadnunk.

4 A *Tovább* hatására megjelenő ablakban kell megadni és nyugtázni a jelszót. Ismét egy kattintás a *To-*

26. Eltérő profilkat rendelhetünk a felhasználókhoz

vábbra, s meghatározhatjuk, hogy a felhasználók az asztal melyik részét rendezhessék be.

5 Kapcsoljuk be a megfelelő kijelölő négyzeteket az egérrel, majd kattintsunk a *Továbbra*. Nyugtázzuk a választásunkat azzal, hogy a *Befejezésre* kattintunk.

6 A következő újraindítás után az adott felhasználó kialakíthatja az asztalt. Arra azonban gondoljunk, hogy ezekkel a beállításokkal még nem gondoskodtunk az adatok védelméről, csupán eltérő megjelenéseket alakítottunk ki.

Saját gyorsbillentyűk

Számös billentyűkombináció létezik a Windowsban a különböző funkciókhoz és programokhoz. Azonban nem

27. A Paint Shop Próhoz most a Ctrl+Alt+P billentyűkombinációt adtuk meg

kell megelégednünk a meglévő lehetőségekkel, hiszen könnyen rendelhetünk billentyűkombinációkat a leggyakoribb alkalmazásokhoz, sőt még az asztalra helyezett ikonokhoz is.

1 Kattintsunk az egér jobb gombjával a kiválasztott ikonra. A megnyíló helyzetérzékeny menüből válasszuk a *Tulajdonságok* bejegyzést. Ezt követően kattintsunk a *Parancsikon* fülre.

2 A *Billentyűparancs* sorban a *nincs* bejegyzés áll. Kattintsunk ide, s nyomjuk le például a *Ctrl+Alt+P* billentyűt. Az *OK*-ra való kattintással

csukjuk be a menüt. Ezután elég megnyomnunk az *Ctrl+Alt+P*-t ahhoz, hogy az asztalra kihelyezett program elinduljon. (27.ábra)

Vészlemez a noteszgéphez

Ha egy noteszgépnek van flopi- vagy CD-olvasója, akkor vészlemez is készíthetünk. Azok a noteszgépek, amelyek vagy csak egy CD-olvasót vagy csak egy flopiolvasót képesek felismerni, nem tudnak indítólemezt készíteni a setup során. A lemez behelyezéséhez ugyanis ki kellene cserélni a lemezolvasót. A készülékek cseréjénél viszont általában újraindításra van szükség. Ha tehát felszólít a setup program az indítólemez készítésére, akkor ennek elkerüléséhez kattintsunk a *Megszakít-ra*.

Csak az installálás befejeztével cseréljük ki a CD-olvasót a flopiolvasóra, és nyissuk meg a *Start/Beállítások/Vezérlőpult* menüben a *Szoftver mappát*. Aktiváljuk az *Indítólemez* fület, majd kattintsunk a *flopi készítésére*. Most már elkészíthetjük a vészlemezt.

Videó lejátszása teljes képernyős üzemmódban

Egyszerűen beállíthatjuk, hogy a videókat teljes képernyős üzemmódban játssza le a gép.

1 Hívjuk meg a *Start* menüben a *Média*lejátszót a *Programok/Kel-lékek/Multimédia* almenüvel.

2 Nyissuk meg a teljes képernyős üzemmódban lejátszani kívánt videofájl, a *Video for Windows* opció.

3 Nyissuk meg az *Eszköz* menüt. Ehhez használjuk a *Tulajdonságok* utasítást. A párbeszédablakban jelöljük ki a *Teljes kép* opciós mezőt vagy a kívánt méretet az *Ablak* opciós mezőben.

4 A párbeszédet zárjuk be az *OK*-val, és indítsuk el a videót.

Séta a Lomtár körül

Ha figyelné valaki, melyik a legtöbbször végzett művelet a Windowsban, a törlés jó eséllyel pályázhatna az első helyre. E művelet látszólag roppant egyszerű: elég megnyomni a Delete billentyűt, vagy rákattintani a hasonló nevű opcióra. A Windows azonban „gondoskodik arról”, hogy ez a művelet azért mégse legyen ilyen egyszerű. Szerencsére néhány ügyes trükkel kicselezhetjük az operációs rendszerünket.

INFO

A Lomtár

A Windows egyik újdonsága a Lomtár (Recycle Bin). Roppant hasznos találmány, mivel innen különösebb nehézségek nélkül visszahozhatjuk a meg gondolatlanul kitörölt fájlokat. Törléskor ugyanis a Windows automatikusan ebbe a mappába helyezi át a fájlokat, hogy később még megmenthetők legyenek.

Fájlok gyorsabb törlése

Ha egy fájlt szeretnénk törölni a Windows alatt, egy párbeszédablak jelenik meg, s a rendszer megkérdezi, hogy valóban törölni akarjuk-e az állományt. (1. ábra)

1. Ha törölni akarunk, egy biztonsági kérdés jelenik meg

Ez a kérdés ugyan megvéd az akaratlan törlésektől, de idővel zavaróvá válhat. Szerencsére könnyen eltüntethető.

1 Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a Lomtárra. A helyzet-érzékeny menüből válasszuk a Tulajdonságok bejegyzést.

2 A Globális fülön találjuk a Törlési jóváhagyás megjelenítése mezőt. Alapértelmezésben egy pipa áll előtte. Kattintsunk erre a mezőre, és a pipa eltűnik. (2. ábra)

3 A beállításokból lépünk ki az OK-val. Ezután már nem jelenik meg a biztonsági kérdés a fájlok törlésénél.

Felesleges DLL-ek

A Windows számos programot nem képes teljesen eltávolítani, s a Windows\System könyvtárban csak úgy gyűlnek a felesleges DLL-ek (Dynamic Link Libraries).

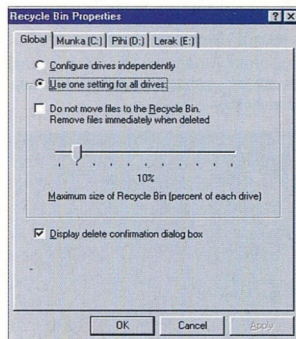
Itt azonban csak olyan programkönyvtáraknak szabadna lenniük, amelyeket több program is közösen használ. Ezért azok a DLL-ek, amelyeket csak egyetlen program használ, a program installáló könyvtárába kerülnek, a Windows

könyvtárban nincs mit keresniük. Sok programozó azonban nem tartja magát ehhez a konvencióhoz, ami azt jelenti, hogy minél

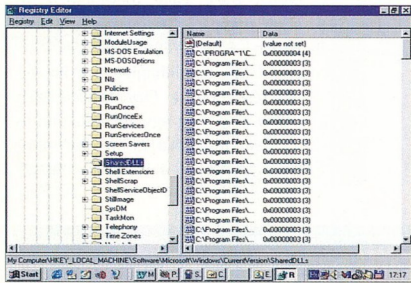
több programot installálunk és távolítunk el, annál több DLL marad a Windows vagy a Windows\System könyvtárban. Távolítsuk tehát el a felesleges DLL-eket!

1 Ehhez indítsuk el a Registryt (Start/Futtatás/regedit), és lépünk be a HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\ShareDLLs ágba.

2. Ha eltüntetjük a pipát az alsó kontrollmezőből, többé nem jelenik meg a biztonsági kérdés

2A Windows itt arról vezet jegyzőkönyvet, hogy milyen DLL-ek léteznek és hány program használja őket – ezt az *Érték* oszlopban álló, zárójelke közé tett számérték mutatja. (3.ábra) Számunkra azok a kilistázott programkönyvtárak az érdekesek, amelyek az *Érték* oszlopban (0)-át tartalmaznak – ezekre nincs többé szükség, ki lehet törölni őket.

3. Itt vezet jegyzőkönyvet a Windows arról, hogy milyen DLL-ek léteznek, és melyik program használja azokat

3írjuk fel magunknak, hogy mely fájlok mellett áll (0). Lépjünk be az adott fájl könyvtárába, és – teszt céljából – nevezzük át a fájlt. Ezután tegyük át valamelyik backup alkönyvtárba. Ha később a Windows hibüzenetet küld, s hiányolja ezt a fájlt, akkor másoljuk be, és nevezzük ismét vissza.

Ha egyik program sem hiányolja ezeket az állományokat, néhány hét elteltével véglegesen kitörölhetjük őket, a Registry bejegyzésekkel együtt.

Kukaürítés

Ha egész könyvtárakat törölünk, akkor azok a Lomtárba kerülnek. A szemetesünk így egyre csak telik, és ez felettébb bosszantó lehet, ha sajnáljuk ilyesmire pazarolni az amúgy is szűkös helyet a merevlemezen. Éppen ezért nem árt időről időre likvidálni a Lomtár tartalmát. A manuális takarításnál azonban vannak jobb módszerek is. Először is: ha azt akar-

juk, hogy egy fájl végérvényesen kitöröljék, és ne kerüljön a Lomtárba, törléskor nyomjuk le a **Shift** billentyűt.

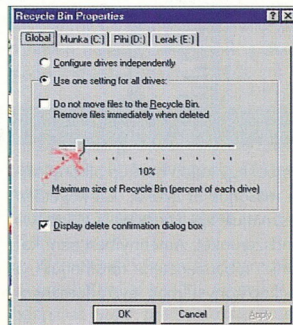
Másodsor: a Lomtár van annyira „intelligens”, hogy ne hízzon a végtelenségig, mert így előbb-utóbb minden szabad helyet a szemét foglalná el a merevlemezen. Az alapbeállítás szerint addig telik, amíg a mérete eléri a lemezterület **10 százalékát**. Ezt követően automatikusan elkezd őríteni a tartalmát, és ezt a legrégebbi fájlokkal kezdi. 1 Gb-átos merevlemez esetében ez azt jelenti, hogy az automatikus ürítés akkor következik be, amikor a „szemét” mennyisége eléri a 100 Mb-át. És ez

csakugyan sok. Szerencsére szabályozhatjuk a Lomtár méretét.

1 kattintsunk a jobb egérgombbal a Lomtár ikonra, és válasszuk ki *Tulajdonságok* menüpontot.

2A következő párbeszédablakban egy tolóka segítségével állíthatjuk be – mégpedig a merevlemez kapacitásának százalékában –, hogy mekkora legyen a Lomtár mérete. (4. ábra)

4. Egy tolóka segítségével állíthatjuk be mekkora legyen a Lomtár mérete

GVORSTIPP

Óvatosan a Lomtárral

A feleslegessé vált könyvtárakat a leggyorsabban és legbiztosabban a Lomtár funkcióval törölhetjük. Sajnos a visszaállítás funkció a teljes mappára vonatkozik a Windows 98 alatt. Ha egy törölt mappá bizonyos fájllal célirányosan szeretnénk visszaállítani, akkor nem szabad a mappát egészében a Lomtárba dobni. Ehelyett vissza kell tennünk a törölendő mappához, és a fájlokat vagy az esetleges alkönyvtárakat egyenként kell törölnünk.

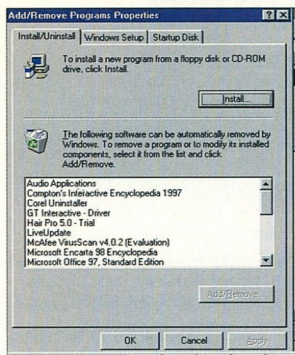
GVORSTIPP

Felesleges típusok

Az adatroncsok elhelyezésének egyik kedvelt helye a *fájltípus-táblázat*. A Windows 98 alatt lépünk be a *Start/Beállítások/Mappa beállításai...* almenübe. A Windows 95 alatt indítsuk el a *Windows Intézőt*, és kattintsunk a *Nézet* menüben a *Mappa beállításai*-ra.

Válasszuk ki a *Fájltípusok* fület, és a PC-ben ismert összes állománytípus megjelenik. Nézzük meg, hogy találunk-e egy általunk már törölt fájlformátumot, és az *El-távolítás* kapcsolóra kattintással töröljük ki azt.

3Ugyanitt még azt is megtehetjük, hogy letiltjuk a „kukát”, ami annyit jelent, hogy a *Törlés* művelet azonnal megsemmisíti a kijelölt fájlokat. Ehhez a már említett tolóka fölött lévő kontrollmezőbe kell kis pipát tenni.

5. Íme a lista a rendszerbe telepített programokról. Az **Eltávolítás** gombbal törölhetünk közülük (felső kép)
6. Itt láthatók azok a programok, amelyeket az **Uninstall** lista tartalmaz (jobb oldali táblázat)

Leszedés Windows módra

A Windows voltaképpen segíti a programok leszedését.

1. Kattintsunk a **Start/Beállítások/Vezérlőpult** opció alatt a **Programok hozzáadására**. Erre megjelenik egy lista a rendszerünkbe installált programokkal. (5. ábra)

2. Válasszuk ki azt a szoftvert, amelyet törölni szeretnénk, és kattintsunk a **Telepítés/Eltávolítás** gombra. Egyes programok saját **uninstall** opciót is kínálnak.

Leszedés után kételyek

Mindegy, hogy melyik törlési módszert használjuk, minden esetben elvárjuk, hogy a programhoz tartozó összes fájl, könyvtár és rendszerbejegyzés eltűnjék, még hozzá maradtakéntalanul.

Az első kételyek azonban már az automatikus törlésnél felmerülnek. Számos leinstalláló rutin munka közben megkérdi, hogy valóban törölni akarjuk-e ezt a fájlt.

Természetesen csak akkor kattint-

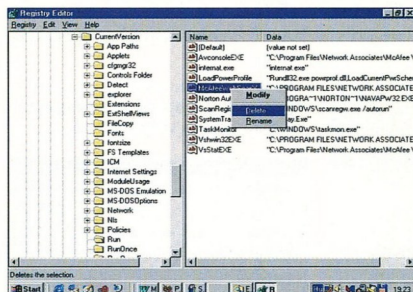
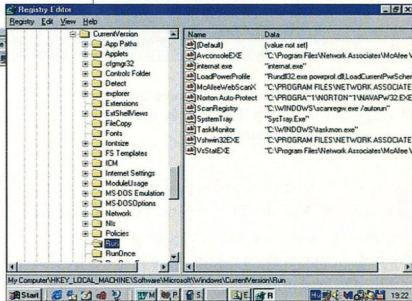
sunk az igenre, ha abszolút biztosak vagyunk benne, hogy az adott fájl nem rendszerfájl és más programok sem használják. Kétes esetben azonban inkább hagyjunk fenn egy-két fájllal többet, ne hogy elrontsuk a Windowst.

A legbiztosabb módszer, hogy felírjuk a leinstalláló által megnevezett programokat, és a **Windows/System**

7. A jobb oldali ablakban a Windows által automatikusan indított programok bejegyzéseit láthatjuk (jobb oldali kép)

8. Legyünk óvatosak a törlésnél, néhány programra a Windowsnak szüksége lehet (alsó kép)

temből egy külön backup alkönyvtárba másoljuk át azokat. Ezt követően használjuk egy-két hétig a Windows rendszerünket. Amennyiben nem kapunk hibáüzenetet, törölhetjük a backup könyvtárban lévő állományokat.

A befejező üzenet azonban gyakran azt jelzi, hogy még nekünk is tennünk kell valamit. Nem ritkán az alábbiakat olvashatjuk: *néhány elemet nem sikerült eltávolítani. Ellenőrizze kézzel az alkalmazás egyes objektumait.*

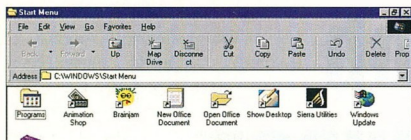
A legszelídebb esetben a fent említett programbejegyzések a **Programok hozzáadása** szoftverlistában maradtak meg, vagy még léteznek az adott mappa a **Programok** alkönyvtárban. A **Vezérlőpult/Szoftver** mappából úgy távolíthatjuk el a listabejegyzést, hogy a **Programok hozzáadása** alatt még egyszer rákattintunk a **Telepítés/Eltávolításra**. Az adott programmappát a Windows Intézőben töröljük ki.

Még mindig itt van

Bosszantóvá válik a helyzet, ha egy törölt program még a második eltávolítási kísérlet után is megjelenik a **Telepítés/Eltávolítás** listában.

Ugyanez történik, ha a programfájlok nem a Windows automatizmusával távolítjuk el, hanem csak kézzel töröljük az Intézőben.

A következmény: a Windows panaszkodik, hogy nem tudja eltávolítani a fájlokat – hiszen már ki lettek törölve –, de közben a bejegyzés listából való törlését sem engedi meg. Ilyenkor csak

9. Íme a Start menü tartalma (felső kép)

10. Így törölhetünk a programok közül (alsó kép)

a Registrybe való beavatkozás segíthet.

1 Indítsuk el a Registry Editort, azaz adjuk ki a Start/Futtatás menüben a *regedit* parancsot.

2 A Registry könyvtári struktúrában lépünk be a *HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Uninstall* ágba. Itt megtalálhatjuk az összes olyan programot, amelyet az Uninstall lista tartalmaz. (6. ábra) Töröljük ki a felesleges és nem kívánt bejegyzéseket.

Programok végleges eltávolítása az Autostartból

A gond bizonyára ismerős: kitörölünk egy programot, de továbbra is benne maradt az Autostartban, és rendszeresen betöltődik. Ezt a bosszantó problémát a következőképpen lehet megszüntetni.

1 Indítsuk el a már ismertetett módon a regisztrációs editort, azaz a Registryt.

2 Lépünk át a *HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run* mappába. Kattintsunk rá kétszer. A jobb oldali ablakban a Windows által automatikusan indított programok bejegyzéseit láthatjuk. (7. ábra)

3 Az eltávolítani kívánt programot az egér jobb gombjával választ-

hatjuk ki. Ezután jelöljük ki a helyzetérzékeny menüben a *Törölés* pontot. (8. ábra) De vigyázat! Ne töröljük ki az összes programot, mert néhányra a Windowsnak feltétlenül szüksége van.

4 Zárjuk le a regisztrációs editort, és indítsuk újra a számítógépet. Ezt követően a program többé nem fog betöltődni.

Programok végleges eltávolítása

Ha a programokat a Windows saját programjával töröljük, néha megmaradnak a Start menüben álló bejegyzések. Egyébként még a jó leinstalláló programok is gyakran „megbuknak” ennél a törlési műveletnél. Bár e sorok nem befolyásolják a Windows működését, ám feleslegesek, s idővel bosszantóvá válhatnak. Szerencsére könnyen megszabadulhatunk a Start menü felesleges bejegyzéseitől.

1 Kattintsunk az egér jobb gombjával a Start gombra, és a helyzetérzékeny menüből válasszuk a *Megnyitás* pontot. Ekkor kilistázódik a Start menü tartalma. (9. ábra)

2 Kattintsunk kétszer a *Programok* szimbólumra. Jelöljük ki azokat a mappákat vagy programokat, ame-

lyeket el akarunk távolítani, és kattintsunk rájuk az egér jobb oldali gombjával.

3 A felbukkanó helyzetérzékeny menüből válasszuk a *Törölés*. (10. ábra)

INFO

Hivatlan vendégek

Aki szívesen próbál ki shareware és freeware vagy akár kereskedelmi programokat, annak jól ismert az alábbi probléma. Egyszer bemásoltuk a merevlemezre a szoftvert, és többé nem tudunk igazán megszabadulni tőle. Az arcátlan vendégekhez hasonlóan ezek a programok is mindenütt maguk után hagyják az adatszemetüket, a Registryben éppúgy, mint a Windows alkönyvtárakban.

Amíg van elég hely a merevlemez, ez talán nem is zavaró, de a személtérakásnak hosszú távú következményei vannak. A Registry egyre nagyobb lesz, és így a *system.dat* és a *user.dat* fájlok elérése egyre tovább tart. A következmény: a PC-nek egyre lassúbbá válik. Ráadásul elveszítjük az áttekinthetést a *Windows\System* könyvtárban elhelyezkedő fájlokról, amelyeket a különböző programok közösen használnak. *Verziókonfliktusok* fenyegetnek, és súlyosabb esetben a rendszerünk is instabillá válhat.

No persze léteznek leinstalláló programok, például a *WinDelete* az *IMSI-tól* vagy a *CleanSweep* a *Symantectől*. Segítséget ígér még a *Microsoft Plus 98* csomag is, amely a *CyberMedia Uninstaller* lesoványított verzióját tartalmazza. Ezzel automatikusan lehet olyan programokat eltávolítani, amelyek nincsenek hozzászerezve a Windows asztalhoz.

Felsőbb osztályban

Alábbi tippjeink és trükkjeink, akárcsak az eddigiek, a napi számítógépes munkavégzést gyorsítják. Kipróbálásukat azonban elsősorban azoknak ajánljuk, akik nem félnek kissé mélyebben elmerülni a Windows lelkivilágában.

GYORSTIPP

Hardvervizsgálat

A *Vezérlőpult / Rendszerből* elérhető *Eszközkezelőben* nézhetjük meg, hogy működnek-e hardvereink. Ha a „+” jelekre kattintunk, és az így előtűnő hardverek közül egyet kiválasztunk (kétszeri kattintás a bal egérgombbal), akkor a tulajdonságait is megnézhetjük. Egyes hardvereknél az *Erőforrások* is megtalálhatjuk. Ütközés esetén el lehet játszani azzal, hogy az *Automatikus beállítás*at kipipáljuk, majd változtatgatjuk a *Beállítás alapját* és a *Beállítás Módosítását*. Figyelem, ezt csak haladóknak javasoljuk!

Ha az *Eszközkezelőben* kétszer rákattintunk a bal egérgombbal a *Számítógépre*, akkor előtűnik egy új menü. Itt az *IRQ* és a *DMA beállítások* nézhetjük meg (és esetleg ki derülhet, hogy mi mivel ütközik vagy ütközhet).

Autorun funkció, nem csak a CD-khez

Használjuk ki a CD-ROM-ok automatikus start funkcióját más lemez-meghajtókhoz is. Tegyük fel, hogy a cserélhető háttértárolókat kizárólag a zenefájlok, képállományok vagy szöveges dokumentumok tárolására használjuk. Ekkor ésszerű lenne, ha a hozzájuk tartozó felhasználói program már a cserélhető egység meghívásakor automatikusan elindulna. Ezt a CD-k automatikus indítási funkciójával tudjuk megvalósítani.

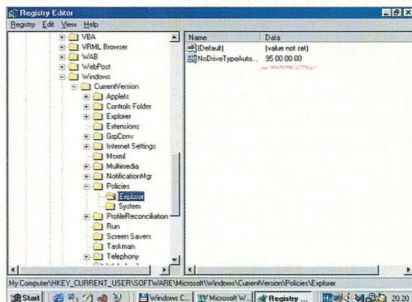
Azt, hogy a Windows hogyan dolgozza fel az *autorun.inf* fájlt az adott lemezegységre vonatkozóan, a *Registry* határozza meg. Ahhoz, hogy egy lemez-meghajtó kiválasztásakor automatikusan elindulhasson egy adott program, először a startfunkciókat kell aktiválni. Ez a következőképpen történik.

1 Indítsuk el a *Registryt (Start/Futtat/regedit)*. Válasszuk ki a *HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\CurrentVersion\Policies\Explorer* kulcsot.

2 Változtassuk meg a *NoDriveTypeAutorun* értéket. Ez azon részértékek összegét adja meg, amelyeknél az autostart funkció aktív. Mivel alapértelmezésben kizárólag a CD-olvasók jöhetnek szóba, ezért itt a 95hex (1+2+4+8+16+64) érték áll. (1. ábra)

3 Ha további cserélhető tárolókat is szeretnénk használni, akkor csökkentjük az aktuális értéket 4-gyel, azaz 91hex-re.

4 Lépünk ki a *Registryből* a *Regisztrálás/Befejezés* paranccsal. Indítsuk újra a rendszert a *Start/Leállítás/Újraindítás* paranccsal.

1. A NoDrive Type Auto értéke 95hex: tehát az autorun funkcionál kizárólag CD-olvasók jöhetnek szóba

5 Készítsük el az Autostart lemezegységen az *autorun.inf* fájlt, a következő felépítéssel:

```
[autorun]
open=keresesinyomvonal\programmév
Icon=keresesinyomvonal\képszimbolumfájl
```

6 Ahhoz, hogy a *traeger.exe* DOS program az A: flopi meghajtó gyökérkönyvtárban automatikusan elindulhasson, és a C: meghajtón egy képszimbolumhoz hozzárendelődessen, a következőképpen kell kinéznie az *autorun.inf* fájlnak:

```
[autorun]
open=traeger.exe
Icon=C:\Programme\Symbole\Symbol.lco
```


GYORSTIPP

Helyrehozott betöltő rekord

Ha a Windowsunkat telepítjük, és nem akar indulni a lelegején, akkor a betöltő rekordot helyrehozhatjuk az `Fdisc /mbr (make boot record)` paranccsal. Az `Fdisc`-kel partícionálhatjuk is merevlemezünket (például egy winchesterből két „merevlemez” csinálhatunk, mondjuk egy C-t és egy D-t, illetve ha a régebbi FAT16 miatt egy nagy winchester több részbe volt szelvetelve, akkor itt egyesíthetjük [miután töröltük őket]). *Figyelem!* A partícionálással végérvényesen elveszítjük minden adatunkat, ami a merevlemezeken volt. Partícionálásra a Linux telepítések is szükségünk lehet, ám ezt legálább az első alkalommal érdemes szakértőre bízni, vagy alaposan át kell rágni a telepítési útmutatókat.

GYORSTIPP

Lecsendesített programok

Kifejezetten haladóknak javasoljuk a következő tippet is. Ha egy program minden Windows betöltődés-kor elindul és szeretnénk, ha ez nem így lenne, de már minden más lehetőséget kipróbáltunk (például `autoexec.bat`, `win.ini`, `uninstall`), akkor a következő módon lehet lecsendesíteni azt: `Start menü/Futtatás/Regedit - HKEY_LOCAL_MACHINE / SOFTWARE / Microsoft / Windows / Current-Version / Run`, majd a jobb oldali rész névspacejében (ha egész biztosak vagyunk a dolgunkban) törölhetünk.

érdekében, hogy elfogadja a Windows telepítőlemez.

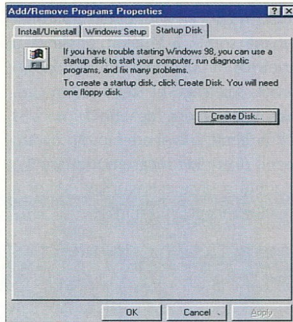
Indítólemez többféleképpen is generálhatunk. Például a jó öreg `System.com` paranccsal, amely a `Windows/Command` könyvtárban található.

1 A `Start` gombra kattintva választjuk ki a `Futtatás`, majd a `Megnyitás` mezőbe írjuk be a `sys a:` parancsot, vagy ha az indítólemez-generálást össze akarjuk kötni a formattálással, akkor a `format a: /s` parancsot. (3.ábra)

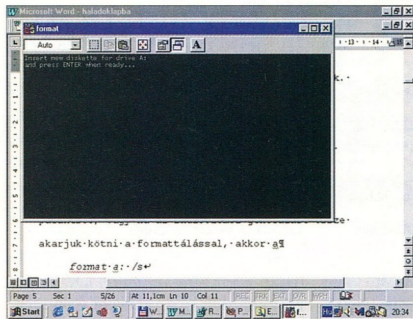
Ennek a megoldásnak az az előnye, hogy mindössze négy fájl – a `Drvspace.bin`, a `Command.com`, az `Io.sys` és az `Msdos.sys` – kerül a floppylemezre, így tehát bőven marad hely az `Autoexec.bat` és a `Config.sys` számára, valamint a merevlemez partícionálásához, formattálásához stb., továbbá a CD-ROM telepítéséhez szükséges egyéb állományok számára is.

3 A következő párbeszédablakban sok hasznos opció található, ám ezek közül bennünket most csak az indítólemez létrehozása érdekel. Ezt a funkciót a harmadik fülre kattintva érhetjük el. (4.ábra)

4 A művelet roppant egyszerű. Tegyük be egy floppylemez az a: meghajtóba, majd kattintsunk a `Lemez létrehozása` gombra.

4. Itt érhetjük el az indítólemez készítését segítő funkciót

3. Az első lépés egy indítólemez készítése során

2 A Windows 98 (és a Windows 95) azonban ennél többre is képes. Olyan indítólemez generál, amelyen eleve megtalálható minden fájl, amely a gép rendbetételéhez szükséges. Ilyen lemezt a `Vezérlőpult` eszköztársa segítségével hozhatunk létre. A `Start/Beállítások` ágon végigmenve nyissuk meg a `Vezérlőpultot`. Ebben kattintsunk duplán a `Programok hozzáadására`.

5 A rendszer figyelmeztet, hogy szükség lesz a Windows 98 CD-ROM-ra, és kéri, hogy helyezzük be a lemezt a meghajtóba (amelynek ekkor még semmi baja).

6 A következő kérdés arra vonatkozik, hogy címkezzünk meg egy floppylemez, és azt is tegyük be a meghajtóba. Ha minden kérés teljesítettünk, dőljünk hátra a fotelban, miközben a rendszer automatikusan elvégzi a munka hátralevő részét.

7 A lemez mindent tartalmaz, mi szem-szájnak ingere, egy baj van csupán: olyannyira megtelik, hogy a CD-ROM telepítő fájlok esetleg már nem férnek el rajta. Ezen persze könnyen segíthetünk. Például kitorl-

SYS-tematizálás

A Windows 95 telepítése után egy „ismeretlen” fájl jelenik meg a merevlemez főkönyvtárában (azaz a gyökérben): az *msdos.sys*. Ellentétben az MS-DOS-ból ismert párjával, ez a fájl szintiszta szöveg.

Két fő részből áll: a *[Paths]* részben találjuk a Windows 95 fájlakat tartalmazó könyvtárneveket, az *[Options]* pedig a betöltési folyamattal kapcsolatos egyéni beállításokat tartalmazza.

A fájlban rengeteg bejegyzés szerepelhet, ám a gyakorlat azt mutatja, hogy a lehetőségeknek általában csak a töredékét használjuk ki.

A *[Paths]* részben például a következő bejegyzések lehetnek.

**hostWinBootDrv=<Root of Boot Drive>*

Alapértelmezés: C.

Hatása: kijelöli azt a meghajtót, ahonnan a Windows betöltődik.

**WinBootDir=<Windows Direct ory>*

Alapértelmezés: a setupban megadott bootkönyvtár neve (pl. C:).

Hatása: megadja az indítófájlok helyét a merevlemezben.

**WinDir=<Windows Directory>*

Alapértelmezés: a setupban megadott bootkönyvtár neve (pl. C:).

Hatása: a setup beállítása alapján megadja a Windows 95 könyvtár helyét.

Az *[Options]* részben szereplő bejegyzéseket manuálisan kell megadnunk. Itt azután dűskálhatunk a lehetőségekben. Íme a kínálat:

BootDealy=<Seconds>

Alapértelmezés: 2.

Hatása: megadja, hány másodpercig maradjon a képernyőn a *Starting Windows 95* felirat, mielőtt folytatódna a betöltődés.

BootFailSafe=<Boolean>

Alapértelmezés: 0.

Hatása: az értéket 1-re állítva a számítógép csökkentett módban indul.

BootGUI=<Boolean>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: Az 1-es beállítás a grafikus interfész betöltését vonja maga után, a 0 leltítja ezt.

BootKeys=<Boolean>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: az 1-es értéket beállítva bootoláskor használhatjuk az **F4**, **F5**, **F6** és **F8** funkcióbillentyűket. A 0 érték bootoláskor leltítja a funkcióbillentyűk használatát.

BootMenu=<Boolean>

Alapértelmezés: 0.

Hatása: az 1-es értéket beállítva indításkor automatikusan aktiválódik a Startup menü. A 0 érték hatására a Startup menüelbújik, és csak az **F8** funkcióbillentyűvel hívható elő.

BootMenuDefault=<Number>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: így választhatjuk ki az indítómenü megfelelő pontját (például a csökkentett módot vagy a korábbi DOS-verziót).

BootMenuDelay=<Number>

Alapértelmezés: 30.

Hatása: megszabja, hány másodpercig várakozzék a számítógép az indítómenüvel a képernyőn (alapértelmezésben tehát 30 másodpercig).

BootMulti=<Boolean>

Alapértelmezés: 0.

Hatása: az 1-es érték engedélyezi, a 0 leltítja az előző operációs rendszer használatát (az **F4** és **F8** funkcióbillentyűkkel kapcsolatban).

BootWarn=<Boolean>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: a 0 leltítja a csökkentett móddal kapcsolatos figyelmeztető üzenetet és az indítómenüt.

BootWin=<Boolean>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: az 1-es érték hatására induláskor a Windows 95 automatikusan betöltődik, a 0 pedig leltítja a Windows 95-öt mint default (alapér-

telmezett) operációs rendszert (ez például olyankor hasznos, amikor a gépen *MS-DOS 5.x* vagy *6.x* operációs rendszer is van a gépen).

DoubleBuffer=<boolean>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: az 1-es érték megengedi a kétszeres puffelés használatát ott, ahol ennek értelme van (pl. az SCSI vezérlőknél).

DBLSpace=<Boolean>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: az 1-es érték megengedi a *DBLSpace.bin* fájl automatikus betöltését. A 0 leltítja ugyanezt.

DRVSpace=<Boolean>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: ugyanaz, mint az előzőé, a *DRVSpace.bin* fájlra vonatkozóan.

Loadtop=<Boolean>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: ha értéke 0, a Windows 95 nem tölti be a 640 Kbájt fölötti területre a *Command.com*ot, illetve a *DRVSpace.bin/DBLspece.bint*. (Ez főleg olyankor hasznos, amikor a futtatni kívánt szofvernek kikötései vannak a meglévő memóriával kapcsolatban.)

Logo=<Boolean>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: az 1-es értéket beállítva megjelenik, a 0 hatására nem jelenik meg a Windows 95 logós animáció (lásd még tippünket).

Network=<Boolean>

Alapértelmezés: 0.

Hatása: az 1-es érték azt jelenti, hogy a gépre hálózatot installáltunk.

Az *msdos.sys* fájlnak van egy harmadik, látszólag semmitmondó karakterrel zsúfolt része. Erre azért van szükség, mert a fájl mérete nem lehet kisebb 1024 bájt nál. Ha kisebb, a víruskereső programok vírusot jelezhetnek. Ha a fájl letöröljük, a gép nem indul.

GYORSTIPP

Kicselezett MS-DOS-név

A Windows 95 elboldogul a hosszú fájlnevekkel, ám az MS-DOS alatt használva, egy automatikus eljárás a hagyományos 8+3 karakterre konvertálja a neveket. Ez az automatikus névcsonkítás legtöbb esetben igen zavaró, hiszen egy ~ jel és egy sorszám tűnik fel a fájlnev első hat karaktere után. Nos, az automatikus konverziót átállíthatjuk úgy, hogy ne kerüljön ~ jel és sorszám az MS-DOS névbe, hanem a *hosszú fájlnev első nyolc karaktere és a kiterjesztés legyen a hagyományos név.*

Indítsuk el a *Registry Editor*-t, és készítsünk egy új, bináris értéket, *NameNumericTail* néven. A hozzá tartozó értéket módosítsuk egy nulla beírásával, ami után aktuális értékként a *0000 00* jelenik meg. Ezután a rendszer már sorszám nélkül fogja levágni a fájlnevet, ami csak akkor okozhat gondot, ha olyan hosszú fájlnevekről van szó, amelyeknek azonos az első nyolc karaktere.

A másik probléma az lehet ezzel a módosítással, hogy a régebben installált programokat esetleg nem lehet elindítani. Ennek a megszüntetésére keressük meg a *Registry Editor*-ban az összes *Program-1* bejegyzést, és valamennyit írjuk át *Program Filesra*. (Valószínűleg jó pár ilyen értéket fogunk találni.)

hetünk fájlokat, amelyekre előreláthatóan nem lesz szükség. Letörölhetjük például a lemezen található *.cab* fájl (ám ez esetben pótolnunk kell a *Format.com*-ot, *Sys.com*-ot és az *Mscdex.exe*-t), valamint egy teljesen felesleges *.txt* állományt stb. Később nem árt tesztelni a lemezt, hogy nem hiányzik-e róla valami, amit kitörölnünk.

8 Annyi helyet kell felszabadítanunk, hogy a lemezen elérjen az *Autoexec.bat*, a *Config.sys*, a *Himem.sys*, valamint a CD-ROM meghajtóprogramja (egy további *.sys* állomány).

Bármelyik megoldást válasszuk is, a következő lépésben gondoskodnunk kell a CD-ROM telepítéséhez szükséges fájlokról, valamint az *Autoexec.bat* és a *Config.sys* átszerkesztéséről.

9 Ha a *Sys.com*-mal hoztuk létre az indítólemezt, másoljuk át a floppy-lemeze legelőször is az *Autoexec.bat*-ot és a *Config.sys*-t. Ezt követően keressük meg a *Windows/Command* könyvtárban a *Himem.sys*-t, és másoljuk át azt is a floppyra. Ugyancsak másoljuk át az *Mscdex.exe* fájlt, valamint a CD-ROM meghajtószoftverét (pl. *Atapi.sys* vagy valami hasonló). Ha a merevlemez partícionálni és formattálni is kell, akkor szükség van még az *Fdisk.exe*, a *Format.com* és a *Sys.com* fájlokra is.

A Windows által generált indítólemeze csak a CD-ROM meghajtószoftverét kell át-másolnunk, mivel a rendszer jóvoltából a többi fájl már rajta van a lemezen.

10 Most már csak az van hátra, hogy átszerkesztjük az *Autoexec.bat*-ot és *Config.sys*-t az indítólemezen. Nyissuk meg az említett fájlokat valamilyen szövegszerkesztő programmal (például a *Notepad*-el).

11 Tegyük minden felesleges sor elé egy REM bejegyzést, az előbb említett fájlokra való hivatkozásokban pedig változtassuk meg az útnéveket úgy, hogy a rendszer ne a Windows könyvtárban keresse ezeket a fájlokat, hanem a floppy-n.

Ezzel végeztünk is. A rendszer a

flopiról is indítható, s minden további nélkül felismeri a CD-ROM-meghajtót is.

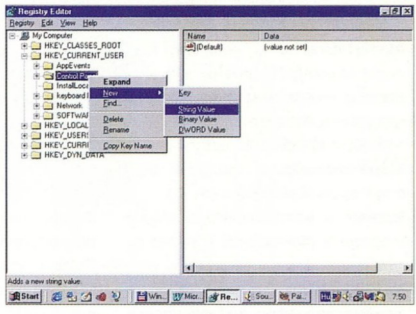
A rendszer újratelepítése lényegesen egyszerűbb, ha *PnP* (plug and play) meghajtót építünk a gépbe. Ilyenkor nem kell izgulnunk azért, hogy vajon látja-e a Windows a CD-ROM-meghajtót vagy sem. Csak be kell tenni a lemezt és hajrá.

Gyorsabb menük

Talán már nem is olyan meglepő, hogy a menük megnyitási sebességét is a *Registry*-ben szabályozhatjuk.

1 Nyissuk meg a *Start* menüt, majd válasszuk a *Futtatást*, s adjuk ki a *regedit* parancsot. Ezután keressük meg a *HKEY_CURRENT_USER/Control Panel* pontot.

2 Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a listaablakba, és jelöljük ki a helyzetérzékegy menüből az *Új/karakterlánc* pontot. (5.ábra)

5. Itt kell kijelölni az „Új/Karakterlánc” pontot

3 Az új értéknek a *MenuShowDelay* nevet adjuk.

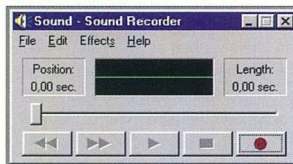
4 A következő lépésben kattintsunk az egér bal gombjával az új karakterláncra, és válasszuk a *Módosítást*. Az *Érték* mezőbe írjuk be egy 1 és 1000 közé eső számot (ezek a számok most milliszekundumokat jelentenek).

5 Nyugtázzuk a bevitelt, lépünk ki a regisztrációs editorból, és indítjuk újra a gépet.

Hangfelvétel felsőfokon

Ha van hangkártya is a gépünkben, akkor minden további nélkül készíthetünk zenei felvételt, amelyet a merevlemezben tárolhatunk, és később bármikor visszajátszhatunk. A *Windowsban* tág határok között változtathatjuk a felvétel minőségét.

1 Kattintsunk a *Start* gombra, majd vígyük az egérmutatót a *Kellékek*-re, innen tovább a *Multimédia* menüpontra, végül kattintsunk a *Hangrögzítőre!* (6. ábra)

6. A *Windowsban* egy hangrögzítő is helyet kapott

2 A *Hangrögzítő* programablakában nyissuk meg a *Fájl* menüt, majd válasszuk ki a *Tulajdonságok* menüpontot.

3 A következő párbeszédablakban kattintsunk a *Konverzió* felirató gombra! Ezzel megnyitunk egy újabb ablakot, amelyben beállíthatjuk a hang paramétereit. (7. ábra)

4 A *Név* mező mellett nyírlá kattintva egy lista jelenik meg az előre beállított minőségi fokozatokkal. A legjobb a *CD minőség*, a leghívatyabb pedig a *telefonminőség*. Ha egyikkel sem vagyunk elégedettek, akkor saját beállítást is használhatunk. (8. ábra)

5 Kattintsunk a *Jellemzők* mellett nyírlá, aminek hatására egy hosszú lista jelenik meg. A hangminőség annál jobb, minél nagyobb a mintavételi frekvencia, illetve a kódolás-

hoz használt bitszám. A minőség javulásával azonban egyenes arányban nő a felvétel tárigénye is. Egy 20 perces CD minőségű sztereó hangfelvétellel például 100 Mbájtnyi helyet foglal el a merevlemezben.

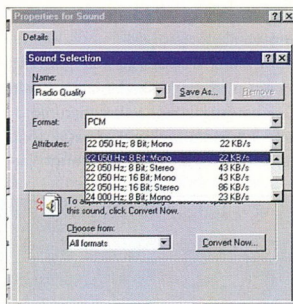
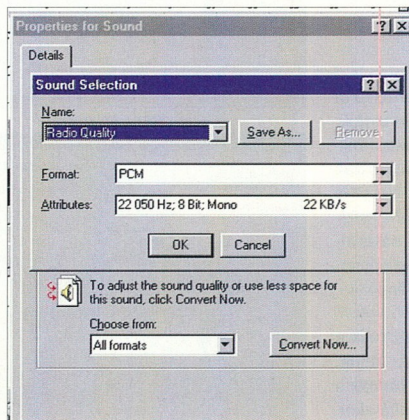
6 Ha végeztünk a beállításokkal, akkor mentjük el az új hangformátumot! Kattintsunk a *Mentés* más-ként gombra, és a megfelelő mezőbe írjuk be az imént létrehozott hangzás nevét! Végezetül kattintsunk az *OK* gombra! Kezdődhet a felvétel!

Helymegtakarítása a FAT 32-vel

A FAT 32 fájlrendszerbe való átalakítás nemcsak felgyorsítja a merevlemez, hanem a tárolóhellyel is takarékosabban fog bánni (lásd még erről szóló INFO-nkat).

A FAT 32 – 8 Gbájtos partícióméretig – a legkisebb tárolási helyként (clusterként) 4 Kbájtot vesz igénybe. Ez a kis fájlok, mint levelek, szövegek vagy táblázatok számára ideális méret. Ha ezzel szemben a 32 Kbájtos cluster-méretű FAT 16-ot használjuk, úgy minden tárolásnál sok helyet veszítünk. Az operációs rendszer csak egyszer tud felhasználni egy cluster, s lényegtelen, hogy mennyi hely ma-

7. Itt változtathatunk a hang paraméterein

8. Tetszőleges hangminőséget is beállíthatunk

radt még szabadon. Célserű tehát átállni a FAT 32-re.

1 Az indítás előtt zárjuk be az összes víruskergetőt, mivel ezek memóriarezidensek.

2 Nyissuk meg a *Start/Programok/Kellékek/Rendszereszközök/Meghajtókonverter(FAT32)* menüt. Kattintsunk a *Továbbra* és a következő párbeszédés mezőben adjuk meg a konvertálni kívánt lemezegységet.

3 Nyugtázzuk a bevitelt. Ezt egy figyelmeztetés követi. Ezt komolyan kell venni, mivel a konvertálás már nem lehet semmissé tenni a *Windows* segédesszkeizeivel. A konvertálás előtt a *Windows* DOS-üzemmódban kapcsolt.

Karbantartás a varázslóval

A Karbantató Varázsló segít abban, hogy a rendszerünk megfelelő egészségi állapotban álljon szolgálatunkra. A varázsló előcsalogatására a következőket kell tennünk.

1 Kattintsunk a *Programok/Kellékek/Rend-*

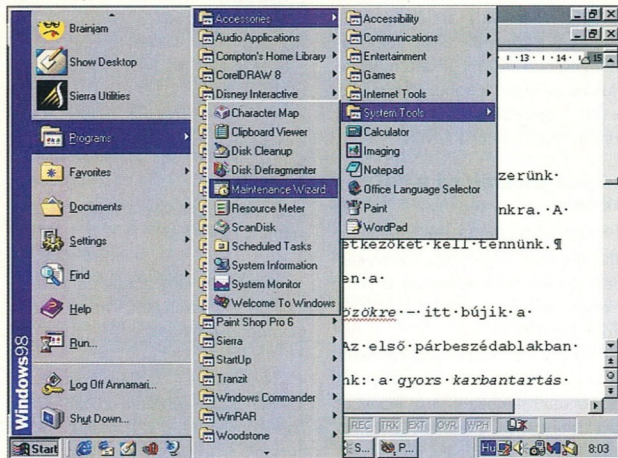
szerszökökre – itt bújik a Karbantartó Varázsló. (9. ábra)

2 Az első párbeszédablakban két lehetőség közül választhatunk: a gyors karbantartás során a varázsló a leggyakoribb beállítások szerint jár

Az állandó programbetöltések persze lassítják a rendszer felállítását, ezért célszerű megfogadni a varázsló tanácsát, és kiszedni a jelet azon programok mellől, amelyeket nem akarunk minden rendszerindításkor automatikusan betölteni.

5 A programok futását jelentősen felgyorsíthatjuk a lemez töredezettségmentesítésével. A következő ablakban eldönthetjük, hogy a varázsló egyáltalán lefuttassa-e a defragmentálást avagy sem, illetve mikor kerüljön sor a műveletre. Az Át-ütemezés gombra kattintva pontosan beállíthatjuk a töredezettségmentesítés időpontját, ütemezését, illetve gyakoriságát. Optimális esetben a műveletet célszerű hetenként megismételni, például pénteken, amikor kevesebb a munka, mondjuk déli 1 órakor, esetleg éjfélkor (ha éppen nem akkor szoktunk internetezni).

6 A Speciális gombra kattintva tovább finomíthatjuk a beállításokat. Ugyanebben az ablakban a Beállítások gombra kattintva kijelölhetjük azt a meghajtót (vagy meghajtókat), amelyeket defragmentálni akarunk. Ha időnk engedi, célszerű valamennyi merevlemez meghajtót egy menetben „elintézni”.

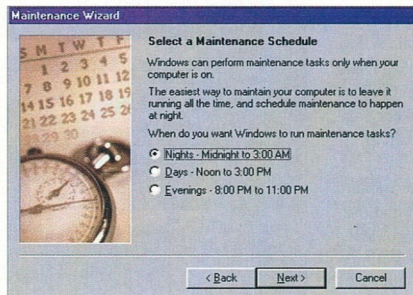
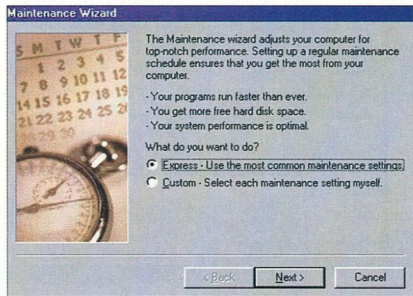

9. Itt bújik meg a Karbantartó Varázsló

el, míg az egyéni karbantartás esetén mi szabhatjuk meg a teendőket és azok időpontját. (10. ábra) Ha látni akarjuk, melyek a további lehetőségek, válasszuk az egyéni karbantartást, és kattintsunk a Továbbra.

3 A második ablakban kiválaszthatjuk a karbantartás számunkra legmegfelelőbb idejét. (11. ábra) Ha a gépet állandóan bekapcsolva tartjuk, célszerű éjszakára ütemezni a karbantartást, de ha éjszakára ki szoktuk kapcsolni a gépet, más napszakot is választhatunk. Negyedik lehetőségként egyéni beállításokat is használhatunk. Válasszuk itt is ezt az opciót, és ismét kattintsunk a Továbbra.

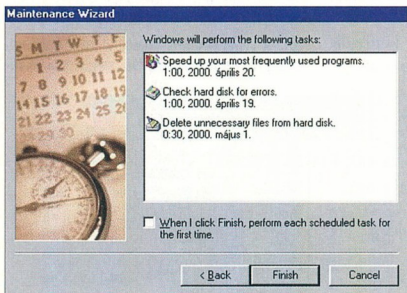
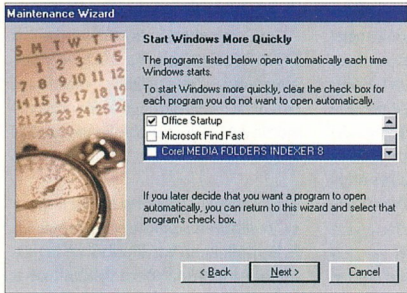
4 A következő ablakban azoknak a programoknak a listáját látjuk, amelyek automatikusan elindulnak a Windows minden egyes indításakor.

7 A karbantartás során a merevlemez hibaelőzérése is mód van. Ezt a Scan-Disk futtatásával oldja meg a varázsló. A feladatot ugyanúgy ütemezhetjük, mint a defragmentálásnál, a beállításoknál pedig választhatunk a normál és a teljes hibaelőzés közül. Az utóbbi lényegesen lassúbb folyamat, ám ez nem számít, ha amúgy is éjszakára időzítjük. Érdemes viszont bejelöl-

10. Kétféle karbantartás közül választhatunk (felső kép)

11. A számunkra legmegfelelőbb időt jelölhetjük ki a karbantartás elvégzésére (alsó kép)

ni az *Automatikus hibajavítás* opcióit, mivel ellenkező esetben mindjárt az első hibánál leáll a program, és addig vár, amíg megkapja jóváhagyásunkat a hiba kijavításához. A *Tovább* gombbal a felesleges fájlok törlésére utasíthatjuk a varázslót, amivel lemezterületet szabadíthatunk fel. A Windows használata során ugyanis egyre gyűlik a „szemét” a merevlemezben, ezenkívül az internetezésnek is megvannak a maga melléktermékei, amelyeket célszerű időről időre eltávolítani. Az átütemezés lehetősége itt is adott, és mindegyik fájltípusnál megtekinthetjük az érintett fájlok listáját, nehogy meggondolatlanul bármit is kitöröljünk.

8 Az utolsó ablakban a varázsló összefoglalja a rá váró feladatokat. (13. ábra) A *Befejezés* gombra kattintva a feladatok rögtön végre is hajódnak.

Karbantartás másképpen

A karbantartó eszközöket máshonnan is elérhetjük.

12. Célszerű kiszedni a jelet azon programok neve elől, amelyeket nem akarunk minden rendszerindításkor üdvözölni (felső kép)

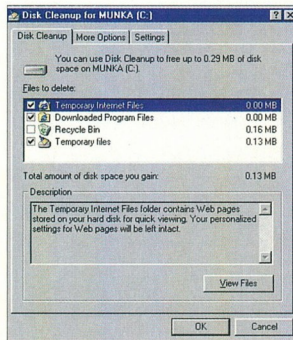
13. A Karbantartó varázsló összefoglalja a feladatokat (alsó kép)

1 Nyissuk meg a *Sajátgépet*, majd kattintsunk a jobb egérgombbal valamelyik merevlemezre, esetleg cserélhető meghajtóra. Válasszuk a *Tulajdonságokat*. A meghajtó tulajdonságablakában három fület látunk. Az elsőhöz tartozó oldal az alapjellemzőket tartalmazza: a lemez címkéjét, típusát, fájlrendszerét, valamint a felhasználót, illetve a szabad terület nagyságát, Minket azonban

most leginkább a *Lemez karbantartás* gomb érdekel.

2 Kattintsunk erre a gombra, és a következő ablakban lapozzunk a *Lemezkarbantartó* oldalra. Itt megtudhatjuk, mekkora területet szabadíthatunk fel a lemezen a haszontalan fájlok – ideiglenes fájlok, letöltött

14. Megtudhatjuk, hogy mennyi terület szabadul fel a feleslegessé vált fájlok törlésekor

programfájlok, Lomtár stb. – törlésével. (14. ábra) Ha a törlés mellett döntünk, tegyünk egy jelet a fájlok mellett szereplő jelölőnégyzetbe.

3 A következő oldalon a *További beállításokat* érhetjük el. Itt azután – a megfelelő gombra kattintva –

GVORSTIPP

Hiányzó meghajtók

Mi a teendő, ha a Windows egy későbbiekben installálása után nem talál egy meghajtót? Ezt a fájlt nem tudjuk megkeresni, még ha ismerjük is a nevét. Ennek az az oka, hogy az *extract* parancs csak akkor segít, ha tudjuk, hogy a hiányzó fájl melyik CAB-archívumból kell kibontani. Az *extract.exe* a Windows 98 CD-ROM *Start* könyvtárában található.

Ahhoz, hogy egy fájl egy ismeretlen CAB-állományból ki tudjunk bontani, nyissuk meg a *Start* menüben a *Futtatás* parancsot, majd adjuk ott ki a *for %p in (x:\win98*.cab)* do *extract %p [filename]* utasítást, és a bevittelt nyugtázzuk OK-val. Az x: a CD-olvasót jelenti, míg a *filename* a keresett fájl nevét jelöli.

Töröl a varázsló

A Karbantartó Varázsló segítségével megszabadulhatunk az ideiglenes internetfájloktól (amelyeket az Internet Explorer szokott emlékül hagyni a lemezen), a letöltött programfájloktól, a régi ScanDisk fájloktól, az ideiglenes fájloktól (amelyek a Windows/Temp könyvtárban gyülekeznek), a Lomtár tartalmától, s a Windows telepítésekor keletkezett ideiglenes fájloktól.

15. Az alsó opcióval konvertálhatjuk FAT 32 fájlrendszerűvé a meghajtónkat

eltávolíthatjuk a nem használt Windows összetevőket, illetve programokat, valamint FAT 32 rendszerűvé konvertálhatjuk a meghajtót. (15. ábra)

4 A harmadik oldalon a **Lemezkarbantartó** automatikus futtatását engedélyezhetjük. Ha mindent beállítottunk, kattintsunk az **OK**-ra, mire a rendszer automatikusan elvégzi a szükséges karbantartásokat.

5 Visszatérve a meghajtó tulajdon-ságablakába, az **Eszközök** oldalon azonnal elindíthatjuk a lemezel-enzőrt (a ScanDisk programot), a töredezettségmentesítést, valamint biztonsági másolatot készíthetünk a fontos fájlokról. (16. ábra)

6 Az utolsó oldalon a **Tömörítő** funkciót találjuk. Erre akkor van szükség, ha kinőtűnk a merevlemezünket, s esetleg annyi szabad helyünk van még, hogy létrehozhattunk rajta egy második, tömörített partíciót.

Memóriaspórolás

Megszokhattuk, hogy a Windows-ban minden „talpalatnyi” helyre (értsd memóriára) szükség van. Némely alkalmazásnál néhány Kbájtton múlhat, hogy hajlandó-e működni a program. Ilyen esetekben például

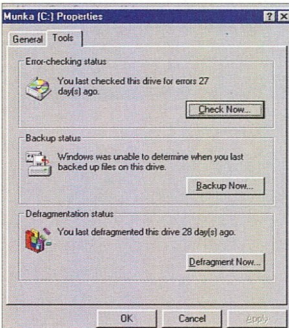
megpróbálkozhatunk azzal, hogy le-tíltjuk a **merevlemez-tömörítő** meghajtóprogram betöltését. Ezt a meghajtót a Windows 95 akkor is betölti, ha nem használunk tömörített merevlemez, ráadásul hozzávetőleg 10 Kbájtnyi helyet lefoglal a memóriában. A meghajtót az **msdos.sys** állományba tett bejegyzéssel távolíthatjuk el.

1 Kattintsunk a **Start**ra, majd az **Intézőre** a jobb egérgombbal.

2 A következő ablakban keressük meg a **C:** meghajtót, a jobb oldali panelben pedig kattintsunk (a jobb egérgombbal) az **msdos.sys** állományra.

3 Ismét megjelenik egy menü, ebből válasszuk ki **Társítás** parancsot. A Windows felkínál egy seregnyi alkalmazást a fájl megnyitására (17. ábra), amelyek közül válasszuk ki a **WordPadet**, majd kattintsunk az **OK**-ra, amivel megnyitottuk a fájlt.

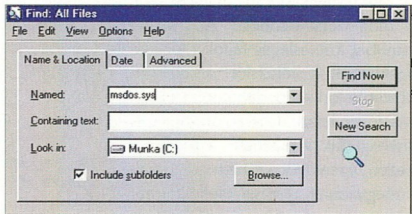
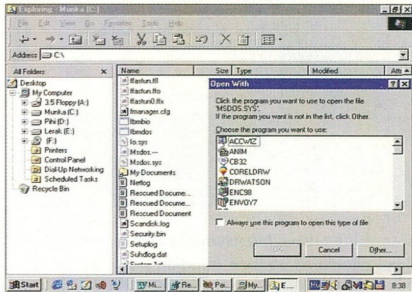
16. Elvégezhetjük a legfontosabb lemezkarbantartó műveleteket (alsó kép)

4 Vigyük a kurzort az **[Options]** című részhez, és írjuk be a **DRVSPACE=0** sort, ha a **DriveSpace** programot használjuk, illetve a **DBLSPACE=0** sort, ha a régebbi tömörítővel – a **DoubleSpace**-szel – dolgozunk.

5 Mentjük a változtatásokat a **Fájl/Mentés** parancs segítségével, és lépünk ki a **WordPad**-ből. A legközelebbi indításnál nem töltődik be a szóban forgó meghajtóprogram, és

17. A Windows egy seregnyi alkalmazást kínál fel az msdos.sys fájl megnyitásához

18. Keressük meg az msdos.sys fájlt(középső kép)

több memória marad majd az alkalmazások számára.

Az msdos.sys módosítása

Ha módosítani akarjuk az **msdos.sys**-t, először módosítanunk kell a fájl tulajdonságát.

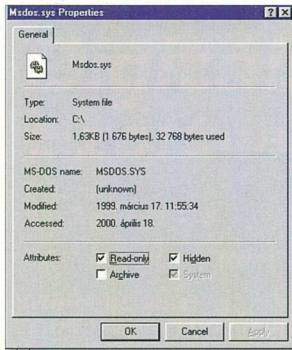
1 Kattintsunk a **Start** gombra, majd a **Keresésre**, végül a **Fájlok vagy mappák** menüpontra. A **Név** mellett

mezőben írjuk az *msdos.sys* nevet, és kattintsunk a Keresés gombra.

2 Ha megtaláltuk a fájlt, kattintsunk rá a jobb egérgombbal, majd az egérműből válasszuk ki a *Tulajdonságokat*.

3 A fájl tulajdonságait tartalmazó párbeszédablakban töröljük ki az *Írsvédett* és a *Rejtett* attribútumokat, és kattintsunk az *OK-ra*. (19. ábra)

4 Ismét kattintsunk a fájlra a jobb gombbal, és válasszuk ki a *Társítást*. Keressük meg a *WordPadet*,

19. Váloztatnunk kell az msdos.sys tulajdonságain

majd kattintsunk az *OK-ra*. Ezzel megnyitottuk a fájlt szerkesztésre. Ha elvégeztük a módosításokat, mentjük el a fájlt, és lépünk ki a szövegszerkesztőből.

5 Ezután újból nyissuk meg a fájl tulajdonságait tartalmazó párbeszédablakot, és állítsuk vissza az eredeti tulajdonságokat.

6 Ha végeztünk, indítsuk újra a Windowst, hogy a változtatások érvényre jussanak.

Ütemezett feladatok

A rendszeres karbantartást segíti a Windows 98 *Feladatütemezője* is, amely a megadott időben automati-

kusan végrehajtja a kívánt feladatokat. Nevezetesen körülbelül ugyanazokat a feladatokat, mint a Karbantartó Varázsló: a töredezettségmentesítést, a lemezellenőrzést és a felesleges fájlok eltávolítását.

1 A Feladatütemezőt ugyancsak a *Start/Programok/Kellékek/Rendszereszközök* alatt találjuk. Indításakor egy mappa jelenik meg a képernyőn, amelyben az említett három feladat ikonját látjuk.

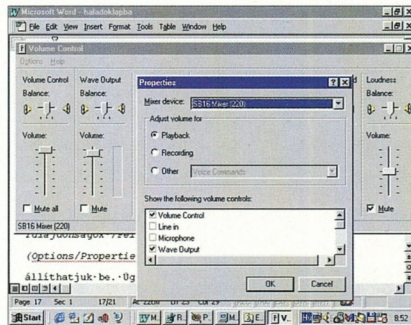
2 Egy feladat újraütemezéséhez kattintsunk az ikonjára a jobb egérgombbal, és válasszuk ki a menüből a *Tulajdonságokat*.

3 A következő ablakban lehetőségünk nyílik az adott feladat ütemezésének a megváltoztatására. A *Feladat* földre kattintva például megadhatjuk a karbantartó program (pl. a *Defrag.exe*) pontos elérési útját, az *Ütemezés* oldalon pedig beállíthatjuk a kezdés időpontját (órát, napot), a feladat gyakoriságát stb. A *Beállítások* oldalon például arról rendelkezhetünk, hogy mi történjen akkor, ha az

4 Az ütemezett feladatok körét újakkal is bővíthetjük. Ehhez a bővítéshez kattintsunk duplán a *Feladatütemező* mappában az *Ütemezett feladat hozzáadása* ikonra. A kattintás hatására elindul az *Ütemezett feladatok Varázsló* (nocsak, már megint egy varázsló!), amely azután segít beállítani a végrehajtandó feladatok időpontját.

5 Az első ablakból a másodikikba a *Tovább* gombra kattintva léphetünk át. Itt egy terjedelmes listából választhatjuk ki azt a programot, amelyet a megjelölt időpontban futtatni akarunk (például a vírusellenőrzést), és máris léphetünk tovább. Ezt követően megadhatjuk a feladat nevét (amely például megegyezhet a program nevével), majd ezután a feladat végrehajtásának időpontját, illetve a gyakoriságát (naponta, hetente, havonta stb).

6 A következő ablakban a feladat indításának időpontját és napját állíthatjuk be. Végezetül a *Befejezés* gombra kattintva nyugtázhajtuk az új beállításokat.

20. Itt állíthatjuk be a felvételi feltételeket

ütemezett feladat lefutott, megszabhatjuk továbbá az üresjárási időt, amelynek lejártával a feladat automatikusan végrehajtottódik, illetve letilthatjuk a műveletet, ha a számítógép, mondjuk, akkumulátorról üzemel.

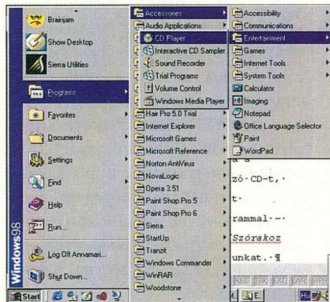
A Windows start kedvenc dala

A számítógép minden indításánál megszólal a Windows kezdő melódija. Ha már unjuk ezeket a hangokat, más üdvözlő dalt is választhatunk.

1 Győződjünk meg a *tálcán* található *hangszóró* szimbólummal arról; hogy a felvételi feltételek megfelelőek-e (kettős kattintás az ikonra). Ezt a hangszóró ablakában az *Opciók / Tulajdonságok / Felvétel* paranccsal állíthatjuk be. (20. ábra) Itt feltétlenül ügyeljünk arra, hogy a *CD Audio* opció aktív legyen, azaz legyen pipa előtte.

2 Helyezzük be a CD-olvasóba a kedvenc dalunkat tartalmazó CD-t, s indítsuk el a lejátszást (például a CD Player programmal – *Start/Programok/Kellékek/Multimédia*) (21. ábra), és keressük ki a dalunkat.

3 Keressük ki a számunknak azt a részét, amelyet kezdeti dallamként szeretnénk felvenni.

21. Indítsuk el a lejátszást!

4 Nyissuk meg a hangfelvétőt a *Programok / Kellékek / Szórakozás / Hangrögzítő* menüvel. Húzzuk a hangrögzítő ablakát a *CD lejátszó* ablaka mellé. (22. ábra)

5 Kattintsunk a lejátszás billentyűre, majd ha a dallam megfelelő részéhez értünk, nyomjuk meg a *Hangrögzítőn* a *felvételt* gombot. A rögzítés végén mindkét ablakban a *Stop* kapcsolóra kell kattintani.

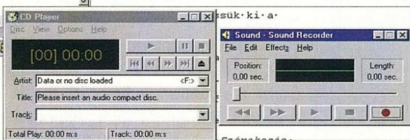
6 Ellenőrizzük a felvételünket. Ehhez kattintsunk a hangrögzítő *lejátszás* billentyűjére. Ha meg vagyunk elégedve, tároljuk el a felvételt.

7 Kattintsunk a *Fájl* menüben a *Mentés másként* parancsra. Először adjuk meg a tárolás helyét. A többi zenei fájlhoz hasonlóan ez a felvétel is a *Windows/Média* mappába kerüljön. Adjunk nevet a fájlnak, és végül kattintsunk a *Megváltoztatás* kapcsolóra.

8 Ebben a párbeszédés mezőben határozzuk meg a felvételi minőséget. Ehhez válasszuk a *Név* alatt a *CD minőség* bejegyzést, és a beállítászt az *OK*-ra kattintva nyugtázzuk.

9 Nyissuk meg a *Vezérlőpult* a *Sajátgép* szimbólummal. Kattintsunk a *Hangok* szimbólumra, és a megjelenő ablakban válasszuk a *Windows indítása* bejegyzést.

10 Kattintsunk a *Név* bejegyzés alatti listából kedvenc zenénk felvételét. A párbeszédet *OK*-val zárjuk le. A Windows következő indításánál már a kedvenc dalunk fog felcsendülni.

22. Húzzuk egymás mellé a CD-lejátszó és a Hangrögzítő ablakot!

Windows startkép nélkül

A Windows 95 bootolásánál kapcsolhatjuk a felhőket ábrázoló égbolt képét. Ezzel valamivel gyorsabbá válik a start, és az esetleges hibaiüzenetek is láthatók maradnak. Mindehhez meg kell változtatnunk az *msdos.sys* fájl.

1 Indítsuk el a Windows 95-öt, majd nyissunk meg egy DOS parancssort. Ehhez kattintsunk a *Start* menüben a *Programokra*, s ott válasszuk az *MS.DOS parancssort*.

2 Kattintsunk rá, s ekkor megnyílik egy MS-DOS ablak. Az *MS-DOS* ablakban adjuk ki a következő parancsokat, és mindegyiket nyugtázzuk az *Enter* billentyűvel:
`attrib msdos.sys -s -r`
`edit msdos.sys`

3 Most az editorban vagyunk, és módosíthatjuk a fájl tartalmát. Változtassuk meg az alábbi bejegyzéseket (ha valamelyik bejegyzés hiányozna, akkor töltsük be). Eközben feltétlenül vigyázzunk a hibátlan írásra!

Logo=0
 BootMenuDelay=0
 BootDelay=2
 BootMulti=0
 BootGUI=1

A *Logo=0* a Windows 95 bootképét kapcsolja ki. Ez a Windows 95 feliratos felhőket tartalmazó kép. A *BootDelay=2* csak két másodpercnyi időt enged meg arra, hogy az *F8* billentyűvel meghívjuk a bootmenüt. Ha a bootmenüre amúgy sincs szükségünk, akkor ezt nyugodtan állítsuk *BootDelay=0*-ra, s ezzel további 2 másodpercet takaríthatunk meg magunknak a startnál.

A *BootMenuDelay=5* esetén a Windows csak öt másodpercig vár, amíg a bootmenüben választottunk. Ha túl lassúak vagyunk, akkor az operációs rendszer standard beállítással indul el (védtett üzemmód). A *BootGUI=1* jelentése, hogy tényleg a Windows 95 indul el.

Ha az 1 helyett 0-át írunk ide, akkor a bootolás a DOS-ban fejeződik be, és kézzel kell beadnunk a *win-t*. Ha egy régi DOS- vagy Windows-verziót a Windows 95-tel párhuzamosan installálunk, akkor csak úgy tudjuk a régi verziót meghívni az *F4* billentyűvel, ha a *BootMulti=1* beállítás érvényes.

3 Mentjük el a változtatásokat, azaz kattintsunk a *Fájl*, majd a *Mentés* menüre.

4 Lépünk ki az editorból: kattintsunk először a *Fájl* menüre, majd a *Bezárásra*. A Windowsba való visszatéréshez az *exit* bejegyzésével és az *Enter* billentyű lenyomásával zárjuk be az MS-DOS parancssort.

Már az újságárusoknál!

VII. évfolyam • 1. szám • 2000. tavasz • Ára: 1485 Ft

PANORÁMA

M U L T I M É D I Á S M A G A Z I N

TESZTEK:

Digitális videokamerák Szoftveres DVD-lejátszók

Internet:
honlapkészítés egyszerűen

650 Mbájtos "flopi"

Mindent visz:
Yamakawa DVD-lejátszó

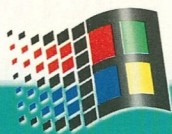

A CD-mellékleten:

Kalandozás:

- Albániában, Jamaicában, Mexikóban
 - A 48-as forradalom bankói
 - Így épült a 150 éves Lánchíd
 - Séta a századfordulós Budapesten
- Tavaszi kirándulások: Dunakanyar, Zemplén
- Technikatörténet: a dízelmotor
 - Az arany metszés titkai

Computer Panoráma Kiadói Kft.
1091 Budapest, Üllői út 25.
Telefon: 456-6964, fax: 456-6970
E-mail: c.panorama@cpanorama.hu

Testre szabva

Unjuk már a Windows megszokott háttérét, az „egyenikonokat”, a tálcát? Nos, tegyük ez ellen, s változtassuk meg a Windowst, formáljuk át ízlésünknek megfelelően. Csokorba gyűjtött ötleteink a Windows teste szabásában, egyedivé tételében segítenek.

GVORSTIPP

A Start menü

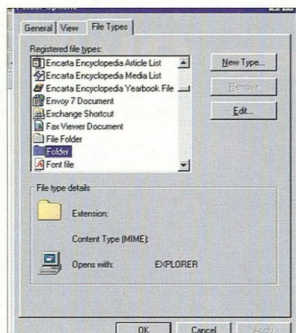
Akadhatnak olyan programok a számítógépben, amelyeket nem lehet elindítani a Start menüből, mivel nem szerepelnek a listán. Ennek az az oka, hogy a telepítőprogram annak idején nem írta be őket a Registry megfelelő rubrikáiba. Ilyenkor a Run parancsot hívhatjuk segítségül, amely ugyancsak a Start menüben található.

Arra is van azonban mód, hogy egy programot bevigyünk a Start menübe. Ehhez mindössze annyit kell tennünk, hogy megnyitjuk az Intézőt vagy a Sajátgép ablakot, és a program ikonját ráhúzzuk a Start gombra. (Íme a fogd és vidd újabb alkalmazása a Windowsban!)

Változtassuk meg a Windowst!

A Start helyzetérzékeny menüjének bővítése

Ha rákattintunk az egér jobb oldali gombjával a Start felírra, akkor lehetőségek egész tárháza nyílik meg előttünk: fájlokat kereshetünk, elindíthatjuk az Intézőt, és megnyithatjuk a Start menüt. E menübe új parancsokat is beszúrhatunk.

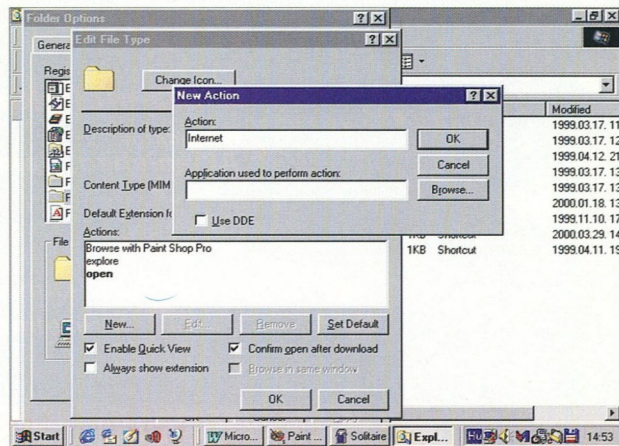
1

1 Nyissuk meg a Windows Intézőt (Start – jobb egérgomb – Intéző). Ott válasszuk a Nézet menü Beállítások pontját, és kattintsunk a Fájl típus fültre. Itt keressük meg a Mappát. (1.ábra)

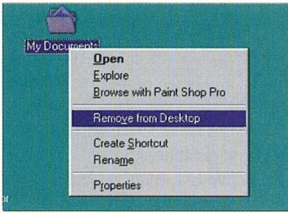
2 Kattintsunk a Szerkesztésre, majd az Új felírra. A Művelet mezőben adjunk meg egy jól megjegyezhető nevet (például Internet, ha egy internetes keresőt akarunk megnyitni). (2.ábra)

3 A művelet végrehajtására használt alkalmazás mezőben együtt kell megadni a futtatni kívánt programot és az alkönyvtári elérését. A legjobb, ha a Tallózással keressük meg a programot.

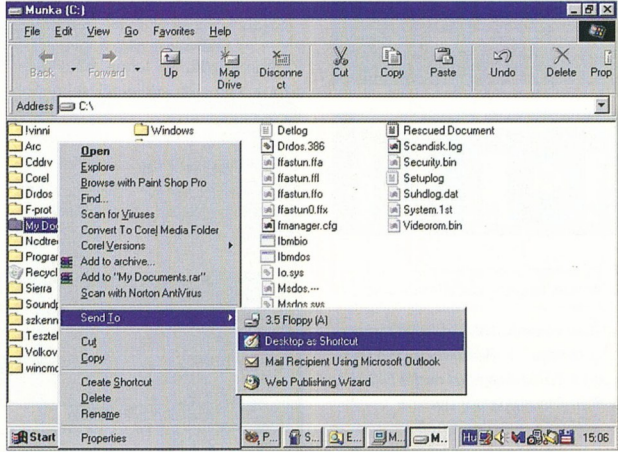
1. Ebben az ablakban kell megkeresnünk a mappát
2. Egy jól megjegyezhető nevet adjunk meg a Művelet (Action) mezőben

2

3. A Dokumentumaim ikon eltávolítását a helyi menüben kezdeményezhetjük
4. A biztonsági kérdést nyugtázni kell
5. A Dokumentumaim mappát bármikor visszatehetjük az asztalra
6. Eltüntethetjük a Start menüből az áruklódó dokumentumokat

4. A helyi menüből válasszuk ki az **Elem hozzáadása az Asztalhoz** parancsot, és választásunk eredményeként megjelenik a mappa parancsikója az Asztalon. (5.ábra) Megijedni persze nem kell a *Dokumentumaim* mappában lévő fájlok az a törlési akció természetesen nem érinti.

A Dokumentumok eltávolítása az asztalról

Talán olvasóink is ritkán használják a *Dokumentumaim* (My Documents) mappát az asztalon lévő ikonjából. Lehet, hogy jobb lenne, ha ugyanitt egy másik parancsikón állna. Hogy az asztal ne váljék túl áttekinthetlenné, töröljük a *Dokumentumaim* parancsikont. A probléma csak az, hogy ezt nem lehet olyan könnyen eltüntetni.

1. Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a szóban forgó ikonra.
2. A hozzá tartozó helyi menüből válasszuk ki az *Eltávolítás az Asztalról* (Remove from Desktop) parancsot. (3.ábra) Ha ezt a parancsot aktiváltuk, akkor egy biztonsági kérdés jelenik meg, amelyet az OK kapcsolóra történő kattintással kell nyugtázunk. (4.ábra) Ekkor a parancsikon eltűnik az asztalról. A hozzá tartozó mappa természetesen továbbra is elérhető a merevlemezen.

3. Ha valamikor később ismét szeretnénk, hogy ez a parancsikon megjelenjen az asztalon, kattintsunk a *Sajátgép* (My Computer) ablakban a merevlemez szimbólumára (ez rendszerint a C:), és keressük meg a *Dokumentumaim* mappát. Kattintsunk rá az egér jobb oldali gombjával.

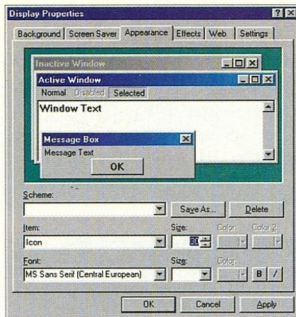
A dokumentumlista kiirtása

A Start menü áruklódó mappájából bárki nyomom követheti, mely fájlok használtak a közelmúltban. Szerencsére egyetlen egyszerű utasítással megnehezíthetjük az adatképek dolgát, s azt is elkerülhetjük, hogy mások gyorsan hozzáférhessenek az adatainkhoz.

GVORSTIPP

Vezérlőpult a Start menüben

A *Vezérlőpult* a Windows egyik leggyakrabban használt funkciója, viszont meglehetősen nehezen lehet elérni. Még jó, hogy átvihetjük a Start menübe, mégpedig az összes elágazásával együtt. Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a Start gombra, és válasszuk a helyzetérzékeny menüből a *Megnyitást*. A megnyílt Start menüben kattintsunk az egér jobb gombjával az *Intéző* ablakra (de ne egy szimbólumra!), majd a helyzetérzékeny menüből jelöljük ki az *Új* és a *Mappa* pontokat.

7

8

7. Itt állíthatjuk be az ikonméretet
8. Az ikon beavatkozás előtt és után

1 Kattintsunk a Windows Start menüjében a *Beállítások (Settings)* majd a *Tálca és a Start menü (Taskbar & Start Menu)* parancsra.

2 Válasszuk ki a *Start menü programjai (Start Menu programs)* regiszterlapot, és a *Dokumentumok* pontban kattintsunk a *Törlés (Clear)* kapcsolóra. (6.ábra)

Féltre a nyíllal!

Az asztali ikonok bal alsó sarkában általában ott étkelenkedik egy kis nyilacska, amely arra figyelmeztet, hogy viselője nem más, mint egy parancsikon, amely a program indítására szolgál. Ha már elegünk van a sok nyílból, egy apró beavatkozással minden ikonból eltüntethetjük.

1 Kattintsunk a jobb egérgombbal az asztalra (egy üres területre a képernyőn), és válasszuk ki a *Tulajdonságokat*.

2 A *Képernyő tulajdonságai* ablakban lapozzunk a *Megjelenés* oldalra. Az *Elem* mező melletti görgetőnyílra kattintva keressük meg az

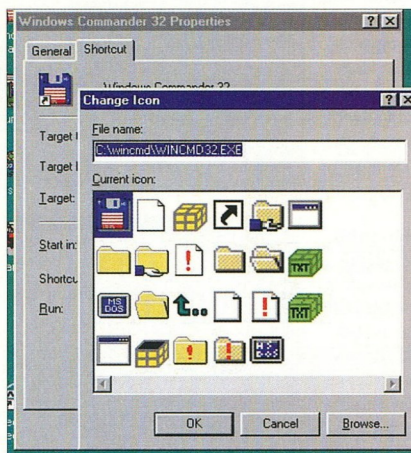
ikon bejegyzést, majd a mellette látható mezőben állítsuk be az ikonméretet 30 pontra. (7.ábra)

3 Végül zárjuk be az ablakot az OK-val. Beavatkozásunk eredményeként a nyíl valamennyi ikonból eltűnik. (8.ábra)

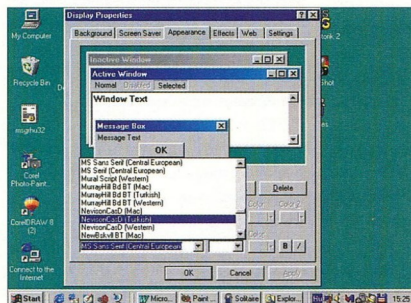
Feltűnőbb mappa

Amikor elkészítettünk egy új mappát, akkor az gyakran elvész a sok hasonló ikon között. Mi lenne, ha a mappához egy, az eddiginél feltűnőbb ikont rendelnénk?

1 Kattintsunk rá egy választott ikonra a jobb egérgombbal. A gyorsmenüből válasszuk ki a *Tulajdonságokat*.

9

10

2 A következő párbeszédablakban kattintsunk az *Ikoncsere* gombra. Egy további ablak jelenik meg a képernyőn, amelyben bőséges készletről választhatunk magunknak új ikont.

3 Ha választottunk, kattintsunk az OK gombra, majd visszatérve az előző párbeszédablakba, ismét az OK-ra. Pár másodperc alatt a Windows lecseréli a régi unalmas ikont az újra, amelyet könnyebb lesz megtalálni az ikonok sűrűjében. (9.ábra)

Fontcsere

A Windows felhasználói felületén mindig akad csiszolnivaló. Bizonyára van, akinek nem tetszik a tapéta, néhan más fontot akar az *Intézőben*. Nos, a fontcsere nekem semmi akadály.

1 Kattintsunk az asztalra a jobb egérgombbal, majd válasszuk a *Tulajdonságokat!*

2 Keressük meg az elemelistában (*Megjelenés* fül) az *Ikont*, a *Betűtípusok* közül pedig válasszuk ki azt, amelyik a legjobban megfelel az ízlésünknek. (10.ábra) A változtatás az *Intézőben* megjelenő szövegre és az asztalon elhelyezett objektumokra (ikonokra) egyaránt hatással van.

A *Sans serif* fontot elvileg bármelyik betűtípusra lecserélhetjük; igen alkalmas erre például a *Garamond*. A nyolcpontos betűméret azonban egy 14 vagy 15"-os monitoron –

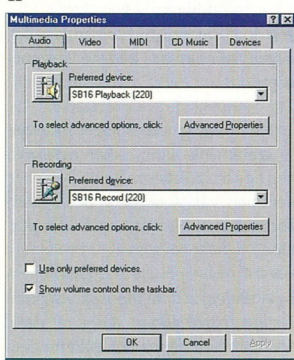
9. Új ikont választhatunk a megunt helyett
10. Számos betűtípus közül válogathatunk

11. Keressünk egy *.scr kiterjesztésű fájlt, azaz egy képernyővédőt

12. A Multimédia tulajdonságai lapon, a Hang fül alatt állíthatjuk be, hogy a Hangerő-szabályozó megjelenjen a tálcán

13. Ha egyet kattintunk a Hangerő-szabályozó ikonjára, egy egyszerű beállító eszköz jelenik meg, amellyel feljebb vagy lejjebb vehetjük a számítógép hangerejét

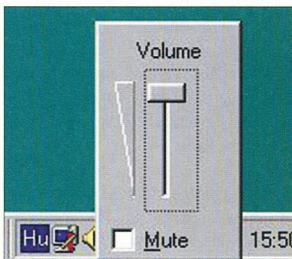
12

800x600-as felbontás mellett – túl kicsi, ezért állítsuk kilencpontosra a fontméretet. Természetesen minél nagyobb képernyőt használunk, annál kisebb betűkkel dolgozhatunk. A kis betűk előnye, hogy több szabad hely marad a képernyőn a programok és a mappák számára.

Gyorsított képernyőkímélés

A Windows képernyőkímélőjét azért találták ki, hogy megóvja a képernyőt a túl korai elhasználódástól, beégéstől. Telepítés után a képernyő tulajdonságai ablakban választottunk magunknak egy megfelelő „screen saver” (képernyővédőt), és azt is beállíthatjuk, hogy hány percnyi tétlenség után aktivizálódjon.

A képernyőkímélőt azonban közvetlenül az asztalról is elindíthatjuk – mint valami programot –, csak létre kell hoznunk számára egy parancsikont.

13

1 Kattintsunk a jobb egérgombbal az asztalra, és válasszuk ki az Új/Parancsikont menüpontot.

2 A következő ablakban kattintsunk a Tallózásra, és keressünk ki egyet a Windows/System könyvtárban található *.scr fájlok közül. (11.ábra)

3 Kattintsunk a Megnyitásra, majd a Továbbra, végül a Befejezésre. Ezzel létrehozottunk egy ikont az asztalon, amelyre rákattintva magunk is bármikor elindíthatjuk a képernyőkímélőt. Így ha hosszabb időre felállunk a gép mellől, a képernyőnek nem kell még hosszú percekig teljes fenyőerővel dolgoznia, és ez jótékonyan hat majd a monitor élettartamára.

Ikon a tálcán

A Windows 98 telepítése után normál körülmények között a tálcán, annak is a jobb oldalán megjelenik a hangerő-szabályozó ikonja. Ha ez hiányozna, a következőképpen tehetjük láthatóvá.

1 Nyissuk meg a Vezérlőpultot (a Start/Beállítások menüpontban), majd kattintsunk duplán a Multimédia-diára.

2 A Multimédia tulajdonságai ablakban lapozzunk a Hang oldalra, jelöljük be a Hangerő-szabályozó megjelenítése a Tálcán opciót, végül lépünk ki az OK-val. (12.ábra) A jobb alsó sarokban láthatóvá válik a jól ismert hangszóró ikon.

Az eszközt kétféleképpen használhatjuk. Egyet kattintva az ikonra, egy

GYORSTIPP

A tálca mindig előtérben

Számos CD-ROM-ról indítható program elfoglalja az egész képernyőt. Ez egyben azt is jelenti, hogy a Windows 95 tálca a háttérbe szorul. Használjuk egyszerűen a **Ctrl+Esc** billentyűkombinációt, ha az említett programok futtatásakor szükségünk van a Tálcára.

GYORSTIPP

Ikonáradat

Ha nem vagyunk elégedettek az ikonkészletünkkel, kereshetünk újabbakat a Windows feneketlen mélységeiben.

Az ikoncsere ablakban kattintsunk a Tallózásra, majd a Windows/System könyvtárban keressük meg a Shell32.dll fájlt. Jelöljük ki, és kattintsunk a Megnyitásra. Visszatérve az előző ablakba, újabb 70 ikon áll a rendelkezésünkre.

De ha még ez sem lenne elég, nyissuk meg a Moricons.dll fájlt, amely a Windows mappában található, és amely további 106 ikon tartalmaz.

egyszerű hangerő-szabályozó jelenik meg a jobb alsó sarokban, amelynek a segítségével feljebb vagy lejjebb vehetjük a gép hangerejét. (13.ábra)

Kettős kattintással a kibővített Volume Control funkciókészlet töltődik be, amelyben külön-külön is beállíthatjuk az egyes audioeszközök hangerejét, valamint a balanszot. (14.ábra)

Ikongyártás

A programokhoz tartozó ikonok lényegében kis méretű képfájlok, amelyek kiterjesztés *.ico. Ikonokat sokféleképpen „festhetünk”: vannak kifejezetten erre a célra készített festő-programok, amelyek segítségével akár pixelenként alkothatjuk meg az ízlésünknek megfelelő ikont. (Lásd egyik későbbi tippünket). Léteznek azonban egy másik módszer is.

Keressünk egy alkalmasnak látszó *.bmp képfájlt, és nevezzük át *.icora. A fájl méretét illetően ne legyenek aggályaink: mindegy, hogy a kiválasztott fájl mekkora, mert ikonként pontosan akkora lesz, mint a többi ikon. Ezzel a „rafinériával” tehát új ikont alkothatunk, amelyet a követ-

kezőképpen vehetünk használatba.

1 Kattintsunk rá a jobb egérgombbal a régi ikonra, amelyet ki akarunk cserélni.

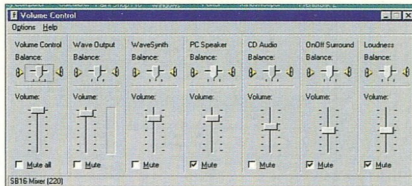
2 A menüből válasszuk ki a Tulajdonságokat. A program tulajdonságai ablakban lapozzunk a Program vagy a Parancsikon oldalra (attól függően, hogy DOS-os vagy windowsos programról van-e szó), és kattintsunk az Ikoncsere gombra.

3 A következő ablakban megjelenik a program aktuális ikonja, amelyet most az általunk készített ikonra fogunk cserélni.

4 Kattintsunk a Tallózás gombra, és keressük meg az új ikonfájlt. (15.ábra) Jelöljük ki a fájlt, és az OK-val zárjuk be egymás után az ablakokat. Néhány másodperc múlva a program már az új ikonról indítható. (16.ábra)

Intéző a mappák helyett

Az Intéző ablaka két részből áll, a mappáé viszont rendszerint csak az

14

14. Kettős kattintás a Hangerő-szabályozó ikonjára, s a kibővített szabályozó jelenik meg

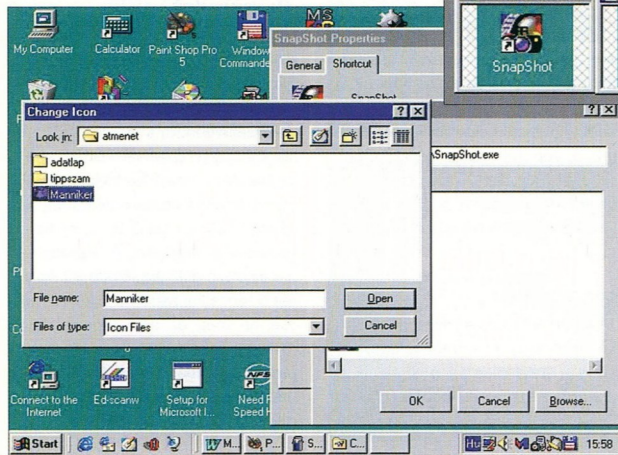
egyoldalas nézetet tartalmazza, ezért is bonyolult benne a keresgélés. Milyen jó is lenne, ha a mappanézet helyett mindig az Intéző jelenne meg!

1 Ha mindig az Intéző nézetét szeretnénk látni, akkor nyissunk meg egy tetszőleges mappát. A Nézet menüben válasszuk ki a Beállítások alpontot, majd lépünk át a Fájl típus fülsbe.

2 A Bejegyzett fájl típusok listában lapozzunk addig, amíg rá nem bukkanunk a Mappa bejegyzésre.

3 Jelöljük ki a szóban forgó bejegyzést egy egérgattintással, majd ezután kattintunk a Szerkesztésre.

- 15. A Tallózás gombbal kereshetjük meg az új ikonfájlt
- 16. Új ikont varázsoltunk a régieből

16

4 Megjelenik egy pár-beszédablak, ahol válasszuk az explore feliratot, majd nyugtázzuk ténykedésünket. (17.ábra)

A programlista eltávolítása

A Windows a kíváncsiak számára elárulja azt az utolsó kilenc programot, amelyet a Futtatás menüvel indítottunk. Ezt a listát ki lehet törölni a Registryben. Ehhez a következők szerint kell eljárnunk.

1 Indítsuk el a Registryt (Start/Futtatás/regedit.exe), s válasszuk ki a HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\RunMRU kulcsot. (18.ábra)

2A Windows a-tól i-ig kezeli a programneveket. Egy program eltávolításához kettős kattintással válasszuk ki a megfelelő betűhöz tartozó nevet. Töröljük a hozzá tartozó karaktersorozatot a Szerkesztés menüben, és nyugtázzunk mindig OK-val.

3Lépünk ki a Regisztróból (Regisztrálás/Kilépés), és indítsuk újra a rendszert.

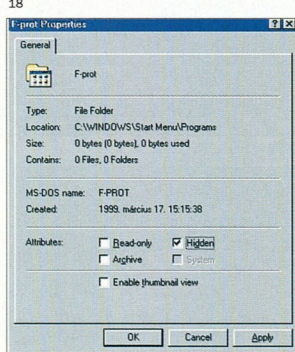
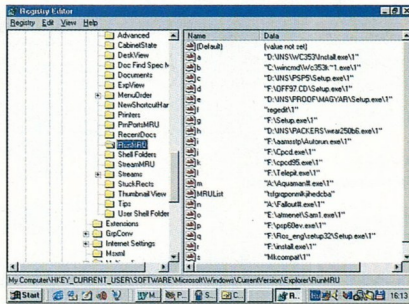
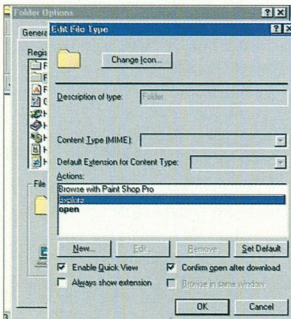
Ha ezután meghívjuk a Start/Futtatás menüt, akkor az többé nem kínálja fel a törölt programokat. Azt a sorrendet, amely szerint a kombinációs listamező az egyes programokat a kiválasztáshoz felkínálja, az MRUList név betűsorrendje határozza meg.

Rejtett bejegyzések

A Windows akár a mindennapi munka során is megváltoztatja a Start menü bejegyzéseit. Ha valaki hozzáférhet a számítógépünkhöz, azonnal képben lehet arról, hogy milyen programokat, dokumentumokat és internetes kedvenceket használunk. Ha ezt nem akarjuk, akkor, akár csak az előbbi tippünkben, elrejthetünk egyes bejegyzéseket.

1Válasszuk ki először az elrejtendő programcsoportot, dokumentumot vagy kedvencet a Start menüben.

17. Ha az „explore” feliratot választjuk, az Intézőben érezhetjük magunkat

18. Elrejtethetjük az utoljára futtatott programokat a kíváncsi szemek elől
19. A rejtett (hidden) kontrollmező kijelölésével dokumentumokat, fájlokat és mappákat tüntethetünk el

2Nyissuk meg az egér jobb gombjával a hozzá tartozó helyzetérzékeny menüt, és hívjuk meg a Tulajdonságok parancsot.

3Jelöljük ki az Általános mappában a Rejtett kontrollmezőt. Választásunkat nyugtázzuk OK-val, mire a Start menü bejegyzése azonnal rejtetté válik.

Rejtett mappa megkeresése

Az előbb ismertetett módszerrel az sem okoz gondot, hogy olyan mappát készítsünk például a játékok számára, amelyet, ha a szükség úgy hozza, gyorsan elrejthetünk mások elől a háttérben. Ha ezt később futtatni szeretnénk, akkor a rejtett bejegyzést ismét aktiválni kell.

1Ehhez válasszuk ki a tálcá egy szabad területét, és nyissuk meg az egér jobb oldali gombjával a hozzá tartozó helyzetérzékeny menüt.

2Aktiváljuk a Tulajdonságokat.

3Lépünk át a Programok regiszterre a Start menüben, majd válasszuk a Bövítések kapcsolófelületet.

4Keressük meg a korábban elrejtett Start menü bejegyzést, és nyissuk meg a helyzetérzékeny menüben a hozzá tartozó Tulajdonságok ablakot.

5Kapcsoljuk ki a Rejtett kijelölő négyzetet, és nyugtázzunk OK-val. Ezzel a Start menü bejegyzése vagy mappája ismét kiválaszthatóvá válik.

Rejtett ikonok

Új parancsikon létrehozásakor a Windows az érintett program ikonját elhelyezi a képernyőn. Ha ez nem felel meg az ízlésünknek, a Windows „rejtett” ikonkészletéből is választhatunk egyet. Igen ám, de hol találjuk a szóban forgó ikonkészletet?

1Kattintsunk a jobb egérgombbal a módosítani kívánt ikonra, majd válasszuk ki a Tulajdonságokat.

2Kattintsunk a Parancsikon fülre, majd az Ikoncsere gombra.

3A következő ablakban megnézhetjük a program aktuális ikonját, és ha ez nem tetszik, a Tallózás gombra kattintva mehetünk tovább.

4Egy újabb ablakba érkezünk. Itt keressük meg a Pírfgr.dll fájlt a Windows\System mappában, jelöljük ki a fájlt, és kattintsunk a Megnyitásra.

5 Visszajutunk az előző ablakba, ahol az előbbi egy helyett egész halom új ikont találunk, amelyekből könnyen kiválaszthatunk egy megfelelőt. (20. ábra)

6 Kattintsunk az OK-ra, majd az első párbeszédablakban az Alkalmaz gombra, ezután pedig ismét az OK-ra. Néhány másodperc múlva az asztalon egy új ikonnak kell megjelennie.

Saját készítésű szimbólumok

Ha valaki unalmasnak találja, hogy mindig ugyanazok az egyhangú Windows szimbólumok jelennek meg az asztalán, maga is kialakíthatja szimbólumait. Ehhez csupán csak egy kis fantáziára és a Paintre van szükség, s ez utóbbi amúgyis a Windows része.

1 Nyissuk meg a Paint festőprogramot. Ehhez kattintsunk a Windows Start menüjében a Programok (Programs) bejegyzésre.

2 A következő almenüben válasszuk ki a Kellékek (Accessories) pontot. Itt található a Paint, nyissuk meg.

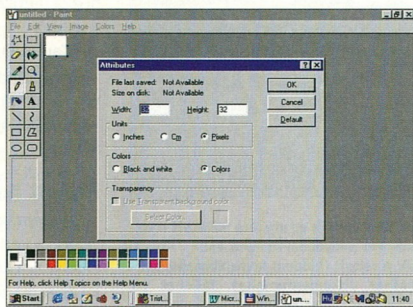
3 Először állítsuk be a megfelelő képméretet. Ehhez kattintsunk a Kép/Tulajdonságokra. A szélesség és a magasság mezőkben 32-öt adjunk meg. (21. ábra)

4 Nagyítsuk a képet a Nagyítóval (Magnifier). Ezután válasszuk ki a ceruzát az eszköztárból, és tetszés szerint készítsük el az új ikonunkat.

5 Ha meg vagyunk elégedve a művünkkel, akkor kattintsunk a Fájl menüben a Mentés másként pontra. Fájlnévként válasszuk a 16 színű bitmap-et, és adjunk nevet a fájlnak. Zárjuk be a párbeszédés mezőt a Mentéssel.

20

21

20. Ennyi ikon közül már csak tudunk választani!

21. A Paintben kell beállítani a megfelelő képméretet

6 Nyissuk meg azt a mappát, amelybe a fájlunkat eltároltuk. Ahhoz, hogy a .bmp fájlból szimbólumfájl legyen, jelöljük ki, és nyomjuk le az F2 billentyűt. Írjuk át a fájlkiterjesztést .ico-ra. Az ezt követő biztonsági kérdést nyugtáznunk kell.

7 Keressük meg azt a parancsikont, amelynek a szimbólumát meg szeretnénk változtatni. Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a parancsikorra, és a megjelenő helyi menüben válasszuk ki a Tulajdonságok (Properties) pontot.

8 Az ezt követő párbeszédés mezőben hívjuk elő a Parancsikont (Shortcut) regiszterlapot. Kattintsunk az Ikoncsere (Change Icon) kapcsolóra.

9 Az Ikoncsere ablakban kattintsunk a Tallózásra (Browse), hogy az újonnan kialakított szimbólum tárolási helyét megtaláljuk. Ha megleltük az új ikonunkat, akkor kattintsunk a Megnyításra (Open), majd az OK-ra. A következő ablakot is

az OK-ra kattintva zárjuk le. Az új szimbólumunk rövid időn belül megjelenik az asztalon.

Egyébként – ha kevésbé lennének kreatívak – az internet a szimbólumok és az ikonok igazi kincsesládája.

A szimbólumok feliratának rövidítése

Ha a munkafelületünkön egy hozzárendelést hozunk létre, akkor azt tetszőleges névvel láthatjuk el. Ha az egyes szavak túl hosszúra mennének, akkor a Windows egyszerűen lerövidíti a felirat többi részét. Így az Installációellenőrzésből csak Installációelle... marad. Mindez azonban egyszerűen elkerülhető.

1 Kattintsunk arra a szimbólumra, amelynek a feliratát meg szeretnénk változtatni. Ezután nyomjuk le az F2 billentyűt. A szimbólum szövege teljes hosszában megjelenik, és egyúttal ki is jelölődik.

2 Keressünk egy alkalmas helyet, ahol a szót elválaszthatjuk. Ide írjunk egy elválasztójelet (-), majd egy szóköz karaktert (space). Ténykedésünk hatására a Windows új sorba helyezi át a szó többi betűjét, s a jövőben így az egész felirat látható marad.

Megjelent!

Tanuljon velünk nyelveket!

Indul új nyelvoktató sorozatunk a Talk To Me, amelynek segítségével immár kiejtését is ellenőrizheti angol és német nyelven.

Folytatjuk Rosetta Stone angol, haladó nyelvtudióinkat is, itt a nyolcadik rész.

Macskafogó

MPEG-1 formátumban - hogy minden PC-n lejátszható legyen - a kultuszfilm első része. Befejező rész júniusban!

A Windows sokoldalú intézője

A Windows Intéző, azaz a Windows Explorer (ne tévesszük össze a hasonló nevű Internet Explorerrel) a Windows 95/98 egyik legfontosabb programja. Egyetlen – két részre osztott – ablakban jeleníti meg a gép összes tárolóját, mappáját, állományát. Az alábbiakban megmutatjuk, milyen ügyes trükköket vehetünk be az Intéző megregulálására.

GVORSTIPP

Gyere elő Intéző!

Az Intézőt természetesen megnyithatjuk a jól megszokott *Start-/Programok...* útvonalon. Ám vannak ennél gyorsabb módszerek is. Ha olyan billentyűzetünk van, amelyen van Windows billentyű, akkor nyomjuk meg ezt és az **E** gombot, s máris megjelenik az Explorer. Persze azok se keseredjenek el, akiknek másmilyen a klaviatúrájuk. Kattintsanak a jobb egérgombbal a *Start* menüre, s a megjelenő helyi menüből válasszák az Intéző pontot.

Címzett a Notepad

A *Küldés* menü címzetei közé felvehetjük például e Notepadet is. Ez jó ötletnek tűnik, hiszen így bármelyik szövegfájl megnyitható, a kiterjesztésétől függetlenül: egyetlen

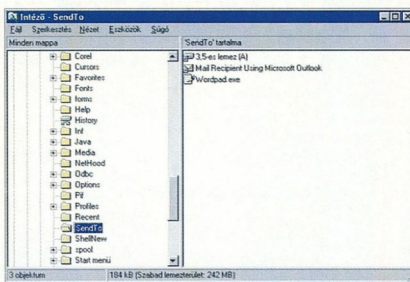
exe parancsot (2.ábra), vagy kattintsunk a *Tallózás* gombra, és keressük meg a szóban forgó fájlt!

3A *Tovább* gombra kattintva egy újabb párbeszédablakba jutunk, amelyben nevet adhatunk az ikonnak (legyen ez például Notepad). Végül kattintsunk a *Befejezés* gombra! Ezzel a *Notepad* is felkerült arra a listára, amelyen a küldésre kiszemelt címek sorakoznak.

Fájl hozzárendelése adott programokhoz

Gyakran kapunk szöveges formátumú

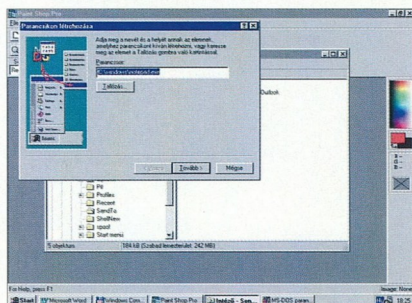
1. A SendTo mappa tartalma

kattintással belenézhetünk például a *Readme* fájlokba, vagy az *.ini* állományokba.

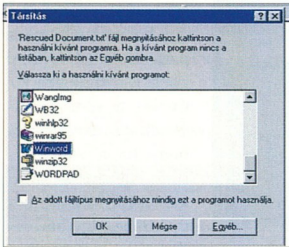
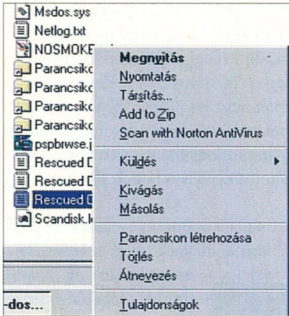
1Indítsuk el az *Intézőt* (egyet kattintva a *Start* gombra a jobb egérgombbal, majd aktiválva a megfelelő menüpontot)! A bal oldali panelben keressük meg a *SendTo* mappát! Kattintsunk rá, mire a jobb oldalon megjelenik a mappa tartalma. (1.ábra)

2A jobb egérgombbal kattintsunk most egyet a jobb oldali panelben, majd válasszuk ki az *Új/Parancsikon* menüpontot! A következő párbeszédablakban gépeljük be a parancssorbba a *c:\windows\notepad.*

2. Gépeljük be a parancssorbba a „notepad.exe” parancsot

fájlokat az interneten keresztül. Azt, hogy ezeket a fájlokat a Worddel, nyithassuk meg, az Intézőben kell beállítani. Ez a módszer természetesen más fájlformátumoknál is jól használható.

3. A kissé megváltozott helyi menü, amelyet a Shifttel és a jobb egérgombbal érünk el (felső kép)

4. Ebben az ablakban kereshetjük ki azt a programot, amellyel a .txt kiterjesztésű fájlokat megnyitjuk (alsó kép)

1 Nyissuk meg az Intézőt (az Explorer), és keressünk vele egy .txt kiterjesztésű szövegfájlt.

2 Jelöljük ki ezt a fájlt, nyomjuk le a Shift gombot, és kattintsunk az egér jobb oldali gombjával erre a fájlra. Egy kissé megváltozott helyi menü fog megjelenni. (3.ábra)

3 Kattintsunk a helyi menüben a *Társítás (Open with)* parancsra. A következő párbeszédmezőben keressük ki azt a programot, amellyel az ilyen típusú fájlokat meg kívánjuk nyitni a jövőben. Ez az esetben a Winword. (4.ábra)

4 Kapcsoljuk be az *Az adott fájl-típus megnyitásához mindig ezt a programot használja (Always use this program to open this type of file)* opciót. Ettől kezdve az összes .txt kiterjesztésű fájl a Word fogja megnyitni.

Ezzel a módszerrel más fájl-típusok hozzárendelésén is lehet változtatni, így például a .tif fájlokat is mindig adott képfeldolgozóval nyithatjuk meg.

Könyvtár-váltás a DOS ablakban

Az önálló DOS-rendszertől eltérően, az *Intéző* megkönnyíti a könyvtár-cserét a DOS-ablakban. A Windows ugyanis messze összetettebb könyvtári struktúrákat képes kezelni, mint egykori elődje, a legendás MS-DOS. Ahhoz, hogy tetszőleges alkönyvtári szintre át lehessen lépni, a következőképpen kell használni az *Intézőt*.

1 Indítsuk el a DOS parancssort a *Start/Programok/MS-DOS parancssor* menüvel. Ha a DOS teljes képernyős üzemmódban indul, akkor az **Alt+Tab** billentyűkombinációval lépünk át az ablakos üzemmódba (5.ábra).

2 Adjuk meg azt a parancsot, amelyet a mindenkor könyvtárban alkalmazni szeretnénk a könyvtár-váltáshoz, például a CD-t.

5. Lépünk át ablakos üzemmódba

INFO

Mire jó az Intéző?

Az *Intéző* azoknak készült, akik jobban szeretnek strukturáltan kutatni és közlekedni, semmint levegőben lógó ikonok között keresgél. Az *Intéző* a *Fájlmenedzser* emlékeztet: balra a fastruktúra, jobbra pedig a tartalom látható. Ha a bal panelen ráállunk egy ágra, akkor – akárcsak a *Fájlmenedzser*nél – a jobb oldalon megjelenik annak részletes tartalma. A hasonlóságok mellett azonban van egy nagy különbség: az *Intéző* nem támogatja az MDI-t (Multiple Document Interface), azaz egyszerre csak egy ablakunk lehet nyitva. Ha párhuzamosan akarunk két mappában dolgozni, akkor bizony nincs mit tennünk: az Explorer egy másik példányát is el kell indítanunk.

Az *Intéző* egyik különlegessége a *Nézet* menü megnyitása után megjelenő *Eszköztárban* található. Innen keresést indíthatunk, közvetlenül ráugorhatunk egy mappára, ha megadjuk a nevét és az elérési útvonalát, s még hálózati meghajtókhoz is kapcsolódhatunk.

Az *Intéző* sokkal előbbi helyről kezdi a kutatást, mint a *Sajátgép*. Elindul az asztalról mint mindenki a kiindulási gyökerétől, és innen jár be mindent, lokális gépet, hálózatot egyaránt.

Ha a *Sajátgép*et és az *Intézőt* összevetjük, az alábbi különbségeket találjuk.

1. Az *Intéző* megjelenése eltér a *Sajátgép*től, s a *Fájlmenedzser*ben megszokottakat követi.
2. Nagyobb az *Intéző* funkcióinak a száma. Ezek a pluszfunkciók az *Eszközök* menüben találhatóak.
3. Kiterjedt az Explorer „bejárás képessége”, amit a *Sajátgép*nél hiába is keresnénk.

GYORSTIPP

Gyorskeresés

A Windows 95/98-ban – akár a régi Fájlkezelőben – a fájl (vagy a mappa) első betűjének a leütésével közvetlenül a keresett fájlhoz (mappához) ugorhatunk, akár a *Sajátgépből*, akár az *Intézőből* nyitjuk meg a mappákat. Ha több fájl kezdődik ugyanazzal a betűvel, akkor természetesen a legelső érhető el ezzel a módszerrel.

Ha például az *Explorer.exe* fájlt keressük a Windows mappában, és leütjük az *E* betűt, akkor többnyire egy másik fájlt (esetleg az *Emm386.exe*t) kapunk, mivel az van előbb. Ahhoz, hogy pontosan a szóban forgó fájlhoz ugorhassunk, nem kell mást tenni, mint egy kicsit gyorsabban gépelni: közvetlenül az *E* után üssük le az *x* betűt is, majd a *pt*. Ha várunk egy rövid ideig, akkor előbb az *X*-szel kezdődő fájlokhoz ugrunk, majd azokhoz, amelyeknek az első betűje *P*.

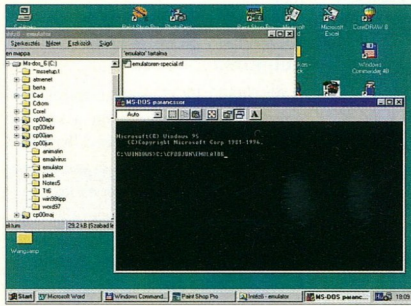
Változtassunk az Intézőn!

Az Intéző ábécérendben listázza ki a mappák és fájlok nevét. Ezt azonban egyszerűen megváltoztathatjuk. Kattintsunk a *Nézet* menü *Ikonok elrendezése* sorára. A felbukkanó menüben látható, hogy rendezhetünk a meghajtó betűjele, fájl típus, fájl méret, sőt még szabad lemezterület szerint is.

Többet a fájlokról

Ha többet akarunk tudni egy fájlról, mint amit az Intéző az első pillanatban elárul róla, akkor kattintsunk a *Nézet/Részletek* opcióra. A jobb oldali ablakban megjelenik a fájl mérete, típusa, s az, hogy mikor dolgoztak vele utoljára.

3Válasszuk ki az *Intézőben* a kívánt célkönyvtárat, és a *fgod* és *dobd* módszerrel húzzuk az MS-DOS ablak parancssorába (6. ábra). Így lehet áthozni a teljes nyomvonalat a DOS parancssorba. Másolási munkára nincs szükség, és így az alkönyvtárak téves megadása is a múlté. Ugyanígy lehet a parancssorba áthúzni az érvényes hálózati nyomvonalakat.

6. A *fgod* és *dobd* módszerrel húzzuk át a kívánt célkönyvtárat az MS-DOS ablakba

A meghajtószoftverek törölése

A Windows gyakorlatilag az összes készülékhez saját meghajtószoftvert használ. Ám az MS-DOS alatt az *MS-DOS start* fájlok, az *Autoexec.bat* és a *Config.sys* már betöltötték a meghajtókat. Ezekre a Windows 95 alatt nincs szükség, és ezért el lehet őket távolítani. A Windows ekkor a saját, gyorsabb meghajtóit fogja használni.

1A fájlok láthatóvá tételéhez a *Start/Programok/Intéző* út után válasszuk a *Nézet* menüt és ott a *Beállításokat*. A megjelenő ablakban kattintsunk a *Minden fájl megjelenítése* pontra. (7. ábra)

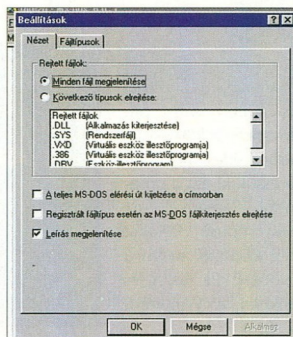
2Indítsuk el a Windows Intézőt (például a **Windows+E** billentyű kombinációval). Kattintsunk a *C:* meghajtóra, hiszen ott van a két keresett fájl.

3Kattintsunk a *Config.sys*re az egér jobb oldali gombjával. A kattintás hatására megjelenő menüben hívjuk meg a *Társítás* pontot. Keressük ki a *Notepad* bejegyzést, és kétszer kattintsunk rá. Ténykedésünk eredményeként megjelenik az *Editor*, a megnyitott *Config.sys* fájlal. (8. ábra)

4Ha a képünkön is látható sorokat kívül még további bejegyzéseket is látnánk, akkor írjunk eléjük egy *rem* szócskát és egy szóközt (space). Ezzel úgy hatástanítottuk a parancsokat, hogy közben nem kellett kitörölni a sort. Mindennek az az értelme, hogy ha a várakozásunk ellenére az újraindításkor valami nem működne, úgy az eredeti állapot bármikor visszaállítható. Végezetül mentjük el a fájlt.

5A következő lépésben nyissuk meg az *Autoexec.bat* fájlt a *Fájl/Megnyitás...* menüvel. Ennek érdekében, hogy a szóban forgó állomány megjelenjen, a fájl típust kiválasztó ablakában az *összes fájl* (*.*) opciót kell beállítani.

7. Az Intéző/Nézet/Beállításokban kattintsunk a „Minden fájl megjelenítése” opcióra

INFO

Pluszok és mínuszok

Az Intéző bal oldali ablakában a meghajtók, mappák (könyvtárak) neve előtt egy kis négyzetben plusz- vagy mínuszjelek láthatók. Az előbbi azt jelenti, hogy a szóban forgó meghajtó vagy mappa „tovább nyitható”, azaz olyan almappákat tartalmaz, amelyek egyelőre nem láthatók. A mínusz jelentése: a mappa tovább már nem bontható. Ha a mínuszjelre kattintunk, egy szinttel fejjebb lépünk, míg végül eljutunk a gép hierarchiájának legfelső szintjére.

Billentyűkombinációk az Intézőben

Az Intéző (Explorer) használata során számos hasznos billentyűkombinációval gazdálkodhatunk. A helyett tehát, hogy előbb mindig az egérrel küzdenénk végig magunkat a különböző kapcsolófelületeken, használjuk egyszerűen ezeket a billentyűkombinációkat.

Funkció	Billentyűkombináció
Intéző megnyitása	Windows billentyű + E
Egy mappa/fájl átnevezése	F2
Megjelenítés aktualizálása	F5
Egy mappa valamennyi fájljának a kijelölése	Ctrl+A
A helyi menü megnyitása	Shift + F10

Készítsünk a nyomtatáshoz egy batchfájlt, majd a Registry segítségével szerkessük hozzá az Intézőhöz. Az eljárás a következő.

1 Nyissuk meg az MS-DOS parancssort a megfelelő Start menü parancssal. Lépünk át a DOS parancskönyvtárba, amely általában a C:\Windows\Command alkönyvtár: C:\>CD \Windows\Command [Enter]

6 A bejegyzésekkel ugyanúgy kell eljárunk, mint a Config.sys-nél. Ha van SET-tel vagy PATH-szal kezdődő sor, ezekhez szintén ne nyúljunk. Végezetül mentünk el a fájlt. A Windows következő startjánál az összes felesleges meghajtó inaktív lesz.

Névmutató

A könyvtárakat (mappákat) többek között az Intéző segítségével tanulmányozhatjuk. Előfordulhat azonban, hogy a fájlpanelben kiterjesztés nélküli fájlnév szerepel, sőt ugyanabban a könyvtárban több állomány is ugyanazt a nevet viselheti. Képzéljük el, mi történik akkor, ha kitöröljük

ban lapozzunk a Nézet regisztróraldra!

3 Keressük meg a Regisztrált fájlterjesztés elrejtése bejegyzést, és a melléte lévő négyzetből távolítsuk el a pipát (9.ábra)! Ezzel megszüntettük a fájlnevekhez tartozó kiterjesztés elrejtésére vonatkozó beállítást.

Végezetül kattintsunk az OK-ra! Ezzel a beavatkozással elértük, hogy az Intéző ezentúl a teljes fájlnevet kijelzi, és nem fordulhat elő, hogy nem tudunk különbséget tenni például a program- és a helpfájl között.

Nyomtatás az Intézővel

Egy mappa aktuálisan megjelenő tartalmának a nyomtatására szolgáló funkciót hiába is keressük az Intézőben. Ekkor siet a segítségünkre a Registry.

MS-DOS ismeretekkel és a Registry segítségével tetszőlegesen bővíthetjük az Intéző helyzetérzékeny me-

8. Íme a megnyitott Config.sys fájl

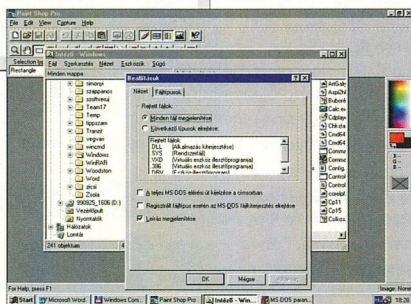
```

C:\Config.sys - Jégzettíomb
[EN] Szerkesztés  Keresés  Súgó
ren DEVICE=C:\WINDOWS\SETVER.EXE
DEVICE=C:\WINDOWS\HIGH.SYS
DOS=HIGH
DEVICEHIGH=C:\CDROM\ECDDROM.SYS /D:HEC0000 /U
ren device=C:\WINDOWS\COMMAND\HELP.ASY /S:SYN /C:CM (ega... )
ren Country=836,852,C:\WINDOWS\COMMAND\country.sys
FILEShigh=88

```

a „felesleges” másodpéldányokat!

A félreértést az okozza, hogy az Intéző nem mindig jelenti meg a regisztrált fájlok kiterjesztését. Ezen a következőképpen segíthetünk.

1 Indítsuk el az Intézőt (Start menü, majd a Programok, végül az Intéző)! A bal oldali panel a meghajtókat és a több könyvtárszerkezetét mutatja, a jobb oldali pedig az aktuális könyvtár tartalmát.

2 Kattintsunk a Nézet menüpont-ra, majd válasszuk ki a Beállításokat! A következő párbeszédablak-

9. Ha eltávolítjuk a pipát, láthatóvá tehetjük a fájlnévhez tartozó kiterjesztést

nüparancsait, akár egy nyomtatási parancssal is. Ezt egy DOS parancssal, egy külön segédprogrammal vagy egy scripttel képezhetjük le. Ekkor a nyomtatás a DOS alatt, valamint az első párhuzamos porton (LPT1) történik.

GVORSTIPP

Nagytakarítás

A Windows 95 könyvtárban, az *Intézőben* található a *Sysbckup* fájl. Ha egy új programot installálunk, amely már meglévő .exe vagy .dll fájlokat ír felül, azok ide kerülnek. Ha a programokkal probléma támadna, úgy ezek a fájlok ismét visszamásolhatók a rendszerkönyvtárba. De többnyire sosem lesz rájuk szükség. Ezért egy-egy új installáció után ellenőrizzük a régebbi programokat, hogy futóképeseik-e még. Ha igen, akkor tároljuk el a *Sysbckup* tartalmát egy flopra, és töröljük ki a mappát. Máris több helyhez jutunk a merevlemezen.

Törlés az Intézővel

Bármilyen meglepő is, az *Intézővel* törölni is lehet. Jelöljük ki a bal egérgomb egyszerű lenyomásával az eltüntetni kívánt állományt. Válasszuk a *Fájl* pont alatt a *Törlés* parancsot. Úgy is eljárhatunk, hogy a kiválasztott fájl ikonját a *Lomtárra* húzzuk.

Fájlok és mappák kijelölése

Ha több mappát vagy fájlt akarunk egyszerre kijelölni, akkor nyomjuk le a **Ctrl** billentyűt, majd kattintsunk sorban egymás után a kiválasztott nevekre. Ha több egymás mellett álló elemet szeretnénk kijelölni, tartuk lenyomva a **Shift** billentyűt, majd kattintsunk a lista legutolsó elemére.

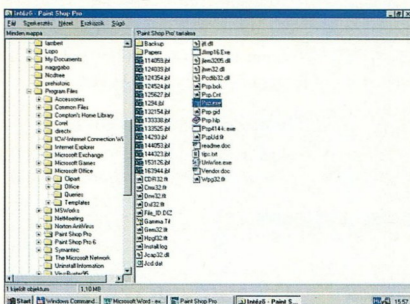
2 A már említett batchfájlt két sorban kell felépítenünk:

```
C:\>copy con nyomtat.bat [Enter]
```

```
DIR>LPT1 [F6]
```

Annak ellenülésére, hogy a nyomtatás során később egy DOS ablak is megjelenjen, a batchfájl tulajdonságát igazítsuk a Windows-hoz a helyzetérzékeny menüben.

10. Válasszuk ki a Paint Shop Pro programot!

3 Válasszuk ki a *nyomtat.bat* fájlt az *Intézőben*, és hívjuk meg a helyzetérzékeny menü *Hozzárendelés készítése* parancsát.

4 Az új hozzárendeléshez válasszuk ki a helyzetérzékeny menü *Tulajdonságok* sorát, lépünk át a *Program* mappába, és a *Futtatás* tulajdonsághoz válasszuk a *Szimbólumként* értéket. Jelöljük ki a *Befejezőkor bezárandó* kijelölő négyzetet és nyugtázzuk **OK**-val.

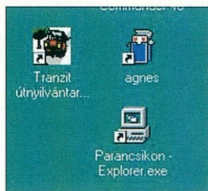
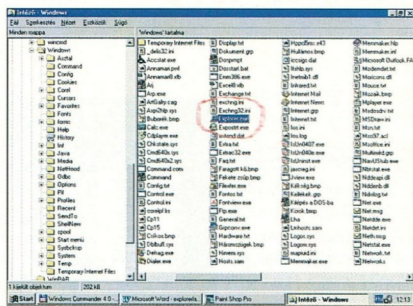
5 Indítsuk el a *Start/Futtatás* parancssorban a *regedit* paraccsal a Registryt, és kattintsunk az *OK*-ra. Keressük meg a *HKEY_CLASSES_ROOT\Directory\Shell* ágat, amely a

már meglévő könyvtári utasításokat kezeli.

6 Egy új könyvtárra vonatkozó parancs elkészítéséhez válasszuk ki az *ÚjKulcs* menüt, és adjuk ki a *Print* [Enter] parancsot. A *Print* arról gondoskodik, hogy a nyomtatási utasítás megjelenjen a Windows *Intézőben*.

7 Miután az új bejegyzést kiválasztottuk, és az *ÚjKulcs* parancsot másodsor is meghívtuk, adjuk be a *Command* [Enter] nevet.

8 Kattintsunk kétszer a kulcs-hoz automatikusan hozzárendelt alkulcs-hoz. Adjuk meg a kulcsnév szabványos értékéhez a kívánt parancs meghívását az elérési nyomononall,

11. A jobb oldali ablakban jelölhetjük ki az „Explorer.exe” állományt (felső kép)

12. Az „Explorer.exe” az asztra került (alsó kép)

ami az esetünkben *c:\windows\command\nyomtat.bat*.

9 Nyugtázzuk a bevitelünket **OK**-val, és lépünk ki a *Regstryből* a

Csúcsra járatva

Kirándulás a regisztrációs adatbázisba

A Registry a konfigurációs adatok központi tárolóhelye, amely a fájlrendszerből ismert könyvtárstruktúrához hasonlóan őrzi a hardverelemekre, a gépre telepített szoftverekre és a felhasználó(k)ra vonatkozó adatokat, emellett központi szerepet játszik a Windows konfigurációjának szervezésében.

Alábbi tippjeinkkel a Registryt alakítgatjuk annak érdekében, hogy még gyorsabb legyen az operációs rendszerünk. Ötleteink kipróbálását azonban csakis a képzetesebb számítógépezőknek ajánljuk, mert a téves Registry-módosításoknak, -alakítgatásoknak rendszerösszeomlás is lehet az eredménye.

Autorun tiltás

Számos CD-ROM azonnal elindul, mielőtt behelyezzük a lemezt a meghajtóba. Az autorun-t a felhasználó kényelmére találták ki, ám némelykor pontosan az ellenkező hatást váltja ki. Ha meguntuk, minden további nélkül kikapcsolhatjuk – természetesen a Registry-ben.

1 Keressük meg a regisztrációs adatbázisban (Start/Futtatás/Regedit) a következő kulcsot: `HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Services\CD Rom`.

2 Hozunk létre ezután (a jobb oldali ablakban) egy új karakterláncot *Autorun* néven.

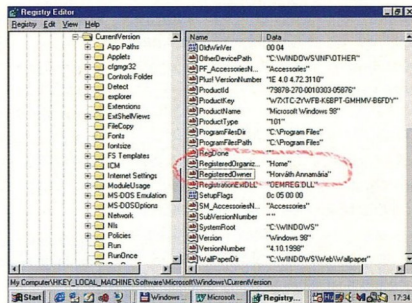
3 Adjunk neki egy értéket, mégpedig a 0-t, ha le akarjuk tiltani az Autorun-t, illetve az 1-est, ha továbbra is meg szeretnénk tartani.

A felhasználó és a cég nevének megváltoztatása

Ha egy programot installálunk, akkor az alkalmazás regisztrálásánál bizonyos adatok automatikusan kitöltődnek. Ide sorolhatók a felhasználó adatai – név és cégnév. Néha azonban változtatni kell ezen.

1 Kattintsunk a Start menüben a *Futtatásra*, és írjuk be a *regedit* parancsot a szöveges mezőbe. Az OK után indítsuk el a regisztrációs editort.

2 Kattintsunk a plusz jelekre a `HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows` előtt, majd válasszuk a *CurrentVersion* bejegyzést. Az editor jobb oldali ablakában látható a *RegisteredOrganization* és a *RegisteredOwner* bejegyzés. (1. ábra)

1. A jobb oldali ablakban látható a felhasználó és a szervezet neve

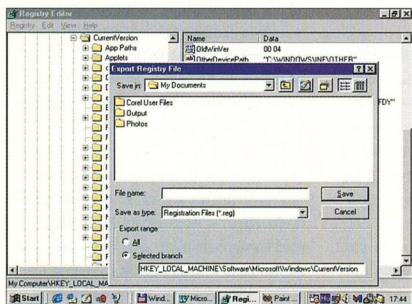
3 Ha meg akarjuk változtatni a cégnevet és a felhasználói nevet, kattintsunk duplán ezekre a bejegyzésekre.

4 A következő lépésben zárjuk be a regisztrációs editort, azaz a Registryt, és ezzel érvényesítettük a változtatásokat.

A Registry gyors javítása

Ha a Windows egy eltávolítási kísérlet után nem indul rendesen, akkor valószínűleg tönkrement a Re-

2. Válasszuk a Regisztrációs fájl exportálását!

gistry. Szerencsére a Windows könyvtárban rendszerint megtalálható a Registry biztonsági másolata, amellyel a rendszer rendben elindul. A meghibásodott Registryt az alábbi parancsokkal tudjuk a lementett másolattal helyettesíteni.

1 Indítsuk el a számítógépünket, és a bootolásnál nyomjuk le az **F8** billentyűt. Ezzel az MS-DOS-ba jutunk.

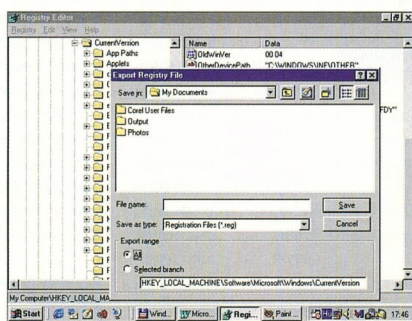
2 A Windows könyvtárban végzünk el a következő fájlműveleteket:

```
attrib -b -r -s system.da0
attrib -b -r -s system.da0
copy system.da0 system.dat
attrib -b -r -s user.da0
attrib -b -r -s user.da0
copy user.da0 user.dat
```

3 Indítsuk újra a rendszerünket. Ezt követően a Windowsnak ismét hibátlanul kell indulnia, feltéve, hogy a korábbi gondot valóban a Registry okozta.

A Registry lefogyasztása

Minél régebben használunk egy Windows verziót, annál nagyobbá válik a két Registry fájl, a *system.dat* és a *user.dat*. És minél nagyobbak ezek a fájlok, annál lassabb lesz a Windows. Számos olyan „diétás” segédprogram létezik, amely a Registry salaktalanítására szolgál. Ezeknek a használatában azonban rizikós, és olykor sok bosszúságot okozhatnak. Jó példa erre a *Microsoft* ingyenes *RegClean* nevű segédprogramja, amely a takarításnál néha túlságosan is alapos. Törli a Registry fontos bejegy-

3. A teljes Registryt exportálnunk kell

zéseit, és a Windows hibázó állapotba vagy csak védett üzemmódban indul.

Ezért inkább a Windows-hoz mellékelt eszközökkel próbálkozzunk, vagyis a Registry Editorral, a *regedit.exe*-vel. Nem árt azonban tudni, hogy a Regedittel való takarítás csak a *Windows 95 OSR 2 verziójától* kezdődően működik.

Nem árt azonban tudni, hogy a Windows első verziójában az említett program nem tökéletes, ezért szerezzünk be egy Windows 95 OSR 2.0 vagy újabb Regedit verziót. A Registryben való rendrakás a következők szerint működik.

INFO

Mi az a Registry?

A regisztrációs (más szóval rendszerleíró) adatbázist a Windows 32 bites változatában (tehát a Windows 95-ben, illetve NT-ben) vezették be, és a Windows 98-nak is szerves részét képezi. Itt tárolódnak a rendszerkomponensekre – hardverre, szofverre –, valamint a felhasználóra vonatkozó legfontosabb beállítások, információk. Ha bármit megváltoztatunk a Vezérlőpultban, a házigendben (a Windows NT-ben) vagy másutt, ez a regisztrációs adatbázisba is nyomban beíródik.

GVORSTIPP

Elveszett fájlok

A Windows elindul, és közli, hogy baj van, mert valamit nem talál. De vajon hol vannak az elveszett fájlok? Nos, az *infocab.txt* fájlunk mindig kéznél kell lennie, de ha a Windows még elindul, akkor a Registry editorával is rábukkanhatunk a probléma forrására. Indítsuk el a *regedit*-et, és keressük meg a problémás fájlt, azt, amelyeket a Windows az indulásakor hiányolt. Ha a Registryben semmit sem lelünk, akkor érdemes egy pillantást vetni a Windows könyvtárban álló *win.ini*-re és a *system.ini*-re. Itt is találhatunk utalást a hiányolt fájl származására.

1 Hívjuk meg a *Start/Futtatás* menüben a *regedit.exe* programot, és a *Nyilvántartás* menüben kattintsunk a *Regisztrációs fájl exportálására*. (2.ábra)

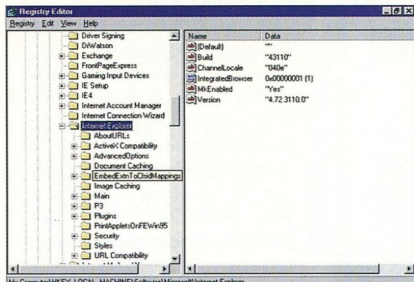
2 Az *Exportálási tartomány* menüpontban jelöljük ki a *Mind* opci-

GVORSTIPP

Ikonok a fájlokhoz

A *Registry Editor*tal minden bitmap fájlhoz olyan ikont rendelhetünk, amely kicsiben mutatja meg a képet.

Keressük meg a `HKEY_CLASSES_ROOT\Paint.Picture\Default Icon` bejegyzést, és az itt található *DefaultIcon* értékét cseréljük ki `%1-re`. E csere után azonban számítanunk kell arra, hogy ha egy olyan foldert nyitunk meg, amelyben sok nagyméretű bitmap kép található, akkor hosszú ideig is eltarthat, mire megjelennek az ikonok, hiszen a rendszernek teljes egészében be kell olvasnia valamennyi képet.

4. Az első lépés az Intéző módosítása felé

ő, hogy a teljes *Registry* exportáljuk, és ezután takaríthatunk. (3.ábra)

3Adjunk meg egy új fájlnevet – például *reg1.reg*.

4Indítsuk el a *Windowst* a *Start/Kilépéssel* MS-DOS üzemmódban, és lépünk át abba a könyvtárba, ahová az exportfájl tároltuk.

5A visszaíráshoz adjuk meg a következőt: *regedit / c reg1.reg*. (A *reg1.reg* helyett az exportfájlunk nevével kell megadni.)

6A sikeres regedités import után indítsuk újra a *Windowst* az *exit* utasítással.

A *Registry* immár, attól függően, hogy mióta nem raktunk benne rendet, többé vagy kevésbé karcsúbbá vált.

Felhős eszköztár

Az *Internet Explorer* böngésző-program eszköztára „gyárilag” unalmasan szürke. Ezen azonban könnyen segíthetünk: a *Registry* apró módosításával az eszköztárnak új hátteret kreálhatunk, mégpedig testőleges bitmapből.

1Indítsuk el a *Registryt* a szokott módon: (*Start/Futtatás/Regedit*.)

2Nyissuk meg a `HKEY_CURRENT_USER` ágat, ezen belül pedig keressük meg a `Software\Microsoft\Internet Explorer\Toolbar` kulcsot. (4. ábra)

3A jobb oldali ablakban hozzunk létre egy új azonosítót. Ehhez kattintsunk egyet a jobb egérgombbal, és a menüből válasszuk ki az

Új/Karakterlánc funkciót. A karakterlánc neve *BackBitmap* legyen.

4Kattintsunk rá a névre a jobb egérgombbal, és válasszuk a *Módosítást*.

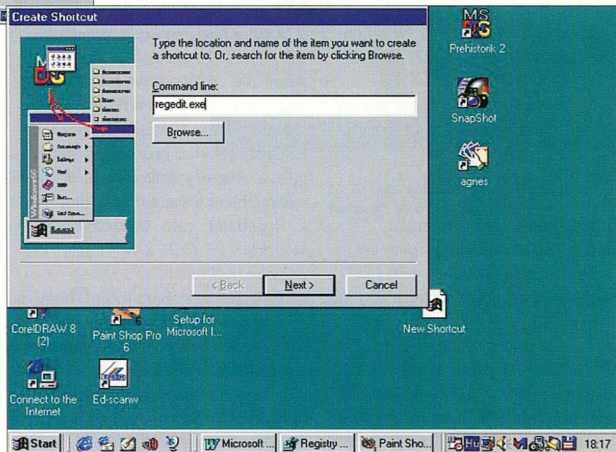
5A karakterlánc szerkesztése ablakban – az érték mezőben – adjuk meg annak a képfájlnak a nevét, amelyet háttérként szeretnénk használni. Legyen ez például a `C:\WINDOWS\FELHŐK.BMP`.

6Zárjuk be a szerkesztőprogramot, és indítsuk el az *Explorert*. Csodálkozásunk nem ismer határokat: az eszközsávban a szürke háttér helyén csodálatos felhős égbolt díszleg.

Ha megsérült a Registry

Ha a *Windows* nem indul, és egy szöveges képernyőben arra figyelmeztet, hogy a *Registry* megsérült, ráadásul a rendszer védett üzemmódban sem akar elindulni, s a többszörös indítási kísérletek sem vezetnek eredményre, akkor komoly a probléma. Ebben az esetben ugyanis nemcsak a *Registry* sérült, hanem elvesztett az utolsó *Registry*-másolat is,

5. Készítsünk parancsikont a Registrynek!

INFO

A Regedit funkciói

A *Regedit* két ablakban jeleníti meg a rendszerleíró adatbázis tartalmát. A bal oldali ablakban egy mappákból álló fastruktúrát látunk, a jobb oldali ablakban pedig a kiválasztott mappa tartalma jelenik meg. A mappákat a „+” jelre kattintva nyithatjuk meg, az egyes kulcsokat kijelölve pedig a hozzájuk tartozó értékeket tanulmányozhatjuk a másik ablakban. A program eszköztára (jobb egérmenü) segítségével új kulcsot, illetve új értéket hozhatunk létre, átnevezhetjük a meglévőket stb.

A *Regedit* számos más lehetőséget is tartogat a felhasználó számára. A programmal például másolatot készíthetünk a regisztrációs adatbázisról (vagy annak adott részéről), és azt elmenthetjük, netán elküldhetjük más felhasználónak.

A *Rendszerleíró adatbázis/... exportálása* funkció segítségével fájlba menthetjük a rendszer beállításait. Választhatunk, hogy lementjük-e az összes ágat, vagy csak a kijelölt ágat. A fájl kiterjesztése egyébként .REG.

A mentett rendszerbeállításokat vissza is tölthetjük a *Rendszerleíró adatbázis/... importálása* parancssal. Sőt, nemcsak a saját menté-

sünket, hanem bármely .REG állományt, amelyet innen-onnan begyűjtöttünk. Itt persze nem árt az óvatosság: ha felülírjuk az eredeti adatbázist, ennek katasztrófális következményei is lehetnek.

A .REG kiterjesztésű állományok voltaképpen szövegfájlok, amelyeket bármely szövegszerkesztővel megnyithatunk és módosíthatunk, így például a Notepaddel is.

Mielőtt azonban belevágnánk a Registry átoperálásába, készítsünk egy biztonsági másolatot a két rejtett fájlról, a *system.dat*-ról és a *user.dat*-ról (pl. *system.bak* és *user.bak* néven). A Windows maga is létrehoz két ilyen másolatot – *system.da0* és *user.da0* néven – mégpedig úgy, hogy minden sikeres indítás után felülírja az említett két állományt. Sikertelen indításkor ezekből visszaállítható a legutolsó – még működőképes – rendszerállapot (lásd tippünk). A Registry visszaállítását ilyenkor a DOS alatt kell elvégezni (hiszen a Windows nem indul). Számos programtelepítés/törölés/konfigurálás után a saját mentésünkhöz (a *system.bak*-hoz és a *user.bak*-hoz) is visszatérhetünk, akár indul a Windows, akár nem.

amelyet a Windows a vészhelyzetekben való indításához szokott készíteni. Ekkor szinte semmi esély sincs arra, hogy gyorsan és fájdalommentesen megoldjuk a problémát, hacsak nincs egy *Registry-backupunk*. A rendszert ugyan el lehet ismét indítani, de a programok javát újra kell telepíteni. Lehet, hogy inkább a Windowst is újra kellene telepíteni? A Windows a korrektt induláskor rendszeresen készíti *Registry-backupot*, ám a merevlemezén még további Registry-másolat is található. Ezt a Windows az első installálása során titokban készítette el. Ez a C:\ meghajtóban található *system.1st* nevű fájl. Még akkor is tehát, ha a Registry összes lementése „elszállt”, van egy utolsó mentésünk. Az aktuális meghibásodott Registryt a következőképpen lehet kicserélni a *system.1st*-re.

1 Indítsuk el a Windowst „csak DOS prompt” üzemmódban.

2 A *system.1st* fájl attribútumainak a törléséhez a következőket kell megadni: `c:\windows\command\attrib -h -s -r c:\system.1st`

3 Az aktuális hibás Registry átnevezése:
`ren c:\windows\system.dat c:\windows\system.def`

4 Most át kell másolni a *system.1st*-öt a *system.dat*-ba:
`copy c:\system.1st c:\windows\system.dat`

Ebből az első Registryből természetesen hiányzik az összes olyan installálás, amelyet a Windows telepítése óta végeztünk. Ha azonban ezzel a Registryvel a Windows elindul, akkor az eddig figyelmen kívül hagyott összes hardverkomponenst fel kell ismernie, és be kell szerkesztenie. Ez az általunk installált szoftvekre persze nem áll, ezeknek a bejegyzései hiányoznak a Registryből. Ezeket a programokat újra kell telepí-

teni. Egy kis szerencsével az .inf fájljakkal is rekonstruálhatjuk őket.

5 No persze ha az új „első Registry” a jelenlegi helyzetben bosszúságot okozna, akkor természetesen vissza lehet térni a megelőző „hibás” Registryhez. MS-DOS prompt üzemmódban haitsuk végre a következő parancsokat:

```
c:\windows\command\attrib -s -h -r
c:\windows\system.dat
copy c:\windows\system.def
c:\windows\system.dat
```

Parancsikon a Registrynek

Ha gyakran használjuk a Registryt, egy parancsikont is létrehozhatunk számára az asztalon, s ennél mi sem egyszerűbb.

1 Kattintsunk a jobb egérgombbal egy üres területre az asztalon. A kattintás hatására előbukkanó helyzetérzékeny menüből válasszuk ki az *Új/Parancsikon* menüpontot.

2 A következő ablakban írjuk be a parancsokba a *regedit.exe* kifejezést. (5.ábra)

INFO

Mit nyer a Windows a Registry használatával?

- Strukturált és könnyen átkintethető konfigurációs adatokat.
- A hardver-, szoftver- és felhasználóspecifikus információk határozott szétválasztását.
- Központi helyen (Vezérlőpult) található segédesszközök az adatok módosítására.
- Több felhasználó egyidejű konfigurációjának tárolását ugyanazon a gépen.
- Speciális biztonsági megoldást, amellyel egy esetleges összeomlás esetén a rendszer helyreállítható.
- Hálózatfüggetlen távoli hozzáférést a Registry adataihoz, karbantartási célból.

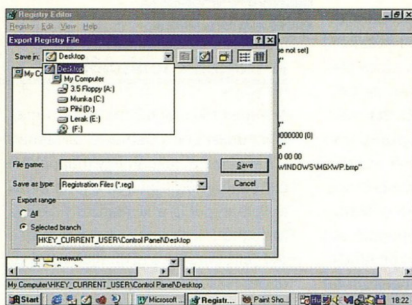
Regedit a Windows 3.1-ben

Bizonyára sokan emlékeznek arra, hogy a Windows 3.1 is tartalmazott egy Regedit nevű programot, ám ennek semmi köze sincs a Windows 95/98 hasonló nevű programjához. Ez persze érthető, hiszen a Windows 3.1 nem ismerte, így nem is használhatta a Registryt. A Regeditet az OLE-val kapcsolatban felmerülő adatok karbantartására lehetett használni a Windows 3.1-ben.

3 kattintunk a *Továbbra*, majd adjunk egy nevet a parancsikonnak (pl. Regedit), végül pedig kattintunk a *Befejezésre*.

A regisztrációs fájl lementése

E rovatban szereplő néhány tippünk végrehajtása során meg kell változtatni a Registry bejegyzéseit. Ez meglehetősen kényes ügy, ezért készítsunk előbb biztonsági másolatot a Registryről.

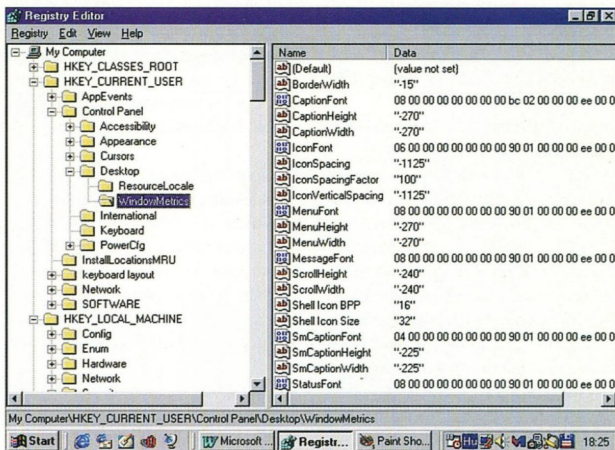

6. Érdemes az asztalt megadni tárolási helyként

1 Kattintsunk a *Start* gombra, s válasszuk a *Futtatást*. Írjuk be a *regedit* szócskát.

2 A *Nyilvántartás* menüben válasszuk a *Regisztrációs fájl exportálása* pontot. A következő lépés a tárolási hely megadása. A legjobb ha az *asztalt* (Desktop) választjuk. (6.ábra) Ekkor azonnal rendelkezésre áll a biztonsági másolat, s az eltárolás után megjelenik az asztalon.

3 Ha ismét vissza szeretnénk állítani a másolatot, kattintsunk kétszer a szimbólumra. Újraindítás után helyre lesz állítva a régi Registry.

Színpompás ikonok

Ha a Windows ikonjait teljes szépségükben akarjuk látni, váltsunk át Hi-Color vagy True-Color megjelenítésre.

1 Keressük meg a *HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Desktop\WindowMetrics* kulcsot (7.ábra), és

hozzunk létre ebben egy új karakterláncot *Shell Icon BPP* néven.

2 Adjunk egy értéket a sztringnek. Ha 16 bites színben akarjuk látni az ikonokat, ez az érték is legyen 16, 24 bites színmélység esetén pedig 24.

Ahhoz azonban, hogy az ikonokat 16 vagy 24 bites színmélységgel jelenítsük meg, a grafikus kártyának is „tudnia” kell ezeket a videomódokat, s nem csak a 256 színt.

Scanreg – a Registry új backup módszere

A Windows 98-hoz egy új eszközt mellékelnek, a neve *Scanreg*. A *Scanreg* különböző Registry karban-

7. Ahhoz, hogy az ikonokat teljes szépségükben csodálhassuk, ezt a kulcsot kell megkeresnünk

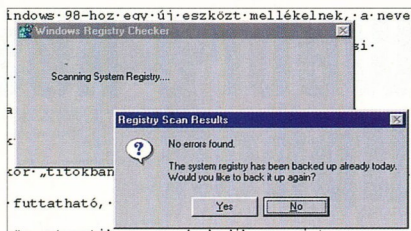
tartási munkákat végez el.

Ez a segédprogram a Windows 98 setupja során automatikusan installálódik, és a Windows 98 minden indításakor „titokban” lefut. A Scanreg azonban kézzel is bármikor futtatható, a Start/Futtatás menüvel. (8. ábra) Az új segédeszköz automatikusan gondoskodik a Registry lementéséről. Legfeljebb öt Registry-lementést készít. A régi OSR2 segédprogramhoz, az ERU/ERD-hez hasonlóan a Scanreg is tárolja a *system.dat*, a *user.dat*, a *system.ini* és a *win.ini* fájlok másolatait. Ha tehát nem kapcsoljuk ki a Scanreg automatizmust, akkor a Windows 98 naponta egyszer végrehajta azt.

A Scanreg.exe automatikus startja a Registryben történik:

9. Innen indul a scanreg.exe automatikus startja (felső kép)

10. Válasszuk kiterjesztést az újonnan létrehozott fájlnak (alsó kép)

8. A Scanreg nem talált hibát (alsó kép)

HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run (9. ábra)

A ScanRegistry bejegyzés értéke alapértelmezésében *C:\windows\scanreg.exe/autorun*. Ha ezt a bejegyzést kitorörljük, akkor a scanreg.exe már nem indul el automatikusan a Windows 98 indításakor. Jobb megoldás, ha a TweakUI segédprogrammal kapcsoljuk ki a *scanreg.exe*-t.

Tudásbővítés

A jobb egérgombra előbukkanó menü Új pontjának a tudását a következő módszerrel bővíthetjük.

1 Készítsünk egy új fájlt (például: *ujfajl.txt*), majd mozgassuk át a *windows\ShellNew* folderbe. Ez a folder rejtett, így előzőleg az Explorer vagy más fájlkezelő program segítségével szüntessük meg a rejtett attribútumot.

2 Indítsuk el a Registry Editort (*Start/Futtatás/regedit.exe*), és keressük meg benne a *HKEY_CLASSES_ROOT* bejegyzést. Az itt található kiterjesztések közül válasszuk az újonnan létrehozott fájl kiterjesztését. (10. ábra)

GVORSTIPP

Gyorsfotó

Úgyancsak a Registry Editorban szabályozhatjuk, hogy milyen gyorsan jelenjenek meg a Start menü és a Popup menük egyre újabb részletei.

Keressük meg a *HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Desktop* bejegyzést, és készítsünk új sztringértéket *MenuShowDelay* néven. Ennek a bejegyzésnek az értékétől függ majd, hogy milyen sebességgel jelennek meg az egymást követő menüpontok. Az 1-es érték lesz a leggyorsabb, a 10-es pedig a leglassúbb.

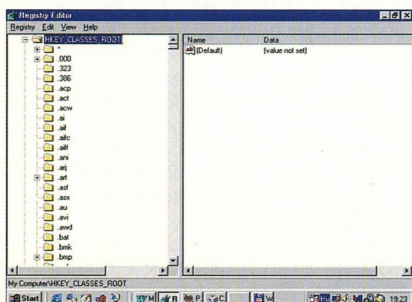
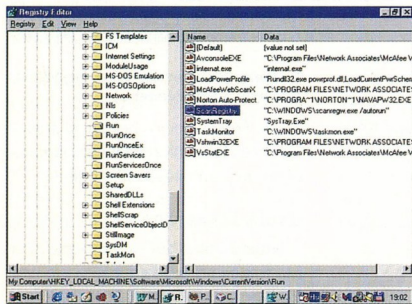
A Regedit indítása

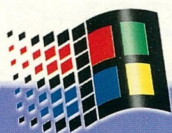
A Windows 95/98-ban a Registryt két rejtett fájl tárolja a Windows mappában: a *user.dat* és a *system.dat*. Az adatbázis megnyitásához az úgynevezett *Rendszerleíró adatbázis-szerkesztő* (*regedit.exe*) programot használhatjuk, amelyet úgy indíthatunk el a leggyorsabban, hogy a *Start/Futtatás* ablakba begépeljük a *regedit* nevet.

3 Ezután már csupán *új kulcsot kell készíteni* az idetartozó bejegyzéshez. Az új kulcs neve *ShellNew* legyen!

4 Írjunk ehhez a *ShellNew* kulcs-hoz egy új sztringbejegyzést, amelyet nevezünk el például *FileName*-nek, majd módosítsuk az értékét az újonnan létrehozott fájl nevére (*C:\windows\ShellNew\ujfajl.txt*).

5 Zárjuk be a Registryt. Csodálkozva láthatjuk, hogy máris használhatjuk ezt az új lehető-séget adott típusú fájlok gyors létrehozására.

Irány a világháló!

Webre készült tipppek

A Windows95/98 egyik legfontosabb jellemzője, hogy – hála az Internet Explorernek – a világhálóra is felkérdzkeedik. Ötletcsokrunkkal azoknak kívánunk segíteni, akik szeretnének még gyorsabban és zökkenőmentesebben internetezni.

INFO

Neotrace

Annak a kiderítésére, hogy egy átvitel mely internetes gépeken keresztül bonyolódik, a Windows *Ping.exe* programcskáját használhatjuk. Jóval kényelmesebb viszont a *Neotrace*: a teljes adatutat részletes információkkal, grafikusan jeleníti meg.

A Neotrace shareware verzióját a www.neoworx.com cím alól tudjuk letölteni. A Neotrace kiválóan alkalmas arra, hogy megállapítsuk, hol akadnak el az adataink a belső kapcsolat során, illetve azt is kideríthetjük, hogy a szolgáltatónk gyors-e avagy lassú (ez mindig az adatút első számítógépe)!

A nézet megváltoztatása

Ahány internetoldal, annyiféle. Ha valamelyikükön túl nagy vagy túl kicsi volna a betűméret, azon könnyen segíthetünk.

1 Keressük meg a *Nézet* menüpontban a *Betűtípusok* sort.

2 Vigyük rá az egérmutatót, mire lenyílik egy további menüablak, ahol beállíthatjuk a betűk típusát és a méretét is. (1. ábra)

3 A *Nézet* menüpontban a *Beállításokon* és az *Írásképek* megváltoztatásán kívül további érdekes beállítási lehetőségeket is találhatunk. Legalább ennyire lényeges, hogy az Internet Explorer ablakának felső részén, az eszköztárban tetszés szerint ki- vagy bekapcsolhatjuk az ikonokat.

1. Bármelyik internetoldal megváltoztathatjuk a betűméretet

4 A *Forrás* opció bekapcsolásával megnézhetjük például az aktuális oldal programozását. (2. ábra)

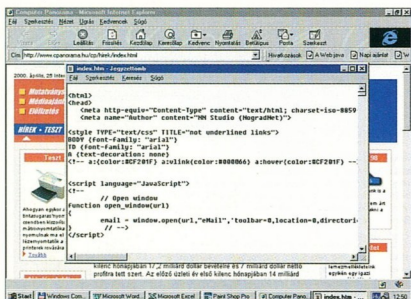
Gyors tárcsázás

Érthető okokból szeretnénk, ha szűrőzészkor modemünk a lehető leggyorsabban feltárcsázná internet-szolgáltatónkat. Ehhez mi is hozzájárulhatunk egy aprócska beállítással.

1 Nyissuk meg a *Vezérlőpultot*, és kattintsunk duplán a *Modemekre*.

2 A *Modemek tulajdonságai* ablakban lapozzunk az *Általános* oldalra, és kattintsunk a *Tulajdonságok*-ra. (3. ábra)

3 A következő ablak a kijelölt modem tulajdonságait tartalmazza.

2. Megnézhetjük az aktuális oldal programozását is

teni. Természetesen mindehhez internet-csatlakozásra is szükség van. Tippünket főleg azok tudják kamatoztatni, akik olyan irodában dolgoznak, ahol bérelt vonalú internet-csatlakozást építettek ki, és így folyamatosan kapcsolódhatnak az internetre. (Egyébként túl magas lenne a telefonszámla.)

1 Indítsuk el az Internet Explorert, és írjuk be egyik favorizált címünket.

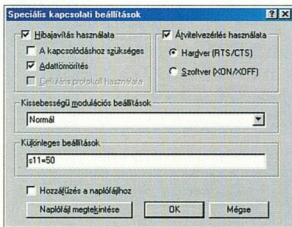
2 Kicsinyítsük le az Internet Explorer ablakát. Kattintsunk az egér bal gombjával a kiválasztott oldalra, tartsuk fogva, és húzzuk az aktív Windows ablakba. (5.ábra)

3 Ha látjuk, hogy az egérmutató mellett egy „+” jel tűnik fel, amikor a kurzor az asztal felületét érinti, engedjük el az egér gombját.

4 Válaszoljunk igennel a Valóban hozzá akarja rendelni az Aktív asztalhoz ezt az asztal objektumot? kérdésre.

5 A műveletet nyugtazzuk az OK és a Tovább gombra kattintással, vagy adjunk meg egy jelszót, ha a ki-

4. Millisecundumokban adhatjuk meg a tárcsázás sebességét

3. Ha megváltoztatjuk modemünk tulajdonságait, gyorsabban tárcsázhatunk

Itt lapozzunk a *Kapcsolat* oldalra, és kattintsunk a *Speciális* gombra.

4 A *Speciális kapcsolati beállítások* című ablakban kötik ki. Itt a *Külföldes beállítások* című mezőbe gépeljük be az *s11=50* szöveget, ahol az 50-es szám millisecundumokat jelent. A modem sebessége annál nagyobb, minél kisebb az a szám. (4.ábra)

Némelyik modemnél nem lehet feljebb strófolni a sebességet. Ha túl kicsi számot választunk, a modem a legnagyobb default (alapértelmezett) sebességet fogja használni.

Kedvencünk az asztalon

Újtást jelentenek az Aktív Desktopon, azaz az aktív munkasztalon létrehozott *Internet csatornák*. A segítségükkel internetes oldalakat lehet megrendelni, és automatikusan letöl-

INFO

Az MTU

Jól ismert a gond: egy nagy fájl töltése alatt a haladást jelző oszlop a letöltési státuszablakban gyakran az örökkévalóságig elszószmötöl, sehogyan sem akar tovább menni. Ilyenkor sokan – hibásan – azt gondolják, hogy már megint az internetes torlódás az oka. Pedig ez a bizonyos torlódás a PC-nben is lejátszódhat. Ennek a megértéséhez tisztában kell lennünk egy ténnyel. Amikor a Windows 95-öt kifejlesztették, az internet már régóta létezett, ám senki sem számított arra, hogy ilyen gyorsan tömegmédiává fog fejlődni. Az internet gyorsabban rohanta le a teljes PC-ágazatot, mintsem hogy az megfelelően reagálhatott volna. Az adatok szállításhoz protokoll kell, amely meghatározza, hogyan kell az adatokat vinni, és ellenőrzi, hogy rendszerben lezajlott-e az adatszomok átvitele. A Windows PC-ken nem létezik internetspecifikus protokoll, hanem a TCP/IP interfészt használták erre. Ezt viszont eredetileg csak a helyi PC-s hálózatokhoz szánták a Windowsban. És éppen ez a specializálódás okozza a gondot. A Windows 95-ös PC-nk egy olyan protokoll interfészt használ a böngészéshez, amit nem az internethez, hanem a hálózatokhoz optimalizáltak. Szerencsére a TCP/IP protokollt át lehet úgy konfigurálni, hogy a maximális internetes teljesítményhez optimalizálódjon. Ha nem optimalizáljuk a TCP/IP interfészt, akkor lép fel a PC-n az úgynevezett MTU probléma (MTU = Maximum Transmission Unit). Az MTU meghatározza, hogy mekkora méretben és milyen hatékonysággal szállítható az adatcsomagok a TCP/IP protokollal az interneten.

választott oldalt csak a saját részünk-re akarjuk hozzáférhetővé tenni.

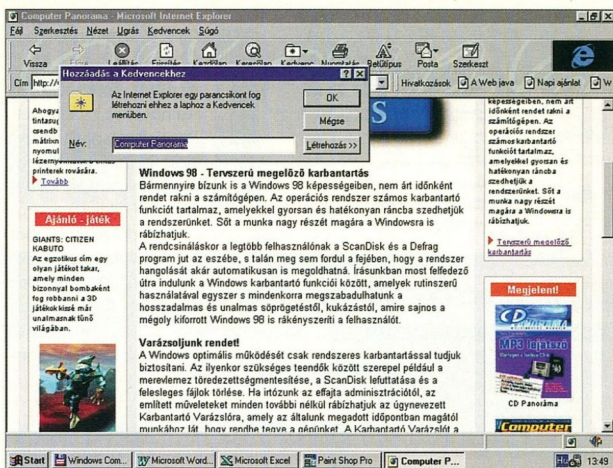
6 Kattintsunk az *Elkészítés*, majd az *OK* gombra.

Könyvjelző

A könyvjelzők, vagy az Internet Explorerben a *Kedvenc helyek* segéte-nek a gyakran használt programok vagy a gyakran felkeresett internet-oldalak ismételt megnyitásában, felkeresésében. Az Internet Explorer azon-ban sokkal több szolgáltatást nyújt, mint a fontos címek adminisztrációja. Például ha megrendelünk egy inter-netszolgáltatást, akkor az Explorer, amint a szerveren változás történik, frissíti a gépünkön tárolt adatokat is, sőt akár e-mailben is informál a friss-tésekről.

1 Ha találtunk egy érdekes inter-netoldalt, kattintsunk a *Kedven-cek* menüben a *Hozzáadás* a *ked-vencekhez* sorra. A kattintás hatására kinyílik egy újabb párbeszédablak. (6. ábra)

2 Válasszuk, hogy a szóban forgó internet-címet csak felvenni akar-juk-e a „kedvencekbe”, vagy kérjük a változások figyelését is.

3 Ha meg akarjuk bízni az Explor-ert az érdekes oldalak figyelésé-vel is, akkor választhatunk, hogy csak értesítsen-e a változásról, vagy az ér-tésítéssel egy időben automatikusan le is töltsse a figyelt oldalt.

4 Válasszuk ki a megfelelő módot a parancs előtti kis körre kattintás-sal.

5. Az érdekesebb témákat kitehetjük az asztra

6. Favorizált internetoldalainkat felvehet-jük kedvenceink közé

Nagyobb internetesség egy Windows 98 alatt

A Windows 98 alapértelmezésben az „automatikus” beállítás aktivizál-ja. Sajnos az operációs rendszer túl nagy csomagméreteket állít be az internetes kapcsolathoz – így máris lassabban érkeznek az adatok. Állít-uk az *IP csomag méretét* „kicsire”. Ezzel a lassú Windowst kemény munkára fogjuk. A „kicsi” az MTU értékét az 576-os csomagmérethe ál-lítja be, és az legtöbb internetes kapcsolathoz optimális.

Az IP csomagméret átállítása után (576 = kicsire) a gépet újra kell indít-anunk. Ezután a *Registryben* folytat-juk a Windows 98 alatt.

1 Keressük meg a *HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentCont-rolSet\Services\Class\Net* ágat, ahol több alkönyvtár is található, amelyek 000, 0001 stb. számozást kaptak.

2 Kattintsunk rá egymás után ezek-re az alkönyvtárra, és ellenőriz-zük a jobb oldali *Registry* ablakban, hogy melyikük tartalmazza a *Slow-*

INFO

Internetmegosztás

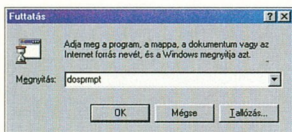
Modemmegosztáson nem csupán a hálózatban megosztott faxolási lehetőséget kell érteni, hanem az internet használatát lehetővé tévő kapcsolat közreadását is. A Windows 98 második kiadásában már ez is megtalálható, így nem kell külön szoftvert vásárolnunk, ha egy kisebb iroda vagy a család hálózatba kötött gépei számára szeretnénk hozzáférhetővé tenni a modemen keresztül internetes kapcsolatot. A Windows 98 SE választású szolgáltatásainak a kiválasztásakor az *Internet Tools* szekcióban a *Details* gombra kattintva lehet az *Internet Connection Sharing* funkciót felvenni a telepítendő eszközök közé. Ha azonban a telepítéskor ezt elmulasztottuk volna, nem kell kétségbeesnünk, hiszen a megosztási szolgáltatás bármikor utólagosan is feltehető a *Control Panelben* (Vezérlőpult) az *Add/Remove Programs* (Programok hozzáadása/Eltávolítása) ikonnal előhívható párbeszédablak *Windows Setup* lapjáról.

A Windows következő újraindításaikor már az új szolgáltatáshoz tartozó varázsló is megjelenik, s szinte a kezünket fogva vezet végig a beállítási

procedúrákon. A műveletek eredményeként még egy telepítő floppy-lemezt is gyártunk, amelyre azért van szükség, hogy az immár megosztott medemes kapcsolatot helyi hálózatunk más gépeiről is el tudjuk érni.

Az internetmegosztó szolgáltatás telepítése után az *Internet Explorer* beállításai között egy új rovat jelenik meg a *Connections* lap alján, *Local Area Network (LAN) settings* néven. Itt a *Sharing* gombra kattintva elindul az *Internet Connection Sharing Wizard*, s lépésről lépésre végigvezet a beállításokon. A folyamat végén – ha másként nem rendelkezünk – a *System Tray* gombjai között megjelenik az *Internet Sharing* is. Amennyiben nem kívánunk e szolgáltatással állandóan élni, ez a gomb is eltüntethető a képernyőről, illetve – átmenetileg – anélkül is inaktívváható a szolgáltatás, hogy teljesen eltávolítsunk a rendszerből.

A telepítés befejezése után a kapucpéknél kijelölt komputer képes lesz arra, hogy a modemjét és azon keresztül az internethálózatát megosztva a helyi hálózat erre felkészített és feljogosított gépei között.

7. A PING programot a „Futtatás” parancssal indíthatjuk el, DOS-ablakban

NET nevet. A SlowNET alapértelmezése 01, s ha ezt 0-ra csökkenthetjük, akkor gyakran javul a kapcsolat minősége.

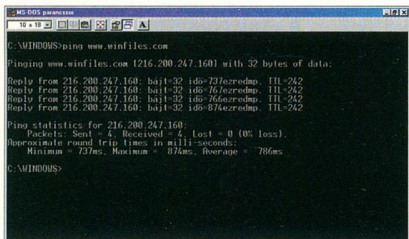
3 Ha a *SlowNET*-et megtaláltuk, akkor a *Registry* jobb oldali ablakjában megtehetjük az *IPMTU-t* – ezen is sok múlik. Ennek az értéke az alapértelmezés szerint 1500. Változtatásuk meg 576-ra ezt az értéket.

Pingelés

Internetezés közben gyakran van olyan érzésünk, hogy a kapcsolat sebessége enyhén szólna nem kielégítő. Ennél többet is megtudhatunk azonban az adatforgalom sebességéről egy aprócska program segítségével, amely a Windows 98 tartozéka. A program neve *PING*, és jellegzetessége, hogy a DOS-ablakban futtatható.

A „pingelésnek” nevezett eljárás roppant egyszerű, a lényege az, hogy

8. Pingeléssel tájékozódhatunk az internetkapcsolat sebességéről

a program néhány bájtcsomagot küld egy általunk megjelölt címre, és azután megméri, mennyi idő alatt érkezik vissza a csomag a távoli számítógépről.

1 Ha ki akarjuk próbálni a *PING* működését, először is lépünk be az internetbe, mivel csakis *online kapcsolatban* van értelme a mérésnek.

2 Nyissunk meg egy DOS-ablakot a képernyőn, mégpedig vagy a *Start* menüből (*Start/Programok/MS-DOS parancssor*), vagy úgy, hogy a *Start/Futtatás* ablakba begépeljük a *dosprompt* parancsot. (7. ábra)

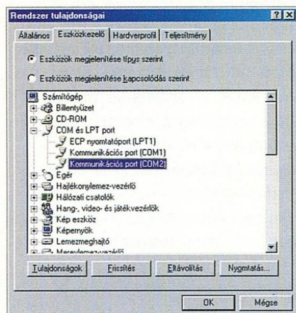
3 Gépeljük be a DOS-promthoz a következőket: pingwww.weboldal.com, ahol a www.weboldal.com helyére azt a címet írjuk, amelynek a sebességére kíváncsiak vagyunk. (8. ábra)

4 A program néhány másodperc múlva kilistázza az eredményt. A taláalomra kiválasztott www.winfiles.com esetében például a következő ping statisztikát kaptuk: a program a 32 bájtcsomagot négyyszer küldte el, ebből mind a négy hibátlanul visszaérkezett, egy sem veszett el közben. A legrövidebb válaszidő 505

INFO

Egy modem mindenkinél

A Windows 98 SE új jellemzői közé tartozik, hogy a modem/ISDN közösen használható a hálózatban. A régebbi Windows-verzióknál külön szoftvert kellett vásárolni ehhez. A közös modem/ISDN használat aktiválása egyszerű a Windows 98 SE alatt. Ebben az Internet Explorer 5.0 egyik varázslója segít. Amit sokan nem tudnak: elég, ha csak egyetlen Windows 98 SE PC-van a hálózatban, s a hozzá csatlakozó modemet/ISDN-kártyát mindenki használhatja – nem kell az összes hálózati PC-re telepíteni a Windows 98 SE-t!

9. Az Eszközkezelőben nézhetjük meg, hogy melyik porthoz csatlakozik a modemünk

ms volt, a leghosszabb 617 ms, az átlag pedig 553 ms, ami nem túl rossz eredmény. Közérthetőbben: az üzenet gyakorlatilag fél másodperc alatt megjárta oda-vissza az utat egy amerikai webhelyig.

Portsebesség

A Windows alapértelmezése szerint a soros port sebessége, amelyhez a modem csatlakozik, 9600 baud (bit/s). Az optimális áteresztőképességet a következőképpen állíthatjuk be.

1 Kattintsunk a jobb egérgombbal a *Sajátgépre*, és válasszuk a *Tulajdonságokat*.

2 A *Rendszer tulajdonságai* ablakban lepozzunk az *Eszközkezelőre*. (9.ábra) Jelöljük ki azt a kommunikációs portot, amelyhez a modemet csatlakoztattuk (rendszerint COM2), majd kattintsunk itt is a *Tulajdonságokra*.

3 A *Bit/másodperc* mezőben a 9600 bit/s helyett állítsuk be a lehető legmagasabb értéket, az *Átvitelvezérlésnél* pedig válasszuk a *Hardvert*. Ezután kattintsunk a *Speciális* gombra. (10.ábra)

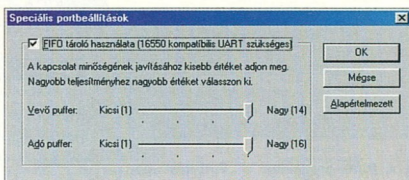
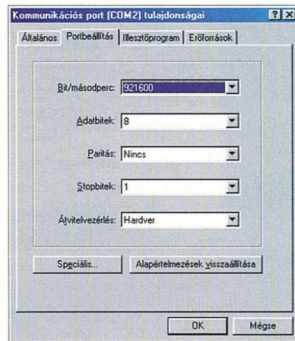
4 A *Speciális portbeállításoknál* a *vevő-* és *adópuffer* méretét egyaránt állítsuk maximális értékre (11.ábra), egyúttal győződjünk meg arról, hogy engedélyezve van-e a *FIFO tároló* használata.

5 Ha mindennel végeztünk, kattintsunk az *OK*-ra, és indítsuk újra a számítógépet az új beállításokkal.

Start a webre!

Adott internetcímet úgy nyithatunk meg, hogy elindítjuk az *Internet Explorer* (vagy más böngészőt), és a

10. Célserű a portsebességet a maximális értékre állítani

11. A gyors adatátvitelt segíti, ha maximális vevő-, illetve adópuffert használunk

megfelelő mezőbe beírjuk az *URL-címet*, majd leütjük az *Entert* stb. A Windows 95/98-ban azonban a *Start* menüből is elérhetjük a webet.

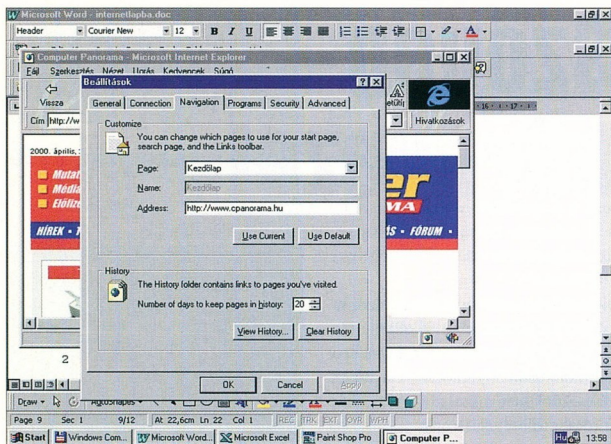
1 Kattintsunk a *Start* gombra (a bal egérgombbal), majd a *Futtatásra*.

2 A következő párbeszédablakba gépéljük be a megnyitás mezőbe az adott URL-címet (lehet http:// nélkül is), és kattintsunk az *OK*-ra. A Windows ezt követően automatikusan elindítja az *Internet Explorer*-t, amely a szokásos módon behozza a kívánt weboldalt.

Akinek még ennyi egérgattintás is sok, szerezzen be egy, a Windows logóval ellátott billentyűt is tartalmazó klaviatúrát. E billentyű egyik szolgáltatása: megnyitja a *Start* menüt, amelyben az „u” leütésével aktiválhatjuk a *Futtatást* (feltéve, hogy magyar Windowst használunk, mert egyébként a kijelentkező párbeszédablakkal találkozunk).

A startoldal testreszabása

Tegyük fel, hogy a gépünkön már rajta van az *Internet Explorer 4.0*, és most fel akarunk lépni a hálóra. Mi szeretnénk meghatározni, hogy milyen legyen az első megjelenő oldal. A legtöbbször ugyanis kéretlenül olyan reklámajánlatok jelennek meg, amelyeknek alig vagy egyáltalán nem vesszük hasznát. Ezek a hivatlan vendégek egy idő után unalmasakká válnak, és sokba is kerülnek (hosszú letöltési idő). Sokkal hatásosabb, ha rögtön valamelyik minket érdeklő internetoldal jelenik meg.

12. Megváltoztathatjuk azt az internetcímét, amelyet az Explorer minden indulásakor felhív

1 Az Internet Explorer elindítása után kattintsunk a *Nézet* menüpontra, majd a *Beállításokra*.

2 Megjelenik egy újabb ablak, amelyben saját ízlésünk szerint formálhatjuk az Internet Explorert.

3 A többfunkciós ablakban, az *Általános* lap előhívása után láthatóvá válik a *Startoldalnál* a *Cím* felirátú sor, s benne az az internetcím, amelyet az Explorer minden indulásakor felhív. (12. ábra)

4 Jelöljük ki a parancssort a bal egérgomb kettős kattintásával.

5 Írjuk be a kiválasztott internetcímét, majd kattintsunk az *OK* gombra, hogy bezáródjon a *Beállítások* ablak.

6 Ha már fenn vagyunk az interneten, akkor akár meg is tekinthetjük a kézzel való beírást. Amikor a kedvenc oldalunkon böngészgetünk, elegendő az *Aktuális oldal* gombra kattintani, és annak az oldalnak a címe automatikusan beíródik a címsorba.

Új internetes kapcsolat felépítése

Ha a *Telefonos hálózatot* installáljuk, akkor az *Asztal* mappában megjelenik a *Telefonos hálózat* mappa.

1 A *Telefonos hálózatok* mappában kezdetben csak egyetlen program található: az *Új kapcsolatok létrehozása*. Ha ezt kiválasztjuk, akkor megjelenik az *Új kapcsolatok létesítése* párbeszédész ablak.

2 A felső sorban először a *Hívott számítógép* nevét kell megadni, ez a szolgáltató neve.

3 A második sorban azt a készüléket kell kiválasztani, amellyel a

13. A Tracert program segítségével megállapíthatjuk, milyen útvonalon érünk el egy adott webcímet

```

C:\WINDOWS>tracert www.infonline.com [216.200.247.161]
tracert to: www.infonline.com [216.200.247.161]
 0  * * * * *
 1  103 ms    111 ms    106 ms    as105.elender.hu [212.109.200.171]
 2  109 ms    111 ms    56 ms    r2206-1.elender.hu [212.109.200.111]
 3  98 ms     56 ms    106 ms    border01.elender.hu [194.143.224.341]
 4  72 ms     776 ms   716 ms   208.17.177.65
 5  610 ms    649 ms    644 ms    s1-m2-r1v-3-1-sprintlink.net [144.232.184.69]
 6  638 ms    648 ms    651 ms    s1-bb10-r1v-2-1-sprintlink.net [144.232.0.731]
 7  747 ms    729 ms    862 ms    s1-m2-r1v-0-0-0-sprintlink.net [144.232.0.821]
 8  839 ms    843 ms    696 ms    s1-adsoneet1-1-0-0-1528-sprintlink.net [144.232.184.134]
 9  795 ms    885 ms    748 ms    s1c2-ink-e12-2-sic.adohe.net [216.200.0.221]
10  858 ms    750 ms    731 ms    core1-core0-nc48-s1c2.adohe.net [216.200.0.1781]
11  727 ms    842 ms    854 ms    s1c2-gipe-mail.col010-s1c2.adohe.net [1208.184.127.1001]
12  849 ms    843 ms    839 ms    core1-adsoneet1.1.adohe.net [216.200.254.106]
13  731 ms    838 ms    949 ms    www.infonline.com [216.200.247.161]
* * * * *
 Útvonalkövetés kész.
 C:\WINDOWS>
  
```

kapcsolatot létre lehet hozni – tehát vagy a modemet vagy egy „virtuális modemet”, az ISDN kártyát.

4 A *Konfigurálás* gombbal a *Modem* opciókba jutunk. Itt rendszert semmi speciálisat nem kell megadni, meghagyhatjuk az alapértelmezéseket. A szolgáltató nevének a megadása és a *Modem* kiválasztása után a *Tovább* gombbal folytathatjuk.

5 A következő párbeszédészben a szolgáltató telefonszámának a megadására szólnak fel. Az installációs eljárás végül nyugtázza, hogy létrejött az új internetkapcsolat.

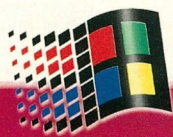
Útvonalkövetés

Könnyen kideríthetjük, hogy milyen útvonalon érünk el egy adott internetcímet.

1 A *Windows* könyvtárban található *tracert.exe* útvonalkövető programot DOS-ablakban indíthatjuk el, persze csak akkor, ha rácsatlakoztunk már a hálózatra.

2 Miután felépítettük az internetkapcsolatot, és megnyitottuk a DOS-ablakot a képernyőn, a DOS-prompthoz gépeljük be a program nevét, valamint azt az internetcímet, amelyet meg akarunk vizsgálni: **tracert www.web.oldal.com**.

3 Némi várakozás után a program elkezd kilitázní azoknak a helyeknek a címét, amelyeket az adott weboldal elérése során érintettünk. A címek mellett a várakozási időket is feltünteteti. A vizsgálat során a program mindegyik közbenső állomást háromszor „megpingeli”, és átlagolja a válaszidőket. A 200 ms alatti idők egészen jók, az ennél hosszabb intervallumok arra utalnak, hogy a szerver elérhető.

írás, olvasás

Szöveg- környezet

Aligha akad olyan felhasználó, aki csak a „mezíten” operációs rendszert használná. A Windows 95/98-ra programok épülnek, amelyek közül a leggyakrabban a szöveget kezelő WinWordöt és a táblázatokkal dolgozó Excelt használják. Éppen ezért – mintegy ízelítőként – csokorba gyűjtöttünk néhány, ezekkel a programokkal foglalkozó ötletet.

GVORSTIPP

Egyszerű aktualizálások

A dobozfunkciók akkor praktikusak, ha nem akarjuk állandóan magunk aktualizálni a dokumentumunkat. Ha például egy levélsablonba egy dátummezőt akarunk beszúrni, akkor a dátum a sablon minden megnyitásakor aktualizálódik.

A Word számos előre definiált mezőt kínál ehhez. Ezeket a *Beszúrás* és a *Mező...* menüvel érhetjük el. Itt meghatározhatjuk a kategóriát és a hozzá tartozó mezőt.

Az automatikus szókijelölés megszüntetése

A Word alapbeállítása szerint szórészeket nem lehet kijelölni. Ha megmozgatjuk az egeret, a teljes szó automatikusan kijelölődik. Ha nincs szükségünk erre a szolgáltatásra, akár ki is kapcsolhatjuk.

1 Kattintsunk az *Eszközök* menüben a *Beállításokra*. Feljön egy párbeszédablak, különféle beállítási lehetőségekkel. (1. ábra)

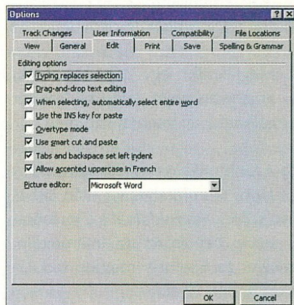
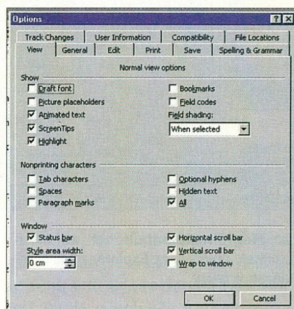
2 Lapozunk a *Szerkesztés* fülre, ahol újabb opciók tömegeként látjuk. (2. ábra)

3 Keressük meg az *Automatikus szókijelölést*, majd vegyük ki a jelet a mellette látható jelölőnégyzetből. Mostantól könnyedén kijelölhetünk akár szórészeket is, a program nem fog felülbírálni minket.

Automatikus összehasonlítás

A Word segítségével betűről-betűre összehasonlíthatunk két dokumentumot, illetve nyomon követhetjük ugyanannak a dokumentumnak a változásait. Erre általában akkor van szükség, ha egy dokumentumon többen dolgoznak, és mindenki beleír vagy kitorol részeket a szövegből, esetleg másolatokat készít a javított változatból, de más néven.

1 Az első lépésben kattintsunk az *Eszközök* menüben a *Változások követése* menüpontra, majd a *Módosítások kiemelése* alpontra. A képernyőn megjelenik a *Korrektúra* ablak.

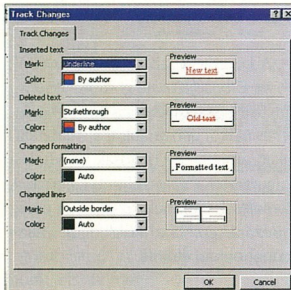
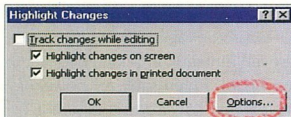

1. Az Eszközök/Beállítások ablakban számos lehetőség közül választathatunk (felső kép)

2. A Szerkesztés párbeszédablak is rejtett opciót rejt (alsó kép)

2 Kattintsunk ebben az ablakban az *Egyebek* feliratú gombra. (3. ábra)

3 A következő ablakban beállíthatjuk, hogyan jelenjék meg a dokumentumban az új szöveg, a régi szöveg, valamint a formázás és a sorok módosításai. A kiemeléshez színeket, aláhúzásokat, áthúzásokat stb. használhatunk. (4. ábra) Akár helyben is hagyhatjuk az eredeti beállításokat.

3. A korrekúra ablakból az **Egyebek (Options)** gombra kattintva léphetünk tovább (felső kép)

4. Színeket, aláhúzásokat és áthúzásokat is használhatunk (alsó kép)

Ha végeztünk, zárjuk be az ablakot az **OK**-val.

4 Ezután térjünk vissza a **Korrekúra** ablakba. Itt ellenőrizzük, hogy mindkét opció, a **Korrekktúrajelek a képernyőn** és a **Korrekktúrajelek a nyomaton** be van-e jelölve, s ha nincs, korrigáljuk ezt a hiányosságot. Mentjük el a beállítást az **OK**-val.

Bekezdésből táblázat

A dokumentumok feldolgozásakor előfordulhat, hogy össze kell hasonlítani két szövegrészt. Ehhez a **Winword** táblázatfunkcióját hívhatjuk segítségül. Nem elég azonban mechanikusan kijelölni a szóban forgó szövegeket, és táblázattá konvertálni azokat, mert az eredmény nem feltétlenül az lesz, amit várunk. Nem az a jó megoldás ugyanis, hogy egymás alá rendezzük a kijelöléseket, hiszen ez semmivel sem teszi könnyebbé az összehasonlítást. Ehelyett egymás mellé kell tennünk a két szöveget, mégpedig helyes megválasztva a táblázat paramétereit, így könnyebben megállapítható a szövegek

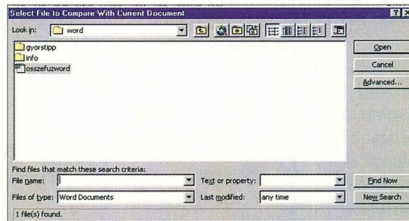
hossza, tartalma, stílusa közötti eltérés.

1 Jelöljük ki a két szövegrészt (esetünkben a két bekezdést). Ügyeljünk arra, hogy ne legyen üres sor a bekezdések között, mivel ez egy üres oszlopot hoz létre a táblázatban.

2 A menüsorban kattintsunk a **Táblázat pontra**, majd válasszuk ki a **Szövegből táblázat** menüpontot.

3 A következő párbeszédablakban állítsuk 2-re az oszlopszámot, a **Cellahatároló** mezőben pedig tegyük a jelet a **Bekezdéssel** mellé. Ezzel elérjük, hogy a szövegek egymás mellé kerüljenek, mégpedig külön cellába valamennyi bekezdés. Ha kettőnél több szövegrészt akarunk összevetni, akkor ennek megfelelően állítsuk át az oszlopok számát.

4 Ha végeztünk a beállításokkal, akkor kattintsunk az **OK** gombra. Ennek eredményeképpen a két kijelölt szöveg egymás mellé kerül, ami ideális az összehasonlítás szempontjából. Ha nagyon igényesek vagyunk,

5. **Egyszerűen összehasonlíthatunk két dokumentumot**

akkor egy léniát is tehetünk a két oszlop közé, hogy a szövegek még jobban elkülönüljenek.

5 Az oszlopok szélességét könnyen megváltoztathatjuk. Ehhez vigyük az egérkurzort a táblázat belső vagy jobb szélső határvonalára. A kurzor itt más alakot ölt, jelezve, hogy a **méretező funkciók** léptek érvénybe.

INFO

Kijelölésfajták

A **WinWordben** különféleképpen jelölhetünk ki szöveget. A leggyakrabban úgy tesszük ezt, hogy az egeret – lenyomott gombbal – végighúzzuk a megfelelő szövegtartományon. Van azonban számos más módszer is.

Mondatot például úgy jelölhetünk ki, hogy a kurzort a mondat belsejébe visszük, és miközben lenyomva tartjuk a **Ctrl** billentyűt, kattintunk egyet az egérrrel.

Az egeret kivihetjük például a szövegtől balra eső üres területre is. Itt adott pillanatban megváltozik az egérkurzor iránya. Ha ekkor egyet kattintunk, akkor ezzel kijelölünk egy sort. Két kattintással egy egész bekezdést is kijelölhetünk, ha pedig három kattintunk az egérgombbal gyors egymásutánban, akkor az egész dokumentumot kijelöltük.

6 Nyomjuk le az egérgombot, és keskenyítsük le vagy szélesítsük meg az oszlopot. Ha az egyikkel végeztünk, ismételjük meg a műveletet a másikkal is. Ezzel a módszerrel egyszerre csak egy oszlop szélességét állíthatjuk a kívánt méretre.

Dokumentumok összehasonlítása

Ha végigvettük előző tippünk lépéseit, akkor immár semmi akadályá annak, hogy összehasonlítsunk két dokumentumot (vagy inkább ugyanannak a dokumentumnak két, különböző néven elmentett változatát).

1 Nyissuk meg a dokumentum legújabb változatát, majd kattintsunk

INFO

A szöveges mezőről

A *szöveges mezők* olyan objektumok, amelyek szöveget tartalmaznak, s egy lapon szabadon eltolhatók. A fő szövegtől tehát függetlenek. A szöveges mezőket az *Insert* (Beszúrás) és *Text Box* (Szövegdoboz) menüvel varázsolhatjuk a lapunkra.

GVORSTIPP

Az élőfej és az élőláb

Az élőfej és élőláb sorokban állnak mindazok az adatok, amelyeknek minden lapon meg kell jelenniük. Ilyen például a lapszám, a dokumentum címe vagy a dátum is. Válasszuk ki a *View* (Nézet) menüben a *Header and Footer* (Élőfej és élőláb) opciót. Az élőfej területre beke-retezett, a szöveg többi része szűrőként jelenik meg. Az élőfej és az élőláb között egy kapcsolófelület segítségével válthatunk át (jobbról a negyedik). Adjuk meg a megfelelő szöveget. Az *Insert Autotext* (Kész szöveg beszúrása) leghajtható menüvel a lapszámozást, időpontot vagy dátumot is megadhatunk. A *Close* (Bezárás) kapcsolófelülettel ismét visszakerülünk a szövegbe.

az *Eszközközök* menüben a *Változások követése* menüpontra. A következő lépésben válasszuk ki a *Dokumentumok összehasonlítása* alpontot. (5. ábra)

2 A képernyőn megjelenő ablak kísértetiesen hasonlít a *Megnyitás* ablakra. Keressük meg ebben a fájl régi verzióját, és nyissuk meg (a *Megnyitás* gombra kattintva).

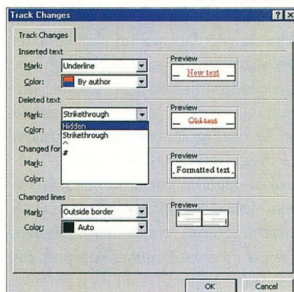
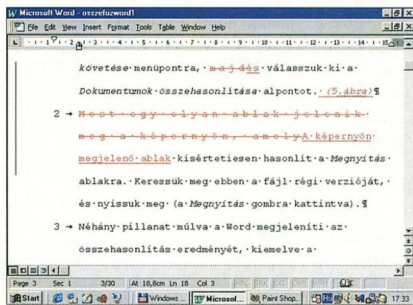
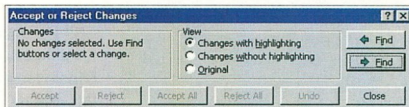
3 Néhány pillanat múlva a Word megjeleníti az összehasonlítás eredményét, kiemelve a változtatásokat: kihúzásokat, betoldásokat stb.

4 Ha az egeret a megváltoztatott részek fölé vezetjük, egy tipplablakban megjelenik a „tettes” neve, a változás jellege (törlés, beszúrás stb.) és időpontja.

5 Ha már idegesít a sok aláhúzás-áthúzás, eltüntethetjük a korrek-túrajeleket. Menjünk be ismét az *Eszközközökbe*, kattintsunk a *Változások követése* menüpontra, majd válasszuk ki a *Módosítások kiemelését*. Kattintsunk az *Egyebekre*, majd a *Törölt szöveg megjelenítését* változtat-suk meg *Rejtettre*. (7. ábra) Amit kitöröltünk, azonnal eltűnik, és a képernyőn a legújabb változat lesz látható.

6. Egy összehasonlítás eredménye (középső kép)

7. Változtatások „rejtettre” a törölt szöveget (alsó kép)

6 A másik lehetőség az, hogy a változások elfogadásával (vagy elvetésével) tüntetjük el a kiemeléseket a szövegből. Kattintsunk az *Eszközközök/Változások követése* menüpontra, ez alatt pedig a *Módosítások elfogadása* vagy *elvetése* pontra.

7 A következő ablakban kattintsunk az *Elfogadja mind* gombra. A program még visszakérdez, hogy megtekinés nélkül elfogadjuk-e a változtatásokat, amire – ha biztosak vagyunk a dolgunkban – válaszoljunk igennel. A kiemelések eltűnnek, az ablakot pedig a *Bezárás* gombbal küldhetjük vissza oda, ahonnan előjött.

Dokumentumsablon-váltás a szövegen belül

Ha már el is készítettünk egy dokumentumot, még hozzárendelhetünk

8. A módosítások elfogadásával vagy elvetésével is eltüntethetjük a kiemeléseket a szövegből (felső kép)

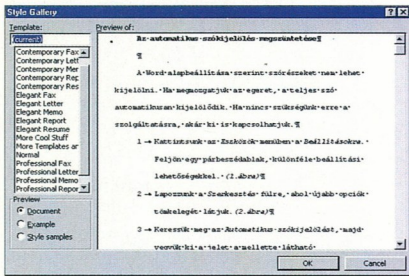
egy sablont vagy megváltoztathatjuk a már kiválasztottat.

1 A *Formátum* menüben válasszuk a *Stílustárat*. Itt valamennyi rendelkezésre

álló dokumentumsablon listáját megtalálhatjuk. (9. ábra)

2 Az előzetes megjelenítéséhez aktiváljuk a *Dokumentum* opciót, ekkor az aktuális dokumentumunk megjelenik a jobb oldali ablakban.

3 Ha a *Példa* pontot aktiváljuk, akkor egy példadokumentum jelenik meg, a *Minta* viszont a dokumentumsablon összes stíluslapját megje-

9. A Stílusárban valamennyi rendelkezésre álló dokumentumsablon megtalálható

leníti. Ha a listában az *Aktuálisra* kattintunk, ismét az eredeti dokumentumunk jelenik meg.

Az élőlábl és az élőfej eltérő kialakítása

Nem kell mindig minden oldalon ugyanolyan élőfejnek és élőlábnak állnia.

1 Először nyissuk meg a *Nézet* és az *Élőfej és élőlábl* menüt, és ott a tálcá közepéről válasszuk ki az Oldalbeállítás szimbólumát. (10. ábra)

2 Aktiváljuk a *Beállítás* regiszterfület. Itt a *Páros és páratlan eltérő* opció alkalmazásával eltérő szöveget adhatunk meg az így számozott oldalakra. (11. ábra)

3 Vagy aktiváljuk az *Első oldal eltérő* opciót, és ekkor az első oldal élőláblát és élőfejét vagy teljesen elhagyhatjuk, vagy speciálisan alakíthatjuk ki. A párbeszédmezőt az OK-ra kattintva hagyhatjuk el.

Fájllista

A fájlokat a *WinWordben* is a *Fájl/Megnyit* paranccsal nyithat-

juk meg. A program ugyanakkor „emlékszik” a legutóljára megnyitott néhány fájl nevére, amelyek a *Fájl* menü alján jelennek meg. Bármelyikre rákattintva, a fájl automatikusan betöltődik, és folytathatjuk a szerkesztést.

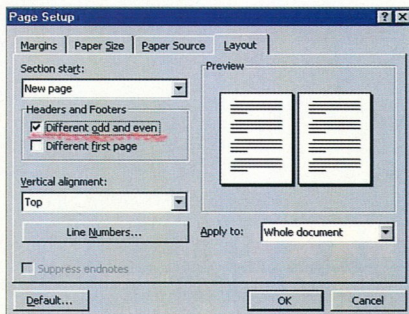
Sajnos a listán mindössze néhány fájl név szerepel, holott a *WinWord* akár kilencet is megenged. Ahhoz, hogy a listán több név is megjelenhessen, meg kell változtatnunk egy beállítást.

1 Indítsuk el a *WinWord*öt, és hozunk létre egy üres dokumentumot. Ehhez kattintsunk az *Új* menüpontra.

2 Válasszuk az *Eszközők* menüpontot, majd a *Beállítások*-at az almenüből. A következő párbeszédablak regiszteres formában tartalmazza a *WinWord* beállításait, köztük azt is, amelyekre az adott helyzetben szükségünk van.

10. Itt választhatjuk ki az Oldalbeállítás szimbólumát (felső kép)

11. A „Páros és páratlan eltérő” opció alkalmazásával különböző szövegeket adhatunk meg az így számozott oldalakon (alsó kép)

GVORSTIPP

Gyorsan végig a dokumentumon

Ha sokat kell a dokumentumban ide-oda ugrani, akkor célszerű a *View* (Nézet) menüben a *Document Map* (Dokumentum térkép) opciót használni. Ezzel a kép bal szélén megjelenik egy görgetőszá, amely a szöveg tagolását tartalmazza. Ez nemcsak áttekintést nyújt, hanem, megfelelően használva, időt is meg lehet vele takarítani, hiszen csak rá kell kattintani az egérrel a megfelelő tagolási pontra, és a kurzor máris a megfelelő helyre ugrik.

GVORSTIPP

Hatékony keresés

Egy fájljt keresésére, több módszert is alkalmazhatunk. Ha nemrég tároltuk el az állományt, akkor próbálkozzunk a *Start/Dokumentum* menüvel. Ha a dokumentum nem jelenik meg, nem kell pánikba esni. Ilyenkor lépünk be a szöveg forgó alkalmazásba, esetünkben tehát a *Wordbe*. Válasszuk a *File/Open* (Fájl/Megnyitás) menüt. Adjuk meg a megfelelő fájl-típust, s írjuk be a fájl általunk ismeri névtörödédkét. Azután kattintsunk a *Advanced* (Írányított) kapcsolófelületre.

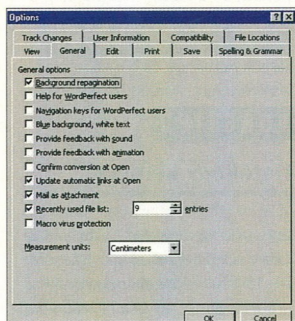
3 Lapozunk az *Általános* regiszterlapra, amelyek az általános beállításokat tartalmazza. (12. ábra)

Az itt megjelenő opciók között a *Legutóbb használt fájl* nevének megjelenítése is megtalálható, ez pedig éppen az a lista, amely a legutóljára használt fájllok nevét sorolja fel.

GYORSTIPP

Szöveg beírása a szöveges mezőbe

Nem jelent problémát, ha már beírtunk egy szöveget, és ezt utólag egy szövegdobozba szeretnénk betenni. Először jelöljük ki a szöveget, majd válasszuk az *Insert* (Beszúrás) és a *Text Box* (Szövegdoboz) menüt. Erre automatikusan elkészül egy doboz a kijelölt szöveggel, az eredeti folyamatos szövegrész viszont törlődik.

12. Az Általános (General) lapon található az utoljára feldolgozott fájlok listája

4 Az opció melletti mezőben állíthatjuk be a listán szereplő fájlok számát. Változtassuk meg a számot 9-re, majd kattintsunk az *OK*-ra. Ha legközelebb elindítjuk a Wordot, akkor a *Fájl* menüben már kilenc fájl közül választhatjuk ki azt, amellyel dolgozni akarunk.

Fájlok gyorsabb megnyitása

A *Fájl* menü legalján láthatjuk a legutoljára megnyitott fájlokat. Előfordul azonban, hogy amit keresünk, nincs ezek között.

Azokat a fájlokat, amelyekre gyakran van szükségünk, egy menüségséggel érhetjük el a gyorsabban.

1 Kattintsunk a *Nézet* menüben az *Eszköztárákra*, majd ezen belül a *Teszteszabásra*.

2 Lapozzunk a *Parancsok* oldalra, és a *Kategóriák* között keressük meg a *Beépített menüket*. Ugyanitt a *Menüparancsok* listában válasszuk ki a *Munkát*.

3 Kattintsunk rá az egérrel erre a bejegyzésre, és vontassuk rá a Word menüsorára. Ezzel létrehozunk egy új menüpontot, *Munka* néven. Végezetül kattintsunk a *Bezárás* gombra.

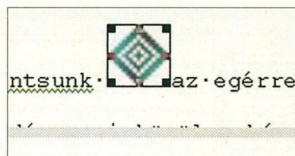
4 Ha új dokumentumot akarunk felvenni a menübe, nyissuk meg a szóban forgó fájlt, majd kattintsunk a *Munka* menüpontra, és válasszuk ki a *Felvétel a Munka menüre* parancsot. A fájl neve azonnal megjelenik a menüben, ahonnan legközelebb egyetlen kattintással megnyithatjuk. Ugyanezzel a módszerrel akárhány fájlt felvehetünk a menübe, amivel jelentősen meggyorsíthatjuk a munkánkat.

Grafikák beszúrása

Azt, hogy a grafikák ne foglaljanak el túl sok helyet a szövegünkbe, könnyen megoldhatjuk.

1 Toldjunk be egy grafikát a dokumentumunkba. Ehhez vigyük a kurzort oda, ahol majd látni szeretnénk az ábrát.

13. Ha megjelent a kép az előzetesben, aktiválhatjuk a „Csatolás fájlhoz” opciót

14. Kattintsunk az egérrel a grafikára, s nyolc kapaszkodó jelenik meg

2 Ezután válasszuk a *Beszúrás* és a *Kép/Fájlból* menüt, jelöljük ki a megfelelő képet, és jelenítessük meg az előzetesben. Ezután aktiváljuk a *Csatolás fájlhoz* opciót. (13. ábra)

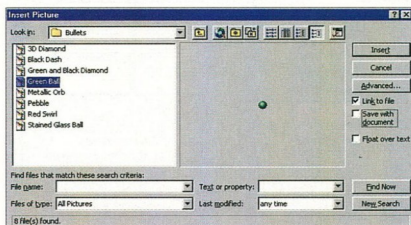
3 Ezt követően kapcsoljuk ki a *Mentés dokuval* opciót. A grafika így már csak hivatkozásként tárolódik el a dokumentumban. De vigyázat, ha közben a grafikát egy másik mappába tesszük, akkor a Word dokumentum hivatkozása már nem fog a grafikára mutatni, és a képek nem jelennek meg.

Grafika pontos kivágása

A beszúrt grafikák rendszerint vagy túl nagyok vagy túl kicsik, szerencsére a méret megváltoztatása nem jelent gondot.

1 Kattintsunk az egérrel a grafikába, mire nyolc kapaszkodó veszi körül a képet. (14. ábra)

2 Kattintsunk ezen pontok valamelyikére az egér bal oldali gombjával, tartuk a gombot lenyomva, és húzzuk el a pontot a kívánt helyre. Most már nagyítani vagy kicsinyíteni is lehet a grafikát.

3 Ha a négy sarokpont valamelyikét ragadjuk meg, akkor a grafika megtartja az eredeti arányait. Ha a középső pontokon húzzunk, akkor azon az oldalon lehet nagyítani vagy kicsinyíteni.

MINDEN NEGYEDIK SZÁM AJÁNDÉK!

Gyakorlat Hatékonyság Érthetőség Számítástechnika

**Most 25%-kal
olcsóbban,
8999 forintért
fizethet elő
lapunkra.**

Telefon:

(06-1) 456-6964

(06-60) 55-33-55

Lapunk kilenc ismerje:

Érthető szakmai infók

Tippek, trükkök

CD melléklet

Útmutató a nethez

Vírusmegelőzés

Piaci infók, tesztek

Átfogó hírek

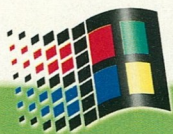
Linux

Magyarázat, sokszínűség

Computer

PANORÁMA

E-mail: c.panorama@cpanorama.hu

Cellatársunk

Számolnunk kell vele

Szinte hihetetlen, mi mindenre használható a nemes egyszerűséggel táblázatkezelőként emlegetett Excel program: grafikonokat készíthetünk vele, rendezhetjük a szövegszerkesztőbe vitt sorokat, s különleges számítások, összehasonlítások elvégzésére is rávehetjük.

Alábbi tippjeink azoknak segítenek, akik nap mint nap ezzel a táblázatkezelővel dolgoznak, ám szeretnének az eddigieknél többet megtudni róla.

GVORSTIPP

Clipartok beillesztése a diagramokba

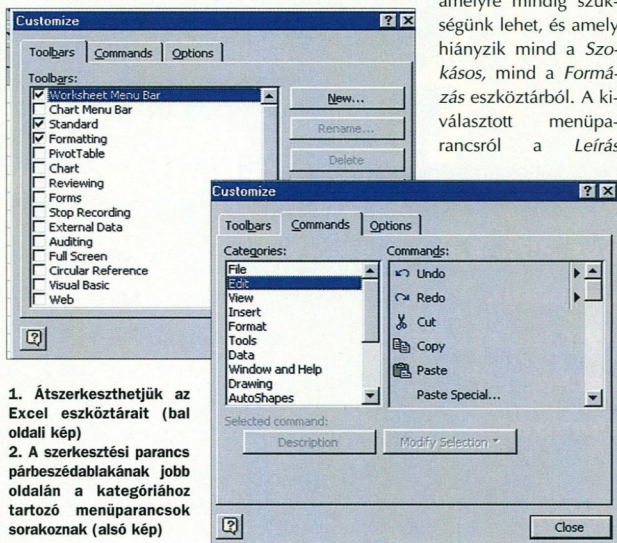
Először készítsünk egy szabványos oszlopgrafikát a Diagramvarázsló segítségével. Kattintsunk egy oszlopra a diagramban. A menüsorban válasszuk az *Insert* (Beszúrás) és a *Picture* (Grafika), valamint a *From File* (Fájlból) parancsot. Válasszuk a diagramunkhoz alkalmas képet, majd kattintsunk az *Insertre* (Beszúrásra).

Gombfaragás

Az eszköztárak révén gyakorlatilag az Excel valamennyi fontosabb szolgáltatását elérhetjük. Azonban olykor az is nehezíti a munkát, ha egy-két gyakran használt funkció miatt állandóan elő kell ráncigálnunk ezeket az eszköztárakat. Ilyen esetekben a jó megoldás a meglévő eszköztár bővítése azokkal a funkciókkal, illetve szimbólumokkal, amelyekre folyamatosan szükségünk

2 A képernyőn megjelenik az a párbeszédablak, amelyben – többek között – átszerkeszthetjük az Excel eszköztárait. (1. ábra)

3 Kattintsunk a *Parancsok* fülre, majd a listából válasszuk ki egy kategóriát (például a *Szerkesztés*). Jobbra az e kategóriához tartozó menüparancsok sorakoznak. (2. ábra) Ezek között van például a *Keresés*, amelyre mindig szükségünk lehet, és amely hiányzik mind a *Szo-kásos*, mind a *Formázás* eszköztárból. A kiválasztott menüparancsról a *Leírás*

1. Átszerkeszthetjük az Excel eszköztárait (bal oldali kép)
2. A szerkesztési parancs párbeszédablakának jobb oldalán a kategóriához tartozó menüparancsok sorakoznak (alsó kép)

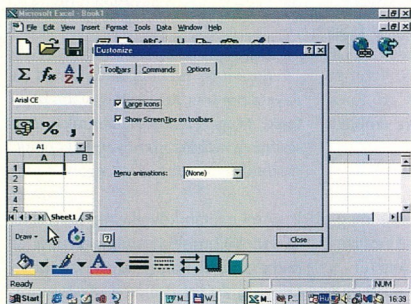
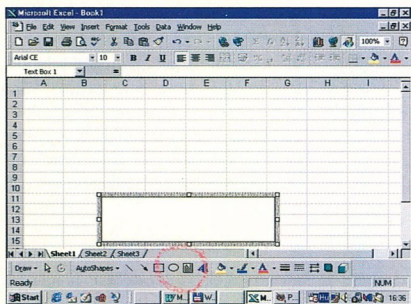
van. Ezzel egyetlen kattintással elérjük a szóban forgó funkciókat, és nem kell minduntalan a menüben keresgelnünk. Az eszköztár testre szabásához a következőképpen kell eljárunk.

1 Eszköztárakra, majd a *Testre szabásra*.

gombra kattintva kaphatunk bővebb információt.

Hosszabb szövegek

Ha hosszabb szöveget szúrunk be egy Excel táblázatba, akkor a teljes szöveg egyetlen cellába zsúfolódik. Ha a szomszédos cella nem üres, ak-

kor a szövegnek csak az eleje látszik. Sőt, a 255 karakternél hosszabb szöveg végét el is veszíthetjük.

Ha ilyen problémával találkozunk, akkor a **szövegdoboz** segíthet rajtunk. A szövegdobozban ugyanis nincs semmiféle korlátozás a szöveg hosszát illetően, a másik előnye pedig az, hogy szabadon elothatjuk bárhová a táblázaton belül.

1 A szövegdobozt az Excel rajzeszközei között találjuk. Ha az eszközkészlet nincs megjelenítve a képernyőn, kattintsunk az eszközsávra a jobb egérgombbal, majd jelöljük be a listán a megfelelő menüpontot.

2 Kattintsunk az eszköze, majd az egér bal gombját lenyomva húzzuk meg a szövegdoboz keretét. (3. ábra) A kereten belül villogó kurzor jelzi, hogy most ez az aktív terület. (A keret aktív állapotára utal egyébként a satírozás is, amely azonnal eltűnik, mielőtt egy kereten kívüli cellára kattintunk.)

3. A szövegdobozt a rajzeszközök között találjuk (felső kép)

4. Itt jelölhetjük be, ha nagyobb ikonokat szeretnénk (alsó kép)

3 Most már nyugodtan bevihetjük a hosszabb szöveget is az Excel tábla adott cellájába

Ikonnagyítás

Az Excelben alaphelyzetben meglehetősen kicsik az ikonok, így több elér belőlük a képernyőn, és nem foglalnak el nagy helyet a munkaterületen. Nagyobb felbontásnál (például 1024x768 képpontnál) azonban meglehetősen kicsire összeszűsorodnak az ikonok, ami már a

munka rovására mehet. Ilyenkor meg kell növelni az ikonokat.

1 Térjünk vissza ismét a *Testre szabás*hoz (*Nézet/Eszköztárak/Testre szabás*), és kattintsunk a *Beállítások* fülre.

2 A párbeszédablakban egy üres jelölőnégyzetet látunk, mellette pedig a *Nagy ikonok* feliratot. Tegyük egy jelet a négyzetbe, majd kattintsunk a *Bezárásra*. (4. ábra) Rögtön láthatjuk az eredményt: az ikonok jelentősen megnöttek, így jobban felismerhetők még nagy képernyőfelbontásnál is.

3 Kisebb (például 800x600-as) felbontásban azonban hamar kiderül, hogy mellélőtünk, hiszen a nagyobb ikonméret miatt az eszköztárakat görgetnünk kell, hogy minden eszközt elérjünk, és a munkaterületünk is jóval kisebbre zsugorodik. Ha vissza akarunk térni a korábbi álla-

INFO

Abszolút és relatív cellahivatkozások

A cellahivatkozásoknak egy képletben általában *relatív értékük* van, vagyis a másolásnál a cellahivatkozások is megváltoznak. De előfordulhat, hogy az eredeti cellahivatkozásokra van szükség. Ehhez fixen kell megadni a cellareferenciákat. Ezt úgy érhetjük el, hogy a fix hivatkozás elé a dollár jelet írjuk. Nézzük például a $D2*D8$ képletet. Ha azt szeretnénk, hogy a nyolcadik sor az eltolás során is megmaradjon, akkor a fenti képlet helyett $D2*\$D8$ -at kell írunk.

Beillesztés vagy csatolás?

Felmerülhet a kérdés, vajon melyik a jobb módszer: a beillesztés vagy a csatolás? A válasz az, hogy az attól függ, hogy mire van szükségünk. A beszűrés mellett szól, hogy a kivitelezése egyszerűbb, és minden információ egyetlen fájlban található. Hátránya viszont a nagy fájlméret.

A csatolás némileg bonyolultabb eljárás, és főként olyankor hasznos, amikor ugyanazt a fájlt több dokumentumba is be kell illeszteni. Ilyenkor nyilvánvalóan egyszerűbb csak egyszer módosítani a forrásfájlt, mint mindegyik csatolt dokumentumban elvégezni ugyanazokat a változtatásokat. A csatolás másik előnye, hogy mivel a dokumentum nem tartalmazza fizikailag a csatolt fájlt, kisebb méretű, mint a beszűrés esetében. Arra azonban ügyelnünk kell, hogy ha a dokumentumot át akarjuk vinni egy másik számítógépre, a beágyazott fájlokat is át kell másolni, különben a módszer nem „működik”.

GVORSTIPP

Méretváltoztatás

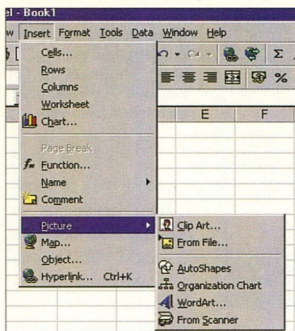
Ha egy táblázatba szúrt kép nem akkor, amekkorának lennie kell, akkor a méretét egyszerűen megváltoztathatjuk. A keret sarkában és oldalain megjelenő fogópontok pontosan erre szolgálnak. Vigyük rá az egeret valamelyikre, majd nyomjuk le a bal egérgombot, és húzzuk a keretet a kívánt méretre.

A munkamappa nyomtatása

Ha eltávolítottunk egy munkamappát, akkor teljesen kinyomtathatjuk a tartalmát. Ehhez választjuk ki a *File* (Fájl) és a *Print* (Nyomtatás) menüpáncsokat. Ha rákattintunk az *Entire workbook* (Összes munkamappa) opcióra, akkor az összes oldal valamennyi lapja ki-nyomtatódik. Az oldalszámozás a munkamappa összes lapján folyamatos lesz. Ha több másolatra is szükségünk van, akkor a másolat-számot a *Number of copies* kapcsolófelületen adjuk meg.

Képletek megadása az egérrel

A képleteket egyszerűen megadhatjuk, ha a feldolgozó vonalzon jeleljük a cellacímeket és az operátorokat. Az óráber alapján történő fizetési összeg kiszámításához például a $=B2(bér)*B5(óraszám)$ képletet kellene megadni. A cellacím beírása helyett először írjuk be az = jelet, majd fogjuk meg az egeret, és kattintsunk azokra a cellákra, amelyeknek az értékeire a képletnek a szükség van. Ezek a mi esetünkben a B2, majd a B5 cella. Ne felejtjük el közéjük tenni a szorzójelet!

5. Választhatunk, hogy clipartot vagy valamilyen képfájlt szúrunk-e be a táblázatunkba

pothoz, vegyük ki a jelet az említett jelölőnégyzetből.

Ikonosorakozó

Az Excelben tetszés szerint megváltoztathatjuk az eszköztárban szereplő szimbólumok sorrendjét.

1 A rendezéshez nyissuk meg a *Nézet/Eszköztárak/Testre szabás* párbeszédablakot. Ilyenkor az egérrel szabadon „garázdálkodhatunk” az eszköztárakban: eszközöket vihetünk fel és távolíthatunk el kedvünk szerint. És ugyancsak ilyenkor adatik meg a lehetőség arra, hogy az ikonokat áthelyezzük, felcseréljük a sorrendjüket.

2 Kattintsunk rá az egérrel valamelyikre, és lenyomva tartva az egérgombot, húzzuk át az ikont egy másik helyre, oda, ahol jobban megfelel nekünk. A beszúráás helyét egy függőleges vastag vonal jelzi, így már előre tudhatjuk, hogy mi lesz az áthelyezés eredménye.

3 Ha nem vagyunk teljesen elégedettek a testre szabás eredményével, jelöljük

ki a szóban forgó ikont, majd kattintsunk a *Kijelölés módosítása* gombra. Itt visszaállíthatjuk az eredeti állapotot, törölhetjük a feleslegessé vált ikont, netán új képet rendelhetünk a gombhoz. Ezek a funkciók egyébként az egérmenüből is elérhetőek: a jobb gombbal kell rákattintani az ikonra.

Kép beszúrása a táblázatba

Az Excel táblázatokba nemcsak szöveget szúrhatunk be, hanem például képet vagy más objektumot is.

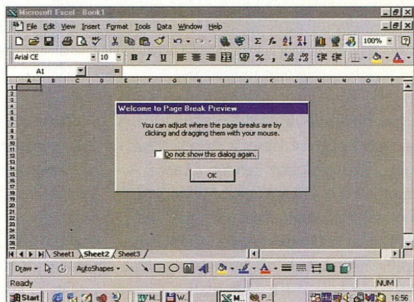
1 Kép beszúrásához kattintsunk a *Kép beszúrás* menüpontra, majd a *Kép* alpontra. Itt azután választhatunk, hogy *clipartot* akarunk-e beszúrni a táblázatba vagy *képfájlt*. (5.ábra)

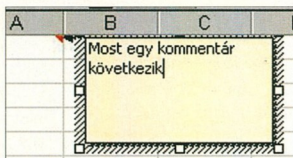
2 Ami ezután következik, nem szóval különösebb magyarázatra: a párbeszédablakban kiválasztjuk a fájlt (vagy clipartot), és rákattintunk az *OK*-ra, mire a kép megjelenik a táblázatban, természetesen a szokásos objektumkeretben.

Keresés az Excelben

Normál körülmények között a sokszor használt *Keresés* funkciót a *Szerkesztés* menüben aktiválhatjuk, mégpedig több kattintással, érhető tehát, ha érdekünkben áll kitenni az eszköztárra is.

6. Itt lehet megváltoztatni a lapváltás kezdetét

7. Akár minden sorhoz külön megjegyzést fűzhetünk

1 „Fogjuk” meg az egérrel a Keresést (rákattintva a bal gombbal, majd lenyomva tartva a gombot), és húzzuk rá mondjuk a Szokásos eszköztárra.

2 Ha elengedjük az egérgombot, akkor az új szimbólum szépen beépül a többi közé. Ezután elég csak egyet kattintani erre a gombra ahhoz, hogy az említett szolgáltatást elérjük.

3 A fenti műveletet természetesen fordítva is megtehetjük: a feleslegessé vált eszközt megfogjuk az egérrel, és áthúzzuk a menüparancsok listáját tartalmazó mezőbe.

Kézi lapdobások

Ha nem akarjuk, hogy az Excel automatikusan tördelje a lapokat, akkor adjunk meg saját lapvégeket.

1 Helyezzük a kurzort arra a sorra, ahol az új oldalnak kezdődnie kell. Válasszuk ki a *Beszűrés*, majd a *Lapváltás* parancsot a menüsorban.

2 Kattintsunk a Nézet menüben a *Laptörés előzetes* kapcsolófelületre. (6. ábra) Itt lehet a lapváltás kezdetét is megváltoztatni, mégpedig úgy, hogy odavisszük az egeret, és lenyomott egérgombbal elmozdítjuk.

3 Egy laptörés eltávolításához helyezzük a mutatót arra a vonalra, ahol a sort megtörtük. Most válasszuk a *Beszűrés* és a *Laptörés megszüntetése* parancsot. Az automatikus lapdobást nem lehet eltávolítani.

4 Ha több olyan lapra van szükségünk, amelyeken ugyanott van a lapdobás, akkor ezekből először készítsünk csoportot. Tartsuk lenyomva a **Shift** billentyűt, és kattintsunk a csoport utolsó lapjára.

5 Helyezzük el egyszer a lapdobást, és az az összes kijelölt lapba bekerül.

Kommentárok nyomtatása

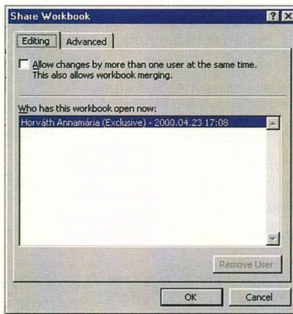
A *Beszűrés* és a *Kommentár* parancsokkal minden sorhoz külön megjegyzést fűzhetünk (7. ábra), amely akkor válik láthatóvá, ha az egérrel az adott sorra lépünk. A megjegyzéseket egy munkalapra ki is nyomtathatjuk.

1 Válasszuk a *Fájl* és az *Oldal beállítás* parancsot.

2 Kattintsunk a *Táblázat* regiszterfültre, majd a *Kommentárok* legördülő listamezőre.

3 A menüsorban válasszuk a *Nézet* és a *Kommentárok* parancsot. Kattintsunk egy kommentárra, és mozgassuk a kurzort a széléig, addig, amíg szálkeresztte nem alakul. A következő lépésben kattintsunk a kommentárunk sarkára, majd húzzuk át az új rendeltetési helyére.

8. Ebben az ablakban engedélyezhetjük, hogy több felhasználó is ugyanazon a mappán dolgozhasson

INFO

Nyomatási választék és oldalbeállítások

Ha úgy tetszik, ki is nyomtathatjuk az Excel mappát. Kiválaszthatunk csak egy lapot, tartományokat összegezhethetünk és még sok egyéb lehetőség is kínálkozik. Ha a standard szimbólumvonalzó *Print* (Nyomatás) kapcsolófelületére kattintunk, akkor csak az aktuális munkalap nyomtatódik ki. Ha viszont előbb a *File-t* (Fájl), majd a *Printet* (Nyomatást) választjuk ki, akkor egy sereg további beállítás is tehető. Az Excel alapértelmezés szerinti beállításai a következők:

Laporientáció	álló formátum
Nagyítás	100%
Papírméret	A4
Felső lapszél	2 cm
Alsó lapszél	2 cm
Baloldali lapszél	2 cm
Jobboldali lapszél	2 cm
Fejlec/lábléc	nincs
Lap	nincs rácsvonalzat

Képletek hibáüzenetei

Gyakran előfordul, hogy beütünk egy képletet, ám a várva várt eredmény helyett úgynevezett hibáüzenet jelenik meg a cellában. Könnyen továbbléphetünk, ha ismerjük ezek jelentését.

#Div/0: Nullával való osztás kísérlete.

#N/A: Az érték a képlet számára nem áll rendelkezésre.

#Name?: Olyan nevet használtunk, amelyet az Excel nem ismer.

#Null: Két nem érintkező halmaz metszete.

#Num: Hibás szám megadása a képletben.

#Ref: Hibás cella a képletben.

#Value: Hibás paraméter vagy operátor használata.

GYORSTIPP

Középre állítás

Az Excel alapbeállításban a lap bal felső sarkába nyomtat. Ha csak kevés sort akarunk kinyomtatni, akkor ez elég furcsán néz ki. Még jó, hogy a kinyomtatandót a lap közepére is állíthatjuk. Ehhez válasszuk ki a *File* (Fájl) és a *Page Setup* (Lap beállítás) parancsokat. Kattintsunk a *Margins* (Lapszélek) regiszterfültre. Jelöljük ki a két vízszintes és függőleges ellenőrző négyzetet a párbeszédmező alsó szélén. Kattintsunk az *OK*-ra. Ha a hatást látni szeretnénk, akkor lépünk a *Print Preview*-ba.

Kördiagram kiemelt elemmel

A szokványos kerek kördiagram helyett ki is emelhetjük a „torta” egy szeletét. Ehhez előbb készítsünk egy kördiagramot a *Diagramvarázsló* segítségével. Alttípusként válasszuk a 3D kördiagramot. Most kattintsunk a körre, majd a kiemelni kívánt tortadarabra. Tartasuk lenyomva az egér baloldali gombját, és húzzuk ki a szeletet. Ezt a műveletet több tortaszélettel is elvégezhetjük.

Elterő számformátumok

A már begépelte számok formázásához használhatjuk a szimbólumvonalzót vagy a menüt is. Először jelöljük ki azt a cellát, amelynek a számformátumát meg szeretnénk változtatni. Ezután kattintsunk a megfelelő kapcsolófelületre, vagy válasszuk a menüsorban a *Format* (Formátum) és a *Cells* (Cellák) parancsokat. Itt, a *Number* fül alatt több előre definiált formátumból választhatunk.

Mappák megosztása

Az Excel munkamappákat meg lehet osztani, ha több felhasználónak kell egyidejűleg dolgoznia.

1 Válasszuk ki az *Egyebek* opciót, ezen belül pedig a *Munkamappák engedélyezése* pontot.

2 Az ekkor megnyíló párbeszédmező ablakban kapcsoljuk be az *Egyeszerre egynél több felhasználó* vál-

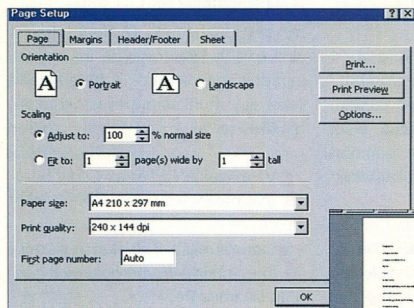
hatjuk, mennyi anyag kerüljön egy oldalra. Ehhez megfelelően nagy vagy kicsi százaléktételeket kell megadnunk. Az *Előzetesre* kattintva tekinthetjük meg az eredményt. (10. ábra)

Munkalap elmentése egy fájlba

Néha értelme lehet annak, hogy egy táblázati oldalt egy terjedelmes Excel mappából kivegyünk. Ezzel például egy olyan jelentés felosztását lehet lehetővé tenni, amelynek egyes

részeit más és más személyeknek vagy ügyfeleknek kell kitölteniük.

1 Először a teljes képernyős megjelenítésben kicsinyítsünk le a dokumentumot az

9. Akár nagyobb táblázatokat is kinyomathatunk egyetlen oldalra

toztathatja opciót (8. ábra). A listamezőben ekkor láthatjuk, hogy ki mindenki fér pillanatnyilag a mappához.

Mindent egy lapra

A papírtakarékosság és a jobb áttekinthetőség érdekében *egy oldalra* is kényszeríthetjük a nyomtatást. Ekkor a betűméret automatikusan lecsökken. Persze vigyázzunk arra, hogy az írás ne váljék túl kicsivé.

1 Ha a munkalapunkat egy oldalra akarjuk zsugorítani, akkor előbb nyissuk meg az adott lapot.

2 Válasszuk ki a *Fájl*, majd az *Oldalbeállítás* menüpontot. A *Legyen...* pontban adhatjuk meg, hány oldalra kerüljön a dokumentum. (9. ábra)

3 Alternatívaként a *Legyen az eredeti méret* pontban is meghatároz-

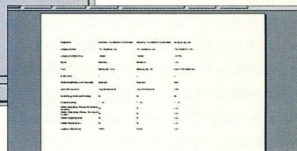
10. Előzetesben nézhetjük meg a nyomtatási képet

ablakos megjelenítésre. Ehhez kattintsunk a képernyő jobb felső sarkában lévő középső szimbólumra.

2 Húzzuk a kívánt munkalapot (a táblázat alsó szélén) az egérrel az Excel munkafelület hátterébe; ezáltal a lap egy saját munkamappában jelenik meg.

3 Ha a lapot nem akarjuk eltolni, hanem saját fájlba szeretnénk másolni, nyomjuk le a *Ctrl* billentyűt is.

4 Ezután a *Fájl* és a *Mentés másként* menüvel külön el tudjuk ezt a munkalapot tárolni. Alapértelmezőként a *Mappa 1.xls* nevet kapja. Ezt természetesen tetszőlegesen megváltoztathatjuk. Ez arra a mappára is érvényes, amelybe a fájl el szeretnénk tárolni.

HP DeskJet 930C

HP DeskJet 950C

HP DeskJet 970Cxi

HP P1100

Valóság vagy PhotoREt III?

Kellenek ezek a pillanatok. Amikor végre szabadon engedi a vágyait. Amikor csak az érzékeire hagyatkozik. De hiába, mert az érzékei cserbenhagyják. "Ez most valóság vagy PhotoREt III?" A PhotoREt III nyomtatási technológia világszerte egyet jelent a magas minőségű fotónyomtatással. A világ 5 földrészén elvégzett szubjektív teszteken

a megkérdezettek többsége a PhotoREt III képet jobb minőségűnek találta az analóg fotóhoz képest. A HP technológiája hihetetlenül valóság-hű fényképekkel, gazdagabb és élénkebb színekkel teszi próbára az Ön érzékeit. Hagyja, hogy magával ragadja az élmény!

Hewlett-Packard nyomtatók. Ahol a papír életre kel.

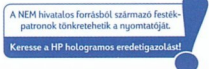
További információért látogasson el weblapunkra:

<http://www.hp.hu/nyomtatasitechnologiaik> vagy hívja a HP Vevőszolgálatot: 382-1111

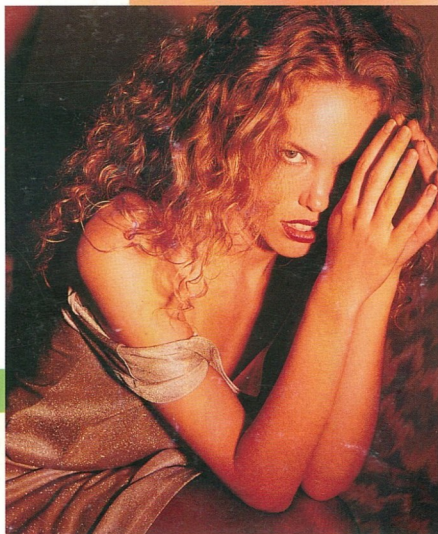

HP DeskJet 1220C

*Most ajándék csomag
A3 fotópapírral!
Amíg a készlet tart.*

Szép, okos és remekül tud magyarul!

Igen, mi is az új, magyar nyelvű
Windows 2000 Professionalre
és a Microsoft Office 2000 Small
Businessre gondoltunk!

Önnek nincs más dolga, minthogy
felkeresse a Microsoft által ajánlott hardver-
forgalmazók egyikét (Telefon: 2MSINFO
[267 4636], www.microsoft.com/hun/oem)
és meggyőződjön arról, hogy új
számítógépén megtalálható-e az
Eredetiséget Igazoló Tanúsítvány (COA).
Ha ez megtörtént, Ön és vállalkozása
már is egy okos, tetszetős és tökéletes
magyarsággal bíró új munkatársra tett
szert!

A Windows 2000 Professional
Önnek és a harmadik évezred elvárá-
sainak készült! Ráadásul, ha új
számítógépével együtt vásárolja meg, úgy
most a Microsoft meglepetéseként
hihetetlenül kedvező bevezető áron juthat
hozzá egy NT-technológiára épülő, meg-
bízható és sokoldalú operációs rendszer-
hez. Sőt az Office 2000 Small Business
szoftvercsomag a legkedvezőbb áron lehet
az Öné!

Microsoft
BUSINESS-PC

Office 2000 Small Business
Windows 2000 Professional

Eredetiséget Igazoló Tanúsítvány
(COA) matrica a gép oldalán

Microsoft OEM
System Builder
Program

www.microsoft.com/hun/oem

Microsoft
Office 2000
Small Business

Microsoft